

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**İLK VE ORTAÖĞRETİM DÜZEYİ İTHAL VE YEREL
ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASILIK
BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Zerrin ŞANLI

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

SAMSUN
2021

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ PROGRAMI**

**İLK VE ORTAÖĞRETİM DÜZEYİ İTHAL VE YEREL
ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASILIK
BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Zerrin ŞANLI

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

SAMSUN
2021

TEZ KABUL VE ONAYI

Zerrin ŞANLI tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR danışmanlığında hazırlanan “İlk ve Ortaöğretim Düzeyi İthal ve Yerel Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarasılık Bağlamında İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 2.8.2021 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım TUĞLU Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı		☒ Kabul
			☐ Ret
Üye (Danışman)	Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı		☒ Kabul
			☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KIRCA Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı		☒ Kabul
			☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Dönem Projesi tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza

02 /09 / 2021

Zerrin ŞANLI

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : İlk ve Ortaöğretim Düzeyi İthal ve Yerel Almanca Ders Kitaplarının Kültürlerarasılık Bağlamında İncelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 25.06.2021 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 11

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

İmza

02 /09 / 2021

Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

ÖZET

İLK VE ORTAÖĞRETİM DÜZEYİ İTHAL VE YEREL ALMANCA DERS KİTAPLARININ KÜLTÜRLERARASILIK BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Zerrin ŞANLI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı

Alman Dili Eğitimi Programı

Yüksek Lisans, Ağustos/2021

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR

Bu çalışmanın amacı ilköğretim düzeyinde Hallo Anna 3 ithal Almanca ders kitabı ve Hallo, Kinder! yerel Almanca ders kitabı, ortaöğretim düzeyinde ise Studio 21 ithal Almanca ders kitabı ve Wie Bitte? yerel Almanca ders kitaplarının kültürlerarasılık bağlamında incelenmesidir. Çalışmada ilköğretim düzeyi ithal ve yerel almanca ders kitabı incelemesi de yapılmıştır. Bu durum hedef dilin öğreniminin daha küçük yaşlarda başlaması gerektiği ve birçok özel okulda ikinci yabancı dil öğrenimine ilköğretim düzeyinde başladığı için ilköğretim düzeyi ders kitaplarının da aynı özenle incelenmesi konusunda önemlidir. Bu çerçevede Hallo Anna 3, Hallo, Kinder! Studio 21, Wie Bitte? Almanca ders kitaplarında yer alan kültürel öğeler incelenmiştir. Bu incelemeler doğrultusunda ithal ders kitaplarında yer alan kültürel öğeler ile yerel ders kitaplarında yer alan kültürel öğelerin aktarımında ne gibi farklılıklar veya benzerlikler olduğu açıklanmıştır. Yabancı dil öğretiminde kültürün önemi ve dil-kültür ilişkisine değinilmiştir. Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde yer alan kültürel unsurlar tablo halinde verilmiş ve açıklanmıştır. Çalışmanın devamında kültürlerarasılık kavramı açıklanmıştır. Yabancı dil öğretiminde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri kadar önemli bir yere sahip olan kültürlerarası yeterlilik ve bu kültürlerarası yeterliliğin kazanılmasıyla birlikte hedef dilin öğreniminde ne tür olumlu yansımalar olacağı açıklanmıştır. Bir milleti diğer milletlerden ayıran en önemli unsur kültürdür. Bu kültürel öğeler maddi ve manevi kültür öğeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Bunlar ait olduğu milletin özünü yansıtır. Bu açıdan yabancı dil öğretiminde hedef dilin ülkesindeki insanları ve onların yaşayış biçimini anlamak çok önemlidir. Kendi ülkesi ile hedef dilin ülkesi arasında ne gibi farklılık ve benzerlikler olduğunun kavranmasında son derece önemli olan kültürel öğelerin yabancı dil öğretimindeki yeri ve tanımı verilmiştir. Bu farklılık ve benzerliklere dikkat çekerken her kültürün kendine özgü olduğunu ve saygı çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği altı çizilmesi gereken noktalardan biridir. Dick Meijer' in ders kitaplarının seçiminde ve değerlendirilmesinde sosyo-kültürel içeriğin sunumu ve iletilmesi açısından geliştirdiği “Meijer und Jenkins Kriterienkatalog” kriterleri ders kitaplarındaki ülkebilgisi içeriğine eleştirel bir bakış atıyor. Ele alınan ilköğretim ve ortaöğretim düzeyi ithal ve yerel Almanca ders kitapları burada açıklanan “Meijer und Jenkins Kriterienkatalog” kriterleri temel alınarak incelenmiştir. Çalışma ilköğretim ve ortaöğretim düzeyi ithal ve yerel Almanca ders kitaplarının tanıtımı yapılarak sürdürülmüş ve açıklanan kültürel öğeler ve kültürlerarasılık kavramlarının kitap içerisindeki kullanımı incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İthal Almanca ders kitapları, Yerel Almanca ders kitapları, Kültür öğeleri, Kültürlerarasılık, Kültürlerarası yeterlilik.

ABSTRACT

EXAMINATION OF PRIMARY AND SECONDARY LEVEL IMPORTED AND LOCAL GERMAN TEXTBOOKS IN THE CONTEXT OF INTERCULTURAL

Zerrin ŞANLI

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Studies

Department of Foreign Languages Education

German Language Education Program

Master, August/2021

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Nevzat BAKIR

The aim of this study is to introduce Hallo Anna 3 imported German textbooks at primary level and Hallo, Kinder! German textbook local, while at secondary level Studio 21 imported German textbook and Wie Bitte? it is the study of local German textbooks in the context of intercultural. The study also examined the primary school level and the local German textbook. It is important to study primary school textbooks with the same care, as learning the target language must begin at a younger age and second foreign language learning begins at the primary school level in many private schools. In this frame Hallo Anna 3, Hallo, Kinder! Studio 21, Wie Bitte? Cultural elements in German textbooks are examined. According to these reviews, it is explained what differences or similarities exist in the transfer of cultural elements contained in imported textbooks and cultural elements contained in local textbooks. The importance of culture in Foreign Language Teaching and the relationship between language and culture were discussed. Cultural elements contained in the framework of the European common recommendations for languages are given and explained in a table. In the continuation of the study, the concept of Interculturality is explained. Intercultural competence, which has an important place in foreign language teaching as well as reading, writing, listening and speaking skills, and what positive repercussions will be in the learning of the target language with the acquisition of this intercultural competence, are explained. The most important element that distinguishes a nation from other nationalities is culture. These cultural elements are divided into material and spiritual cultural elements. These reflect the essence of the nation to which it belongs. From this point of view, it is very important to understand the people in the country of the target language and how they live in Foreign Language Teaching. The place and decription of cultural elements in foreign language teaching is given, which is extremely important in understanding what differences and similarities are between their country and the country of the target language. It is one of the points that should be underlined when drawing attention to these differences and similarities that each culture is unique and should be evaluated within the framework of respect. The “Meijer und Jenkins Criterion” criteria developed by Dick Meijer in terms of presentation and communication of socio-cultural content in the selection and evaluation of textbooks give a critical look at the content of country information in textbooks. The primary and secondary level of the school were examined based on the “Meijer und Jenkins Criterion” criteria described here in imported and local German textbooks. The study was continued by introducing imported and local German textbooks at the primary and secondary level, and the use of the cultural elements and intercultural concepts described in the book was studied and evaluated.

Keywords: Imported German textbooks, Local German textbooks, Culturalelements, Cross-cultural, Cross-cultural competence.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sırasında kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösterici ve destek olan değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Nevzat BAKIR'a teşekkürlerimi sunarım. Tüm eğitim hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen her zaman yanımda olan sevgili aileme teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Zerrin ŞANLI

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
TABLolar DİZİNİ	11
1. GİRİŞ	12
1.1. Problemin Tanımı	12
1.2. Araştırmanın Önemi	12
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları	13
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	14
2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür ve Kültürlerarasılık	14
2.2. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde Yer Alan Kültürel Unsurlar	17
2.3. Kültürlerarası Yeterlilik	20
2.3.1. Kültürlerarası Yeterliliğin Hedef Dilin Öğrenilmesine Etkileri	22
2.4. Ders Kitabı İnceleme Ölçütleri	23
3. YÖNTEM	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Veri Toplama Aracı	31
3.3. Veri Analizi	31
4. BULGULAR	32
4.1. Hallo Anna 3 A1.2 Düzeyi Almanca Ders Kitabı	32
4.1.1. Hallo Anna 3 A1.2 Düzeyi Almanca Ders Kitabı İçindekiler Kısmı	33
4.1.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Hallo Anna 3 Kitap İncelemesi	34
4.1.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Hallo Anna 3 Kitap İncelemesi	47
4.2. Hallo, Kinder! 4. Ve 5.Sınıf Düzeyi Almanca Ders Kitabı.....	55
4.2.1. Hallo, Kinder! 4. Ve 5.Sınıf Düzeyi Almanca Ders Kitabı İçindekiler Kısmı	56
4.2.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Hallo, Kinder! Kitap İncelemesi	57
4.2.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Hallo, Kinder! Kitap İncelemesi	68
4.3. Wie Bitte? A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı	73
4.3.1. Wie Bitte? A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı İçindekiler Kısmı	74
4.3.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Wie Bitte? Ders Kitabı İncelemesi	75
4.3.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Wie Bitte? Ders Kitabı İncelemesi	98
4.4. Studio 21 A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı	101
4.4.1. Studio 21 A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı İçindekiler Kısmı	102
4.4.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Studio 21 Ders Kitabı İncelemesi	103
4.4.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Studio 21 Ders Kitabı İncelemesi	119
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	130
KAYNAKÇA	136
ÖZ GEÇMİŞ	138

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 4.1. Inhalt Swerlowa, 2014:	33
Şekil 4.2. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014:	36
Şekil 4.3. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5	36
Şekil 4.4. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 6	37
Şekil 4.5. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 7	37
Şekil 4.6. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 8	38
Şekil 4.7. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 9	38
Şekil 4.8. Eine Collage: Unsere Ferien Swerlowa, 2014: 16	39
Şekil 4.9. Der Herbst ist da Swerlowa, 2014: 20	40
Şekil 4.10. Der Herbst ist da Swerlowa, 2014: 21	41
Şekil 4.11. Eine Umfrage in der Klasse Swerlowa, 2014: 24	41
Şekil 4.12. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 32	42
Şekil 4.13. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 33	42
Şekil 4.14. Wir machen einen Flohmarkt Swerlowa, 2014: 36	43
Şekil 4.15. Wir machen einen Flohmarkt Swerlowa, 2014: 37	44
Şekil 4.16. Wir machen einen Flohmarkt Swerlowa, 2014: 41	44
Şekil 4.17. Einschulungsfest Swerlowa, 2014: 76	45
Şekil 4.18. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 78	46
Şekil 4.19. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 79	46
Şekil 4.20. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5	47
Şekil 4.21. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 32	48
Şekil 4.22. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5	49
Şekil 4.23. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 6	50
Şekil 4.24. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 79	51
Şekil 4.25. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 78	52
Şekil 4.26. Wir spielen und üben Swerlowa, 2014: 54	54
Şekil 4.27. Inhaltsübersicht, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 1.....	56
Şekil 4.28. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 2.....	58

Şekil 4.29. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 5.....	58
Şekil 4.30. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 4.....	59
Şekil 4.31. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 6.....	60
Şekil 4.32. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 7	60
Şekil 4.33. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 8	61
Şekil 4.34. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 9	61
Şekil 4.35. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 12	62
Şekil 4.36. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 16	62
Şekil 4.37. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 22	63
Şekil 4.38. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 24	63
Şekil 4.39. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 27.....	64
Şekil 4.40. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 30.....	64
Şekil 4.41. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 32.....	65
Şekil 4.42. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 33.....	65
Şekil 4.43. Was machen wir am Wochenende? Oya, Kerman., vd. (haz) 1998: 46.....	66
Şekil 4.44. Was machen wir am Wochenende? Oya, Kerman., vd. (haz) 1998: 47	66
Şekil 4.45. Was machen wir am Wochenende? Oya, Kerman., vd. (haz) 1998: 48	67
Şekil 4.46. Was machen wir am Wochenende? Oya, Kerman., vd. (haz) 1998: 51	67
Şekil 4.47. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 27	69
Şekil 4.48. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 27.....	69
Şekil 4.49. Schule, Schule! Oya, Kerman., vd. (haz) 1998: 32	70
Şekil 4.50. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 42.....	71
Şekil 4.51. Inhaltsverzeichnis Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 2.....	74
Şekil 4.52. Guten Tag! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 12	76
Şekil 4.53. Guten Tag! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 13	77
Şekil 4.54. Erste Kontakte Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 14.....	78
Şekil 4.55. Erste Kontakte Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 15.....	78
Şekil 4.56. Länder und Sprachen Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 16.....	79
Şekil 4.57. Meine Familie! -echt cool! Döndü, Öztürk., vd. (haz) 2017: 32.....	80
Şekil 4.58. Meine Familie! -echt cool! Döndü, Öztürk., vd. (haz) 2017: 33.....	81

Şekil 4.59. Die Berufe Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 35.....	81
Şekil 4.60. Im Klassenzimmer Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 22.....	82
Şekil 4.61. Mein Schultag Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 24	83
Şekil 4.62. Mein Schultag Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 25	84
Şekil 4.63. Treffpunkt AG Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 26.....	85
Şekil 4.64. Der Wecker klingelt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 42	86
Şekil 4.65. Der Wecker klingelt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 43	87
Şekil 4.66. Was machen wir am Wochenende? Döndü, Öztürk., vd. (haz), 2017: 44.....	87
Şekil 4.67. Ein Treff im Café Timpi Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 46.....	88
Şekil 4.68. Obst und Gemüse Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 52	89
Şekil 4.69. Obst und Gemüse Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 53	90
Şekil 4.70. Im Supermarkt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 54.....	90
Şekil 4.71. Die Mahlzeiten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 55.....	91
Şekil 4.72. Wir machen einen Kartoffelsalat Döndü, Öztürk., vd. (haz) 2017: 57.....	91
Şekil 4.73. Der Kalender Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 62	92
Şekil 4.74. Der Kalender Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 63	93
Şekil 4.75. Die Überraschung Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 64.....	93
Şekil 4.76. Die Überraschung Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 65.....	94
Şekil 4.77. Tage zum Feiern Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 67	94
Şekil 4.78. Meine Stadt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 82	95
Şekil 4.79. Meine Stadt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 83.....	96
Şekil 4.80. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 84.....	96
Şekil 4.81. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 85.....	97
Şekil 4.82. Super! Wieder Ferien Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 87	97
Şekil 4.83. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 83.....	98
Şekil 4.84. Landeskunde Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 8	99
Şekil 4.85. Inhalt Funk, Kuhn 2017: 4	102
Şekil 4.86. Im Deutschkurs Funk, Kuhn 2017: 10	104
Şekil 4.87. Im Deutschkurs Funk, Kuhn 2017: 11	105
Şekil 4.88. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 16.....	106

Şekil 4.89. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 17	107
Şekil 4.90. Getränke Funk, Kuhn 2017: 25.....	107
Şekil 4.91. Übungen Funk, Kuhn 2017: 24.....	108
Şekil 4.92. Städte- Länder – Sprachen Funk, Kuhn 2017: 48	109
Şekil 4.93. Städte- Länder – Sprachen Funk, Kuhn 2017: 49	109
Şekil 4.94. Menschen, Städte, Sprachen Funk, Kuhn 2017: 50.....	110
Şekil 4.95. Menschen, Städte, Sprachen Funk, Kuhn 2017: 51.....	111
Şekil 4.96. Eine Deutsche TV- Serie Funk, Kuhn 2017: 53.....	112
Şekil 4.97. Über Länder und Sprachen sprechen Funk, Kuhn 2017: 54.....	112
Şekil 4.98. Übungen Funk, Kuhn 2017: 82.....	113
Şekil 4.99. Wohnen interkulturell Funk, Kuhn 2017: 81	114
Şekil 4.100. Menschen und Häuser Funk, Kuhn 2017: 72.....	114
Şekil 4.101. Menschen und Häuser Funk, Kuhn 2017: 73.....	115
Şekil 4.102. Termine Funk, Kuhn 2017: 90	116
Şekil 4.103. Wochentage und Zeiten Funk, Kuhn 2017: 92.....	117
Şekil 4.104. In der Freizeit Funk, Kuhn 2017: 95.....	117
Şekil 4.105. Tagesabläufe international Funk, Kuhn 2017: 100	118
Şekil 4.106. Übungen Funk, Kuhn 2017: 56.....	120
Şekil 4.107. Bezahlen im Café Funk, Kuhn 2017: 23.....	120
Şekil 4.108. Bezahlen im Café Funk, Kuhn 2017: 23.....	121
Şekil 4.109. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 16.....	122
Şekil 4.110. Menschen, Städte, Sprachen Funk, Kuhn 2017: 51.....	123
Şekil 4.111. Nachbarländer- Nachbarsprachen Funk, Kuhn 2017: 62	123
Şekil 4.112. Themen und Texte Funk, Kuhn 2017: 66.....	124
Şekil 4.113. Die Stadt Leipzig Funk, Kuhn 2017: 113.....	125
Şekil 4.114. Wie leben die Deutschen Funk, Kuhn 2017: 129.....	125
Şekil 4.115. Eine Deutsche TV- Serie Funk, Kuhn 2017: 53	126
Şekil 4.116. Magazin Funk, Kuhn 2017: 128.....	127
Şekil 4.117. Übungen Funk, Kuhn 2017: 60.....	127
Şekil 4.118. Magazin Funk, Kuhn 2017: 70.....	128

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Themen der Kommunikation	18
Tablo 2.2. Freizeit und Unterhaltung	19
Tablo 2.3. “Sport”	19
Tablo 2.4. Ders kitabı inceleme kriterleri	24
Tablo 2.5. Stockholm Kriterleri	26
Tablo 2.6. Meijer und Jenkins kriterleri	28

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı

Yabancı dil dersinde işlenilmesi gereken ders kitapları dersin kalitesini, etkinliğini belirleyen, kazanımlara ulaşmada en önemli araçlardan biridir. Aynı zamanda öğretmenin ders işlerken işini kolaylaştıran ve etkinlikler için zaman kazandıran bir gereçtir (Aytuna, 1974: 200). Bazı yabancı dil ders kitaplarında hedef dilin kültürüne ait unsurlara yeterli miktarda yer verilmediği görülmektedir. Bu durum ise hedef dili öğrenen bireylere büyük bir eksiklik yaşatmaktadır. Çünkü ders kitaplarının içeriği, kitapta yer alan etkinlikler, hedef dilin kültürüne ait yer alan bilgiler ne kadar zenginleştirilirse bireylere de o kadar etkin bir dil öğrenimi sunulmuş olur. Dil öğrenimini sadece dil bilgisi kuralları ve günlük hayatta kullanmaları gereken cümle kalıplarını vererek oluşmasını beklemek doğru değildir. Dil öğrenimi daha derin bir süreç isteyen, doğru anlaşılması gereken bir konudur. Önemli olan nokta kültürlerin birer aynası olan dilin, yine kültüründen yola çıkarak öğretilmesidir. Bu çalışmada Hallo Anna 3, Studio 21 ithal ve Hallo, Kinder! Wie Bitte? yerel Almanca ders kitaplarının örnekleri Meijer und Jenkins kriterlerine göre incelenerek ders kitaplarının içinde yer alan kültürel öğelerin aktarımında ne gibi artı ve eksi yönler olduğu gözlemlenmiştir. Buna ek olarak incelenen ders kitaplarında yer alan kültürel unsurların Avrupa konseyi ortak dil kriterleri çerçeve programında yer alan kültürel unsurları ne kadar kapsadığını görebilmek, diğer beceriler kadar önemli bir yere sahip olan kültürlerarası yeterlilik becerisinin ders kitapları ile ne derece etkinleştiğini görebilmek gibi önemli noktalara değinilmiştir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil dersinde işlenilmesi gereken ders kitapları dersin kalitesini, etkinliğini belirleyen, kazanımlara ulaşmada en önemli araçlardan biridir. Bu yüzden yabancı dil ders kitaplarını incelemek, amacını anlamak ve amacına uygun bir biçimde kullanmak son derece önemlidir. Dili anlamamıza yardımcı olan en büyük etmenlerden biri de şüphesiz kültürel unsurlardır. Bu çalışmada incelenen yerel ve ithal Almanca ders kitaplarında yer alan kültürel unsurları yabancı dil ders kitaplarında doğru ve etkili bir şekilde nasıl kullanılması gerektiğini görebilmek adına Avrupa konseyi ortak dil kriterleri çerçeve programında yer alan kültürel unsurlar incelenerek bir karşılaştırma yapılmıştır.

İncelenen kitaplarda verilen kültürel unsurlar belirlenerek bu unsurların öğrencilere kazandırdığı farkındalıkları gözlemleme, hedef dilin kültürüne karşı değişen fikirlerini gözlemleme ve hedef dilin kültürü ile kendi kültürü arasında nasıl bir bağ kurduklarını gözlemleme fırsatı sunulmuş ve burada yer alan ders kitaplarını işleyen öğretmenlere ders kitabını daha etkin kullanmalarında ve etkili bir yabancı dil dersi sunabilmek adına konu içeriklerini zenginleştirmelerinde yardımcı olmaya çalışılmıştır. Çalışmada sadece ortaokul düzeyi ithal ve yerel almanca ders kitabı incelemesi değil ilköğretim düzeyi ithal ve yerel almanca ders kitabı incelemesi de yapılmıştır. Bu durum hedef dilin öğreniminin daha küçük yaşlarda başlaması gerektiği ve birçok özel okulda ikinci yabancı dil öğrenimine ilköğretim düzeyinde başladığı için ilköğretim düzeyi ders kitaplarının da aynı özenle ve dikkatle incelenmesi konusunda önemlidir. Aynı zamanda ele alınan ders kitapları Dick Meijer'in ders kitaplarının seçiminde ve değerlendirilmesinde sosyo-kültürel içeriğin sunumu ve iletilmesi açısından geliştirdiği Meijer und Jenkins kriterleri temel alınarak incelenmiştir. Bu kriterler ile ülke bilgilisel içeriğin öğrencilerin dikkatini çekmesi gerektiği, çeşitli metinlerin olması gerektiği, sadece Almanya değil Almanca konuşulan bütün ülkeler hakkında bilgiler içermesi gerektiği ve en önemlisi öğrencinin erek kültür ile kendi kültürü arasında çıkarımlarda bulunmasına, benzer veya farklı olan noktaları görmesine imkân sağlaması gerektiği gibi konulara dikkat çekilmiştir.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada ilk ve ortaöğretim düzeyi ithal ve yerel Almanca ders kitapları kültürlerarasılık bağlamında incelenmiştir. Çalışmada ele alınan ders kitapları Avrupa ortak öneriler çerçevesinde yer alan kültürel unsurlar bakımından incelenmiştir. Aynı zamanda ilk ve ortaöğretim düzeyi ithal ve yerel Almanca ders kitaplarındaki kültürel öğeler sadece Meijer und Jenkins kriterleri temel alınarak incelenmiştir. İncelenen Almanca ders kitapları iki adet ithal iki adet yerel ders kitabı ile sınırlıdır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür ve Kültürlerarasılık

Kültür, bir milletin geçmişten günümüze kadarki yaşam biçimlerini oluşturan değerler bütünüdür ve bu milletlerin yaşadıkları çevre, alışkanlıkları ve zihniyetleri hakkında birçok bilgiyi bizlere sunan bir kavramdır.” Kültür, bir grubun yaşamını anlamlandırmasını sağlayan ve bu gruba yaşam biçimi yollarını sunan ortak inançlar, değerler ve kavramlar kümesini yansıtmaktadır” (Fay, 2001: 82). Kültür kavramı içinde birçok önemli unsur barındırır ve geniş bir etki alanı vardır. Bu unsurlar ise millettten millete değişen dil, inanç, gelenek ve görenekler, sanat anlayışı ve dünyaya bakış açısidir. Dil, bu kültür unsurlarının merkezinde yer almaktadır. Çünkü inançlarımızı, gelenek ve göreneklerimizi, sanattan ne anladığımızı, dünyaya bakış açımızın nasıl olduğunu dil aracılığı ile ifade edebiliriz. Dil, bu kültürel unsurların ortaya çıkmasını sağlamakta ve aynı zamanda sahip olduğumuz bu ortak değerleri geleceğe aktarmada oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Her dilin kendine özgü yapısı, yansıttığı bir kültür vardır ve bu diller ait olduğu milletin kimliğini yansıtmaktadır. Humboldt’a göre dil içindeki düşünce de insanlığın farklı dillerinde farklı düşüncelerin üretilmesiyle oluşur (Humboldt, 1995: 45). Bu durum yabancı dil öğretiminde de aynı öneme sahiptir. Burada hedef dili sadece belli kalıplarıyla öğrenmek, dil bilgisi kurallarını vermek önemli değildir. Asıl önemli olan hedef dilin ve o hedef dilin yansıttığı kültürün bütün bir şekilde aktarılabilmesidir. Çünkü yabancı dili etkili bir şekilde öğrenme işi, farklı bir ülkenin yemeğini tatmak, farklı bir ülkenin müziğini dinlemek, farklı bir ülkenin kıyafetlerini giymek, farklı bir ülkenin festivaline katılmak ve bu çeşitli tecrübeleri edinerek deneyim kazanmak, bu farklı ülkelerde edindiği deneyimlerle kendi ülkesinde edindiği deneyimleri ve sahip olduğu bilgileri kıyaslayarak ortak ve farklı yönleri bulmak, bu farklı yönlere karşı duygudaşlık kazanmakla aynı şeydir.

Kültürün birçok özelliği vardır. Kültür yapısı gereği öğrenilebilen ve aktarılabilen bir kavramdır. Bu yüzden kültürün bu özelliklerini yabancı dil öğretimi noktasında kullanılması önemlidir. Yabancı dili öğrenen bireye bir gün hedef dilin ülkesine gidecek düşüncesiyle kültür aktarımı yapılmalıdır. Kültür bir yaşam tarzıdır ve aynen dile yansır (Aksan, 2009: 67). Kültür yaşantılarımızın bir yansıması, alışkanlık haline getirdiğimiz davranışlarımızdır.

Kültürün bu özelliğini de kullanarak hedef dilin kültürünün yaşantılar yoluyla bireye öğretilabilir olduğunu göz ardı etmemek önemlidir.

Buna ek olarak, hedef dili öğrenirken o dil içinde birçok değer ve anlayış taşıdığından farklı bir dünya görüşünü de bireye sunmuş olur. Bu sunulan görüşler bireyin düşüncelerine çok yönlülük kazandırır. Bu sayede hedef dile karşı olan önyargıları kırılabilir. Hedef dilin kültürüne ve insanlarını karşı da duygudaşlık kazanır. Günümüzde de artık en az iki dil öğrenilmesi gerektiği gibi önemli bir görüş vardır. Bu farklı dillerin öğrenimi demek farklı kültürleri de beraberinde getirmek demektir. Bu dil ve kültürün ilişkisini yabancı dil öğretiminde etkili bir şekilde verebilmek adına birçok yöntem ve tekniklerden yararlanılabilir. Kültür aktarımı yapılabilecek konularda bu tekniklerin kullanılması öğretimin kalitesini oldukça artırır. Bireysel farklılıkların da daha fazla bilincinde olunması gereken bu dönemde her öğrenci için bu çeşitli teknik ve yöntemlerin kullanılması son derece önemlidir. Tüm bu noktalar göz önüne alındığında dil-kültür ilişkisinin yabancı dil öğretiminde bütün bir şekilde verilmesi hem öğrencinin hedef dilin kültürüne karşı davranışlarında hem de hedef dilin etkili öğrenimi konusunda olumlu etkileri olmaktadır. Kültürlerarasılık bireylere farklı bakış açılarını sunan bir kavramdır. Yabancı dil öğretiminde de hedef dile karşı oluşan önyargıları kırmak adına son derece önemlidir. Hedef dilin ülkesiyle ilgili verilen her bilgi bireyi o dile daha çok yakınlaştırır.

Bu bilgileri tam anlamıyla özümsemese bile hedef dilin kültürüne karşı farkındalık kazanması açısından önem arz etmektedir. Çünkü yabancı dil öğretiminde kültürlerarasılık kavramının amacı öz kültürü yok etmek, unutturmak değildir. Burada önemli olan nokta, kültürlerarasılık kavramı ile bireyin hedef dilin kültürüne karşı bilinçli olması amaçlanır. Her dili kendi kültürü içinde anlamlandırmak ve bu şekilde hedef dili öğrenmek çok kolay bir mesele değildir. Yabancı dil öğretiminde bu kültür aktarımı ve kültürel farkındalığı sağlayabilmek adına son derece çaba ve özen gösterilmesi gerekmektedir. Günümüzde de gelişen teknoloji ile farklı ülkelerin kültürünü bilmek neredeyse zorunlu hale gelmiştir. Çünkü kendimizi geliştirebilmek ve kendimizde olan bilgilere farklı bilgiler katabilmek adına hedef dilin ülkelerinde ekonomik, sosyal, teknolojik alandaki yenilikleri de takip etmek gerekmektedir. Bu alanlardaki yenilikler ile küreselleşme de hız kazanmıştır.

Küreselleşme, Stuart Hall'a göre; küresel ölçekte işleyen ve sınırları aşarak, toplumları ve kurumları yeni mekân zaman bileşimlerinde bütünleştirerek, dünyayı birbirine daha bağlı duruma getiren süreçler şeklinde tanımlanmaktadır (Hall,Held, & Grew, 1992: 23).

Kültürlerarasılık kavramının yabancı dil öğretiminde diğer bir önemli görevi de hedef dilin ülkesinde yaşanılabilir iletişim kazalarını önlemektir. Çünkü iki kişi arasında geçen konuşmada farklı ilgi alanlarına sahip olunması veya bahsedilen konuya hâkim olunmaması iletişim kazalarına neden olabilir. Karşımızdaki kişiyi dinlesek bile ne söylemek istediğini anlayamayabiliriz. Bu durumun oluşmaması adına hedef dilin kültürü hakkında az çok bilgiye sahip olunması bu iletişim kazalarını önlemeye yardımcı olmaktadır.

Aynı zamanda farklı kültürlerle etkileşime geçilmesi demek bireyin kendi kültürünü daha iyi tanıması demektir. Farklı kültürle etkileşim bireyin hem kendi kültürü hem de hedef dilin kültüründeki benzer ve farklı yönleri kavramasını ve kendi kültürünü daha iyi anlamlandırabilmesini sağlar. Kültürlerarası uyum sağlanır. Bireylerin hedef dilin kültürüne karşı olan önyargılarını kırarak, hedef dilin kültürüne ve insanlarına karşı duygudaşlık kazandırarak farklı kültürlere ait bireylerin uyum içerisinde yaşayabilmeleri sağlanmış olur. Bu kavramla birlikte hedef dilin kültürel öğeleri de sunulmuş olur.

Bu kültürel öğeler maddi ve manevi öğeler olarak ikiye ayrılır. Maddi öğeler, bir toplumun geçmişten günümüze kadar ürettiği veya geliştirdiği her türlü araç gereçtir. Bir toplumun ürettiği araba, kıyafet bunlar maddi öğelerdir. Manevi öğeler ise bir toplumun dili, inancı, gelenek ve görenekleri, sanat anlayışı ve dünyaya bakış açısıdır. Zira medeniyet, insanlığın uğraşmak ortaya koyduğu yöntemlerden müteşekkildir. Kültür ise, bir toplumu kendi geçmişinden gelen ilim, sanat, ahlâk ve dine ait değer hükümlerinin tamamıdır (Topçu, 1970:15).Tüm bu kültürel öğeler her toplumda farklılık gösterir. Kültürel öğeler topluma özgüdür. Bu öğelerin toplumlar için önemi ve etkisi büyüktür. Bu yüzden bir toplumuanlayabilmek için sahip oldukları kültürel öğeleri bilmek, tanımak gerekir. Ders kitaplarında o topluma ait bayramları, festivalleri, giyim kuşamları, yeme-içme alışkanlıkları, gelenekleri ve görenekleri, sanat anlayışları, deyimleri, atasözleri gibi kültürel öğelerin kullanılması son derece önemlidir.

Ders kitaplarında hedef dilin toplumuna ait kültürel öğelere yer verilmesi bireyin o toplumu ve öğrendiği dili daha iyi kavramasına yardımcı olur. Hedef dili öğrenen bireylere bu kültürel öğelerin aktarımı yapılarak hedef dilin ülkesini gözlerinde canlandırabilmelerine fırsat verilir. Öğrenciler bu şekilde hedef dili öğrenmeye karşı güdülenir ve daha istekli hale gelmiş olur.

2. 2. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde Yer Alan Kültürel Unsurlar

Ortak Avrupa referans çerçevesi, hedef dil müfredatı, müfredat yönergesi, sınavlar ve ders kitaplarının tüm Avrupa’da geliştirilmesi için ortak bir temel sağlar. Hedef dili öğrenenlerin dili iletişim kurma amacıyla kullanabilmeleri için neler yapmaları gerektiğini ve iletişimsel olarak başarılı olabilmek için hangi bilgi ve becerileri geliştirmek gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklar. Bu açıklama aynı zamanda dilin içe yerleşik olduğu kültürel bağlamı da kapsar. Referans Çerçevesi ayrıca beceri seviyelerini de tanımlar, böylece öğrenme ömür boyu devam eder ve öğrenme sürecinin her bir aşaması ölçülebilir. Referans çerçevesi Avrupa’daki eğitim sistemleri arasındaki farklılıkların yarattığı engellerin üstesinden gelmeyi amaçlamaktadır (John Trim, Brian North und Daniel Coste, 2001). Üye devletlerde dil öğrenimini ve dil öğretimindeki hareketliliği artırmak, etkili uluslararası iletişimi daha da yoğunlaştırmak, kültürel çeşitliliğe ve farklı kimliklere saygı duymak, bilgiye daha iyi erişim, insanlar arasında daha yoğun etkileşim ve daha derin bir karşılıklı anlayış sağladığı için ortak Avrupa referans çerçevesini iyi bir şekilde kavramaya çalışmak son derece önemli ve gereklidir. Yabancı dil ders kitapları içeriklerinde de bireylerin hedef dilin ülkesindeki insanlara karşı duygudaşlık kazanmalarında, hedef dilin ülkesine ait bilgileri almalarında, yeterli bir dünya bilgisine sahip olmalarını sağlayacak olan kültürel unsurların yer alması oldukça önemlidir. Hedef dilin ülkesi hakkında edinilen bilgiler sayesinde hedef dili öğrenmeye karşı daha istekli ve dili kullanırken kendilerine daha güvenli bir hale gelecekleri söylenebilir. Çünkü bu bilgiler hedef dilin insanları hakkında oluşturduğumuz varsayımları veya kendi oluşturduğumuz önyargıları kırabilir. Dolayısıyla kendi kültürümüzden farklı bir kültür hakkında doğru analizler yapabilmek için o kültür hakkında doğru bilgilere ulaşmak gerekmektedir. Bu doğru bilgilere ulaşmak, hedef dilin kültürünü doğru bir şekilde aktarmaya yardımcı olacak araç ise yabancı dil ders kitaplarıdır.

Ders kitaplarında bu bilgilere yer verilmesi, okuma, yazma, dinleme, konuşma becerileri kadar önemli bir yere sahip olan kültürlerarası yeterlilik becerisi kazanmalarında son derece gereklidir. Kültürel unsurlar erek dili yansıtan bir ayna gibidir. Hedef dili öğrenirken edindiğimiz bu kültürel bilgiler bize dilin kendisini de aktarmış olur. Çünkü her milletin kendine ait bir dili vardır ve iletişimin en gelişmiş aracı olandil bu milletlerin inancı, tarihi ve kültürüyle iç içedir. Dil bir milletin tarihi, inancı, kültürü, insan ilişkileri gibi birçok alanla iç içe olduğundan erek dilin insanları ile iletişim kurmak istenildiğinde dilin yansıtıcı unsuru olan kültür hakkında doğru bilgilere sahip olunması gerekir. Yabancı dil ders kitaplarında da bireylerin hedef dilin insanları ile sağlıklı bir şekilde iletişim kurabilmeleri adına erek dilin kültürel unsurlarını eksiksiz ve tamamlayıcı bir biçimde verilmesi gerekmektedir. Bu kültürel unsurların, iletişim kurmamızda büyük rol oynayan konuların neler olması gerektiğiyle ilgili bilgilere ortak dil kriterleri çerçeve programında yer verilmiştir. Avrupa ortak öneriler çerçevesinde erek dili öğrenenlerin düzeyleri, bu düzeye göre sahip olmaları gereken yeterlilikler, iletişimsel konular ve ifadeler için Threshold 1990'daki sınıflandırma esas alınmıştır. Eşik düzeyi (Threshold Level) ilk olarak 1975'te Avrupa konseyi tarafından biröğrencinin günlük iletişimde (genel olarak orta düzeyde) İngilizce'yi bağımsız olarak nasıl kullanabileceğini belirleyen dil öğrenme hedeflerinin bir ifadesi olarak yayınlanmıştır. Eşik düzeyi 1990 (Threshold Level 1990) ise Dr. J. A. van Ek ve J. L. M. Trim tarafından iyice gözden geçirilmiş, genişletilmiş, düzeltilmiş ve sıfırlanmış halidir. Bu müfredat programında dili öğrenenlerin hangi iletişimsel etkinliklere ve kazanımlara erişebilecekleri belirtilmiştir. Farklı alanlar içerisinde yer alan belirli iletişimsel etkinliklerin ilgi odağı olan nokta söylem ve konuşmaların, düşüncenin ya da yazılı metinlerin çerçevesidir. Bu tematik kategoriler çok farklı biçimlerde sınıflandırılabilirken Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde 1990 eşik düzeyi bölüm 7'de yer alan belirli kavramların, alt temaların ve iletişim konularının sınıflandırılması yer almaktadır. Sözü edilen sınıflandırma aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.1. Themen der Kommunikation

Themen der Kommunikation
1. Informationen zur Person
2. Wohnen und Umwelt
3. Tägliches Leben
4. Freizeit, Unterhaltung
5. Reisen

6. Menschliche Beziehungen
7. Gesundheit und Hygiene
8. Bildung und Ausbildung
9. Einkaufen
10. Essen und Trinken
11. Dienstleistungen
12. Orte
13. Sprache
14. Wetter

Eşik düzeyi bölüm 7’de yer alan iletişim konuları kişiler hakkında bilgiler, yaşam ve çevre, günlük yaşam, serbest zaman ve sohbet, seyahat, insan ilişkileri, sağlık ve hijyen, kültür ve eğitim, alışveriş, yeme ve içme, hizmet, yerler, dil ve hava durumu gibi konulardan oluşmaktadır. Buradaki iletişim konuları bireylerin erek dilin ülkesine gittiklerinde günlük yaşamda karşılarına çıkabilecek durumların birer yansıması olarak verilmiştir. Örneğin bir mağazada alışveriş yapabilmek için gereksinim duyulan iletişim diyaloglarına yer verilmektedir. Bu diyalogların ve konu içeriklerinin bireye hangi koşullarda veya durumlarda gerekli olduğu göstergelerle sunulmaktadır. Ancak bu göstergeler tek başına yeterli değildir. Tabloda yer alan diğer parçalarla harmanlanması gerekir. Burada verilen ana konuların daha anlaşılır ve detaylı olabilmesi adına her biri için alt kategorilere ve belirli terimlere yer verilmiştir. Örneğin Tablo 2.2’de serbest zaman ve sohbet konu alanının alt kategorileri de sunulmaktadır.

Tablo 2.2. Freizeit und Unterhaltung

'Freizeit und Unterhaltung'
4.1 Freizeit
4.2 Hobbys und Interessen
4.3 Radio und Fernsehen
4.4 Kino, Theater, Konzert usw.
4.5 Ausstellungen, Museen usw.
4.6 Geistige und künstlerische Beschäftigung
4.7 Sport

Temel konular alt konulara ayrılarak daha da detaylandırılmıştır. Bu alt konuların kimliğini belirleyebilmek için de belirli terimler kullanılmıştır. Tablo 2.3’te “Sport” başlığı genişletilerek buna örnek verilmiştir.

Tablo 2.3. “Sport”

1. Orte: Spielfeld, (Sport) Platz, Stadion
2. Einrichtungen und Organisationen: Sport, Mannschaft, Verein
3. Personen: Spieler
4. Objekte: Karten, Ball

5.Ereignisse: Rennen, Spiel
6. Handlungen: ein Spiel ansehen, (Name des Sports +) spielen, an einemRennen teilnehmen, gewinnen, verlieren, unentschieden spielen

Spor başlığı altında 1. kısımda oyun alanları, 2. kısımda kurumların ve kurumların oluşturduğu birlik, 3.kısımda oyuncular, 4. kısımda nesneler, 5. kısımda olaylar ve son olarak 6. kısımda yapılan eylem, iş ve kazanımlara yer verilmiştir.

Burada yer alan temel konuların, alt konuların, belirli kavram ve terimlerin seçimi,düzenlenmesi değiştirilemez değildir. Aksine bu kararlar ve değerlendirmeler erekdili öğrenenlerin iletişimsel ihtiyaçlarına dayanmaktadır. Buradaki konular daha çok bireylerin bir gün hedef dilin ülkesini ziyaret edebilecekleri düşünülerek tasarlanmıştır.

Çerçeve de yer alan kültürel unsurlar, iletişim konuları erek dilin ülkesihakkında genel bir bilgiye ulaşmamızda büyük rol oynamaktadır. Bu iletişimsel diyaloglar bireylerin erek dili kullanırken özgüven duygusunu artırmakta ve dili gereksinimlerine göre kullanmalarında yardımcı olmaktadır. Kültürel unsurlar ve iletişim konuları sayesinde hem yabancı bir dilde iletişim kurma kaygılarını hem deerek dilin insanlarına karşı oluşan ön yargıların kırılması amaçlanmıştır. Bireyde iletişim kurma isteğinin oluşturulması demek hedef dilin öğrenilmesi demektir. Bunedenle verilen iletişim konularının öğrencinin ilgisine, düzeyine göre şekillendirilmesi oldukça önemlidir. Erek dilin kültürünü anlamak, insanlarına karşı duygudaşlık kazanmak, hedef dili kullanırken özgüvenli olmak hedef dilin ülkesine ait kültürel unsurları bilmek, anlamak ve hedef dilde iletişim kurarak edinilebilecek kazanımlardır.

2.3. Kültürlerarası Yeterlilik

Kültürlerarası yeterlilik, hedef dilin kültürünü anlayabilme, o kültüre karşı hoşgörü ve saygı gösterebilme, o kültürün insanlarıyla etkili bir iletişim kurabilme yetisidir. Kültürlerarası iletişim yeterliliği, diğer kişinin kültürünü anlama, kültüre ilişkin unsurlara yönelik anlayış geliştirme, diğerinin gözünden olaylara bakabilme ve değerlendirme yetisinin kazanılmasını açıklamaktadır (Zakaria, 2000: 492-510). Taylor ise kültürlerarası yeterliliği kişinin farklı bir kültürü ya da farklı bir kültürden yabancıyı anlayabilmesi ve doğru bir şekilde etkileşim kurabilmesi için kişinin kültürel bilgi ve davranışsal becerilere sahip olması olarak ifade etmektedir (Taylor, 1994: 154-174).

Hedef dilin ülkesinde gereksinim duyduğumuz şey o dile ait dilbilgisi kurallarından çok hedef dilin kültür bilgisidir. Diğer kültürün insanlarıyla etkili bir iletişim sağlanabilmesi için konuşulan konuya hâkim olmak gerekir. Birey konuya hâkim olabilme yetisini ancak o kültürle ilgili sahip olduğu bilgi birikimi ile sağlar. Kültürlerarası yeterlilik, tutumlar, bilgiler, ilişki ve yorumlama becerisi, etkileşim ve keşfetme becerisi, eleştirel kültürel farkındalık becerisi olmak üzere beş becerinin elde edilmesi ile mümkün olabilmektedir (Byram, 1997: 34-38). Kültürlerarası yeterlilik becerisini kazanabilmek için bireyin birden fazla davranışı gerçekleştirebilmesi gerekmektedir. Öncelikle hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olması ardından diğer kültüre ait bilgiler ile kendi kültürüne ait bilgileri karşılaştırarak iki kültür arasındaki ortak ve farklı yönleri kavraması, yorumlayabilmesi ve değerlendirebilmesi gerekir.

En önemli noktalardan biri ise o kültür ile etkileşim içine girmesidir. Etkileşim yoluyla her iki kültürün insanları birbirini etkiler ve kültürlerarası bilgi aktarımı yapabilirler. Kültürel yayılma sürecinin gerçekleşmesi ile etkileşimde gerçekleşmiş olur. İletişimin başarılı olabilmesi aynı zamanda bireylerin davranışlarıyla ilişkilidir. Birey, hedef dilin kültürünün beklentisini, özelliklerini bilerek iletişimi gerçekleştirmelidir.

Çünkü kültürlerarası yeterlilikte etkili iletişim bilişsel, duyuşsal ve davranışsal süreçlerden oluşmaktadır. Hedef dilin kültürüne ait sahip olunan bilgiler zihinsel süreci, sahip olunan bilgilere karşı olan tutum, içsel özellikler duyuşsal süreci, bu bilgiler sonucunda gösterdiğimiz tavır da davranışsal süreci oluşturmaktadır. Etkili iletişimin olabilmesi bu süreçlerin uyum içinde gerçekleşmesiyle mümkün olur.

Hedef dilin kültürüne ait sahip olduğumuz bilgilere karşı pozitif tutum ve tavır sergileyebilmek kültür ve kültürlerarasılık kavramının iyi anlaşılması ile eşdeğerdir.

Kültür kavramının çeşitliliğinin, her kültürün kendine özgü kuralları olduğunun, kültürlerarasılık kavramı ile her toplumun dünyaya farklı baktığının bilinmesi gerekmektedir. Bu bilgiler bireylerin hedef dilin kültürüne karşı pozitif tutumlar sergilemelerinde yardımcı olmaktadır.

İletişim yeteneği, kültürlerarası yeterliliğin kazanılmasında kültürler arasında bağlantıyı sağlayan, düşünce, duygu, davranış vb. unsurların anlamlandırılmasında etkili olan bir belirleyicidir (Lee, B.K. & Chen, L, 2000: 764- 792).

Bu yeteneğin kazanılması sonucunda bireyler hedef dilin kültürüne karşı hoşgörü, saygı, duygudaşlık gibi davranışları da edinmiş olmaktadır. Aynı zamanda kültürlerarası yeterliliğin kazılması ile hedef dilin kültüründeki insanlarla yaşanılabilir olan iletişim kazaları da önlenmiş olur. Bireyin iki kültür arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri analiz edebilmesine bununla birlikte hedef dilin kültürünü doğru bir biçimde değerlendirebilme imkânı sunar.

2.3.1. Kültürlerarası Yeterliliğin Hedef Dilin Öğrenilmesine Etkileri

Kültürlerarası yeterlilik, diğer kültürü, kültürel sistemi, kültürel değerleri öğrenme, normal olarak kabul etme, diğer kültürden kişileri dinleme ve anlamayı sağlayan mantıksal yapıya sahip olmaktır. Bireyin kendi kültürel değerlerinin farkında olması ve hedef dilin kültürüne ait olan bilgileri belli durumlarda kullanabilmesidir. Kültürlerarası yeterlilik yabancı dil öğretiminde kazandırılması gereken en önemli becerilerden birisidir. Çünkü bireyin hedef dili etkili bir şekilde öğrenebilmesi bu yeterliliğe sahip olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Kültürlerarası yeterliliğin amacını anlamak için kültürlerarası yeterliliğin neyi etkilediği, hedef dilin öğreniminde ne gibi yararlar sağladığı sorularını cevaplamak gerekir. Öncelikle bu beceriye sahip olmak bireyin dünyaya bakış açısına, hedef dile ve hedef dilin kültüründeki insanlara karşı yaklaşımına etki eder. Bu bilgiler ışığında etkili iletişim kurulduğunda bireyler hedef dilin kültürüne daha kolay uyum sağlar. Yabancı dil öğretiminde hedef dile ait kültürel bilgiler verilmediğinde bireyde o toplum ve dile karşı bir belirsizlik oluşur. Bu belirsizliğin oluşmaması adına bireye hedef dilin kültürünün aktarılması ve hedef dili öğrenmeye karşı motive edilmesi gerekir. Birey böylece sabit ve tek taraflı düşünceden sıyrılıp daha esnek bir düşünce yapısına sahip olacaktır. Aynı zamanda bu belirsizlik ortadan kaldırılarak bireyin hedef dilin ülkesini hayal edebilmesine, o kültürü canlandırabilmesine fırsat verilir. Pauldrach’a göre “Ülke bilgisi Almanca dersinin en zor alanlarından birisidir. Hiçbir zaman bir sona ulaşamaz ve hiçbir zaman bitirilemez. Bu nedenle de biz onu kültürlerarası olarak adlandırmaktayız. Kabul etsek de etmesek de her iki kutup da sürekli değişmektedir. Ülke bilgisi bu yönü ile dilbilgisi veya sesbilgisi gibi diğer derslerden farklılık göstermektedir. Dersin konuları öğrencilerin gerçekten ilgilerini çeken içerikler olmalıdır “(Pauldrach, 1992: 5-15). Bu ilgi çeken içerikler bireylerin yeni fikirlere açık olmalarına ve bakış açılarını genişletmelerine yardımcı olmaktadır. Günümüzde insanlar ne istediğini, neyi sevdiğini, nasıl bir birey olduğunu aramaya devam etmektedir.

Bireyin kendini bulabilmesi, neleri daha çok sevdiğini neleri daha az sevdiğini, asıl hedeflerinin neler olduğunu, hangi yeteneklere sahip olduğunu bilmesi son derece önemli bir konudur. Bireyin kendini tanıyabilmesi için farklı dünyaların, farklı düşünce yapılarının yani çeşitli deneyimlerin içine girmesi gerekir. Sahip olduğumuz yeterliliklerin farkınavarabilmek çok kolay bir mesele değildir. Bu yeterlilikleri ancak keşfederek öğrenebiliriz.

Her toplum farklı bir kültüre sahiptir. Ancak her toplumun birbirlerinden bir şeyler öğrenebileceğini de unutmamak gerekir. Geçmişten günümüze kadar geçen süreci düşündüğümüzde bir toplumun huzur içinde yaşayabilmesi saygı, sevgi ve hoşgörü kavramlarına bağlıdır. Öncelikle bireyler kendi kültürü içinde saygı ve sevgi çerçevesini oluşturmali ardından farklı toplumların kültürüne karşı da bu düşüncelyi uygulamalı.

Eğer saygı ve sevgi çerçevesini bu düzende oluşturmaları sağlanırsa, kültürlerarası yaşanılabilircek birçok olumsuzlukların da önüne geçilmiş olur. Kültürlerarası iletişim yeterliliği öncelikle bireyin hedef dilin kültürünü tanımasına, iki kültür arasındaki ortak ve farklı noktaları bularak kendini ve kendi kültürünü daha iyi tanımasına ve diğer kültüre karşı çeşitli pozitif tutumlar sergilemesinde önemli bir rol oynamaktadır. Tüm bu özelliklere dikkat edildiğinde kültürlerarası iletişim yeterliliğinin yabancı dil öğretiminde diğer beceriler kadar önemli bir yere sahip olduğu görölmektedir.

2.4. Ders Kitabı İnceleme Ölçütleri

Bir dersin öğretimine ilişkin olarak hazırlanan ders kitapları bireylerin eğitim-öğretim sürecine rehberlik etmektedir.

Ders kitapları öğretmenin ders işlerken işinikolaylaştıran ve etkinlikler için zaman kazandıran bir gereçtir (Aytuna, 1974:200). Hem öğretmen hem öğrenci için yol gösterici bir araç olan ders kitaplarının hazırlanma süreci çok özenli ve dikkatli yürütölmesi gereken bir süreçtir.

Bu süreçte ders kitabının temel yapısını belirleyen ve dikkat edilmesi gereken bazı kriterler ve koşullar bulunmaktadır. Eğitim uygulamalarının en önemli koşullardan birisi ders kitaplarının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilen eğitim ve öğretim programlarına uygun bir şekilde hazırlanmasıdır.

Bu bilgi doğrultusunda öncelikli olarak bireylere kazandırılması gereken hedeflerin, eğitim faaliyetlerindenelerin öğretilmesi gerektiğinin, hedeflere ulaştırıcı eğitim durumlarının ve eğitim durumları sonunda hedeflere ne derece ulaşıldığını anlamaya yönelik değerlendirmelerin belirlenmesi, daha sonra ders kitaplarının hazırlanması gerekmektedir. Taslak ders kitapları ve eğitim araçları ile bunlara ait e- içerikler Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği'nin 19. maddesi hükümlerine göre belirtilen dört ana kriter açısından incelenip değerlendirilmektedir. Bu dört ana kriter tablo 2.4'te açıklanmıştır (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2019).

Tablo 2.4. Ders Kitabı İnceleme Kriterleri

1. İçeriğin Anayasa ve kanunlara uygunluğu
2. İçeriğin bilimsel olarak yeterliliği
3. İçeriğin eğitim ve öğretim programının kazanımlarını gerçekleştirme yeterliliği
4. Görsel tasarımın ve içerik tasarımının, öğrenmeyi destekleyecek nitelikte olması ve öğrencilerin gelişim özelliklerine uygunluğu

İçeriğin düzenlenmesinde bütün insanların eşit ve özgür olduğu ilkesi esas alınması, içeriğin doğru, geçerli ve güvenilir kaynaklara dayandırılması, kazanımın gerçekleşmesinin ön koşulu olan konuların işlenişinde sıralılık gözetilmesi, kullanılan görsellerin öğrencinin gelişim seviyesine ve öğrenim düzeyine uygun ilgi çekici bir nitelikte olması gerekmektedir (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2019). Eğitim-öğretim sürecini etkileyen ders kitaplarının yabancı dil öğretiminde de önemi oldukça büyüktür. Yabancı dil ders kitapları metin, alıştırma, dilbilgisi, sözcük gibi öğretme ve öğrenme için gerekli malzemeleri iki kapak arasında bulunduran, öğretim yöntemi kesin çizgilerle belirlenmiş basılı yayınlardır (Neuner, 2007: 399). Yabancı dil ders kitapları içerisinde yer alan bu malzemelerden en yüksek verimi alabilmek için kitabın ne amaçla kullanılacağı ve hangi yöntemin kullanılacağı önceden bilinmeli ve kitap buna uygun şekilde seçilmelidir. Çünkü hedef dilin öğrenilme amacı kişiden kişiye farklılık gösterebilen bir durumdur. Bu nedenle kullanılacak olan yabancı dil ders kitapları amaca ve düzeye uygun olmalı, aynı zamanda doğru bilgilerle ve güncel öğretim yöntemleriyle bireylerin öğrenme sürecini aydınlatan bir ışık olmalıdır. Türkiye'deki yabancı dil derslerinde hem ithal ders kitapları hem de Türkiye'de yazılan yerel ders kitapları kullanılmaktadır. İthal ders kitapları belli bir hedef gruba yönelik olmaktan daha çok hedef dili öğrenmek isteyen farklı ülkelerde yaşayan bireylere yönelik yazılmaktadır.

Yerel ders kitapları ise dili öğrenen bireylerin ihtiyaçları, yazıldığı bölgenin kültürel özellikleri, ülkede yer alan eğitim ve öğretim programları gözetilerek yazılmaktadır.

Bununla birlikte yerel ders kitapları yazıldığı ülkenin yazarları veya ilgili makamların oluşturduğu komisyonlar tarafından hazırlanmaktadır. Yerel ders kitapları, hedef öğrencilerin öğrenme alışkanlıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak bir ülke veya bir bölge için hazırlanan ders kitapları olarak açıklanmaktadır.

Genç'e göre ithal ders kitapları daha çok hedef dili öğrenmek isteyen her yaş grubunun kullanabileceği geniş bir kitleye hitap edecek şekilde hazırlanırken yerel ders kitapları hedef dili öğrenen bireylerin ihtiyaçları ve düzeyleri gözetilerek belirli bir yaş grubuna hitap edecek şekilde hazırlanmaktadır. (Genç, 2012: 224-225). Yabancı dil öğretiminde hangi ders kitabının okutulacağına Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Talim ve Terbiye Kurulu Dairesi Başkanlığı tarafından karar verilmektedir. Her öğretim yılı öncesinde hangi kademe için hangi ders kitabının okutulacağı belirlenmekte ve kurumun resmi yayın organı olan Tebliğler dergisinde ilan edilmektedir. Ele alınan Wie Bitte? A1.1 düzeyi Almanca ders kitabı da burada bahsedilen Tebliğler dergisinde Ortaöğretim Almanca kısmında verilmiştir. (Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, 2019).

Devlet okullarında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Talim ve Terbiye Kurulu Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenen kitaplar okutulurken bazı okulların özellikle özel okulların daha çok ithal ders kitaplarını tercih ettikleri bilinmektedir. Bu çalışmada ilk ve ortaöğretim düzeyi hem ithal hem de yerel Almanca ders kitapları incelenmiştir.

Hallo Anna 3 ithal Almanca ders kitabı 2014 yılında Poznan şehrinde Klett yayıncılık tarafından basılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından basılmış olan Hallo, Kinder! ilköğretim 4. ve 5.sınıf düzeyi Almanca ders kitabı ise 1998 yılında Almanca Komisyonu tarafından 4. Ve 5. Sınıf öğretim programına uygun olarak yazılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'de bu yaş grubu için yazılan ve 1998'de basılan ilk yerel almanca ders kitabıdır. Wie Bitte? ortaöğretim düzeyi Almanca ders kitabı da Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından 2017 yılında basılmıştır. Studio 21 A1.1 düzeyi ithal ders kitabı ise Berlin şehrinde Cornelsen yayıncılık tarafından 2017 yılında basılmıştır.

Ele alınan yerel ve ithal almanca ders kitapları kültürlerarasılık bağlamında incelendiği için bu bölümde hedef dilin ülkesi hakkında bilgileri ve kültürel özelliklerini değerlendirmede kullanılabilecek ölçütlere değinilmiştir. İlk olarak incelenen Das Mannheimer Gutachten ölçütü ders kitabı çözümlemesi konusunda yapılan 16 ana gruba ayrılmış 150 değişik ölçütü içeren ilk kapsamlı çalışmadır. 1974-76 yıllarında Federal Almanya’da bilimsel bir araştırma komisyonu tarafından hazırlanmış ancak 1979’da bazı değişiklikler yapılarak yeniden basılmıştır. Ders kitaplarını dilbilim, eğitim bilim ve alman kültürü açısından değerlendirecek kriterler belirlemiştir (Tapan, 1986: 32).

Das Mannheimer Gutachten çalışmasının temel amacı bir müfredatın tüm önemli yönlerini kapsayan makul ve nesnel kriterlere sahip sistematik bir öğretim çalışması analizi için temel oluşturmaktır. Das Mannheimer Gutachten çalışması aynı zamanda Almancanın yabancı dil olarak öğretilmesi için hazırlanan dil öğretim kitaplarını dilbilim, eğitim bilim, alman kültürü açısından çözümleyip değerlendirmeyi ve bu kitapları kullanacak olan kişilere kullanım yöntemi, kitap seçimi noktasında yardımcı olmayı hedeflemiştir. Bir diğer incelenen ölçüt ise Der Stockholmer Kriterienkatalog ölçütleridir. Stockholm ve Brünner kriter kataloğunun bölgesel ders kitaplarının bir ön aşaması olarak görülebilmesine işaret ediyor, çünkü bu katalog ile ilk kez farklı ülkelerdeki belirli öğretim ve öğrenme koşullarına dayanan kriterler geliştirilmiştir (Krumm & Ohm-Duszenko, 2001). Stockholm kriterleri 1985 yılında Krumm tarafından yayınlanmıştır. Stockholm kriterlerinin ana odak noktası daha çok öğretim materyalinin öğrencilerin bağımsız olarak öğrenmelerine ne ölçüde izin verdiğiyle ilişkilidir. Öğrencilere öğrenme sürecindeki kendi öğrenme başarılarına geri bildirim sağlandığı için öğrenme hedeflerinin ve ilerlemenin fark edilebilir olması da söz konusudur. Aşağıdaki tabloda Stockholm kriterleri yer almaktadır.

Tablo 2.5. Stockholm Kriterleri

Hans-Jürgen Krumm: Stockholmer Kriterienkatalog
*Aufbau des Lehrwerks (Textteil, Arbeitsteil, Grammatikteil, Tonband u.a)
*Layout (Gestaltung der Lektionen, graphische Gestaltung, u.a)
*Übereinstimmung mit dem Lehrplan
*Inhalte – Landeskunde
- Die Menschen, die im Lehrwerk vorkommen
- Der Alltag im Lehrwerk

- Geographie und Wirtschaftsleben - Die Gesellschaft - Kultur - Literatur - Geschichte - Darstellung des eigenen Landes
*Sprache (Standardsprache, Umgangssprache, Textsorten, Rollenspiel u.a.) - Aussprache und Intonation - Tonbänder/Kassetten
*Grammatik (Progression, Problemen, grammatische Terminologie, u.a.)
*Übungen Arbeitsanweisungen, Fertigkeiten, Übungstypen, Übungsformen - Zusammenhang - Differenzierung - Wiederholung
* Die Perspektive der Schüler

Bu bilgilerden yola çıkılarak Stockholm kriterleri eğitim aracının yapısı, öğretim planı ile olan uygunluk, içerik ve ülke bilgisi, dil ve dil türleri, dilbilgisi, alıştırmalar ve öğrencilerin bakış açısı gibi bölümlerden oluştuğu görülmektedir.

Bu çalışmada ders kitaplarındaki kültür öğeleri kültürlerarasılık bağlamında incelendiği için kriterlerin içerik ve ülke bilgisi ile ilgili bölümleri daha detaylı ele alınmıştır. İçerik ve ülke bilgisi bölümünde ilgili metinlerin ve bilgilerin doğru, yaşa uygun, dengeli, problem odaklı, eğlenceli, çeşitli olması ve kültürel olarak zıt yönlerin dikkate alınması esastır.

Daha ayrıntılı olarak, öğrencilerin ders kitaplarındaki insanlarla özdeşleşmesinden ve klişe rol kalıplarından kaçınılıp kaçınılmadığını inceler. Ayrıca, müfredatta sunulan günlük yaşam bölümünde tüm Almanca konuşulan ülkelerdeki günlük yaşamın ele alınıp alınmadığı da ayrıntılı olarak incelenmektedir. Son olarak ele alınan ölçüt “Meijer und Jenkins Kriterienkatalog” ölçütleridir.

Aynı zamanda bu çalışmada ders kitapları “Meijer und Jenkins Kriterienkatalog” ölçütlerinedayandırılarak incelenmiştir. Dick Meijer, ders kitaplarındaki ülke bilgisi içeriğine eleştirel bir bakış atıyor ve ders kitaplarının seçiminde ve değerlendirilmesinde sosyo-kültürel içeriğin sunumu ve iletilmesi açısından kriterler geliştiriyor.

Burada ülke bilgisel içeriğin öğrencilerin dikkatini çekmesi gerektiği, çeşitli metinlerin olması gerektiği, sadece Almanya değil almanca konuşulan bütün ülkeler hakkında bilgiler içermesi gerektiği ve en önemlisi öğrencinin erek kültür ile kendi kültürü arasında çıkarımlarda bulunmasına, benzer veya farklı olan noktaları görmesine imkân sağlaması gerektiği gibi konulara dikkat çekilmiştir. Aşağıdaki tabloda Meijer und Jenkins kriterleri yer almaktadır.

Tablo 2.6. Meijer und Jenkins Kriterleri

Meijer/Jenkins Kriterienkatalog unter dem Gesichtspunkt der Sozio-kulturelle Inhalte
* Funktionalität der Inhalte - Werden vor allem Fakten vermittelt und sind sie funktional?
* Zielgruppe - Gehören die Themen zu der Erlebnis- oder Erfahrungswelt der Zielgruppe? - Sind die Themen aus der Perspektive der Altersgruppe ausgewählt?
* Regionale Vielfalt - Werden alle deutschsprachigen Länder besprochen? - Wird auf regionale Unterschiede hingewiesen?
* Realistisches Bild - Sind Fakten korrekt und Texten authentisch? - Gibt es realistische Darstellung des Landes und ist sie auch problemorientiert? - Wird ein touristisches Bild gezeigt? - Entspricht die Darstellung der Zielgruppe?
* Textsorte - Enthält das Lehrwerk informativen als auch erzählende Texte?
* Stereotype und Vorurteile - Werden Vorurteilen und Stereotypen Aufmerksamkeit gewidmet? - Bleibt vieles implizit und gibt es Arbeitsformen zum Umgang von Vorurteilen? * Illustrationen - Bieten Fotos und Zeichnungen ein realistisches Bild des Ziellandes?
* Interkulturalität - Gibt das Lehrwerk Hinweise für Schüleraustausch oder Videoprojekte? - Werden die Lernenden zu Vergleichen zwischen den Ländern angeleitet?
* Andere Arbeitsformen - Ist Reproduktion von Fakten verlangt? - Lernen die Schüler die Techniken des Vergleichs? - Spielen die neuen Medien eine Rolle und gibt es Anleitungen zur Projektarbeit?

İlk bölümde içeriğin işlevselliğine dikkat çekilmiştir. Gerçek bilgiler verilmiş mi? ve bu bilgiler işlevsel mi? gibi sorular yöneltmiştir. Amaç grup bölümünde konuların hedef grubun yaşantılarına ait ve hedef grubun bakış açısına uygun olup olmadığına dikkat çekilmiştir. Bölgesel çeşitlilik bölümünde daha önce bahsedildiği gibi Almanya dışında Almanca konuşulan ülkeleri ve o ülkelere ait bilgileri içeriyor mu? ve Almancanın konuşma alanında bölgesel farklılıklara işaret ediliyor mu? gibi sorular sorulmuştur. Gerçek resimler bölümünde ülke hakkında verilen bilgiler gerçeği yansıtıyor mu? verilen resimler hedef gruba uygun mu? gibisorular yer almaktadır. Metin çeşitliliği bölümünde ders kitabı bilgilendirici metinler içeriyor mu?

Önyargı ve klişeler bölümünde önyargı ve klişelere dikkat çekiliyor mu? soruları yöneltilmiştir. Görseller bölümünde hedef ülkeye ait resim ve çizimlerin olup olmadığı sorulmuştur. Kültürlerarasılık bölümünde öğrenci kendi kültürü ile amaç kültür arasında karşılaştırmalar yapabiliyor mu? Ders kitabı öğrenci değişimi, mektuplaşma ve video projelerine işaret ediyor mu? Son olarak alıştırma çeşitliliği bölümünde proje çalışmaları için talimatlar var mı? ve destekleyici yeni medya araçları rol oynuyor mu? soruları yöneltilmiştir. Verilen bilgilerden ve sorulardan yola çıkılarak Meijer und Jenkins Kriterienkatalog” ölçütleri kültürlerarasılık duruma dikkat çektiği için bu çalışmada ders kitapları Meijer und Jenkins kriterlerine göre değerlendirilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, verilerin toplanması, uygulama ve verilerin analizi açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma genel tarama modelinde yapılmış ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Genel tarama modelleri sadece bir değişkenin incelendiği ya da değişkenlerin tek tek incelendiği tekil tarama modelleri ile iki ya da daha çok sayıda değişkenin aralarındaki ilişkilerin de belirlenmek üzere incelendiği ilişkisel tarama modelleridir (Büyüköztürk vd., 2008:177).

Aynı zamanda nitel araştırmayıda gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür. Başka bir deyişle nitel araştırma, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır.

Bu tanımda 'teori oluşturma', toplanan bilgilerden yola çıkarak daha önceden bilinmeyen birtakım sonuçları birbiri ile ilişkisi içinde açıklayan bir modelleme çalışması anlamına gelmektedir. Bu da araştırmacının esnek olmasını, toplanan bilgilere göre araştırma sürecini yeniden şekillendirmesini ve gerek araştırma deseninin oluşmasında gerekse toplanan bilgilerin analizinde tümevarıma dayalı bir yaklaşım izlemesini gerektirmektedir. Nitel araştırmada toplanan veriler nicel araştırmada olduğu gibi sayılara indirgenemez. Her ne kadar nitel yöntemlerle toplanan veriler üzerinde bazı sayısal analizler yapmak mümkün ise de nitel araştırmada temel amaç sayılar yoluyla sonuçlara ulaşmak değildir.

Asıl amaç, araştırılan konu ile ilgili okuyucuya betimsel ve gerçekçi bir resim sunmaktır. Buna bağlı olarak çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim düzeyi Hallo, Kinder! ortaöğretim düzeyi Wie Bitte? iki (2) yerel Almanca ders kitabı ve Klett yayıncılığa ait Hallo Anna 3, Cornelsen yayıncılığa ait Studio 21 iki (2) ithal Almanca ders kitabı kültürlerarasılık bağlamında incelenmiş ve karşılaştırma yapılarak değerlendirilmiştir.

3.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim düzeyi Hallo, Kinder! ortaöğretim düzeyi Wie Bitte? iki (2) yerel Almanca ders kitabı ve Klett yayıncılığa ait Hallo Anna 3, Cornelsen yayıncılığa ait Studio 21 iki (2) ithal Almanca ders kitabı kültürlerarasılık bağlamında incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmada ders kitaplarının içerisinde yer alan kültürel unsurlar Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde yer alan kültürel unsurlar temel alınarak incelenmiştir. Bunaek olarak kitaplarda yer alan kültürel unsurların içeriğinde Dick Meijer'in ders kitaplarının seçiminde ve değerlendirilmesinde sosyo-kültürel içeriğin sunumu ve iletilmesi açısından geliştirdiği Meijer und Jenkins kriterleri temel alınarak değerlendirilmiştir.

3.3. Veri Analizi

Bu çalışmada kitapta yer alan ülke bilgisel içeriğin öğrencilerin dikkatini çekmesi gerektiği, çeşitli metinlerin olması gerektiği, sadece Almanya değil almanca konuşulan bütün ülkeler hakkında bilgiler içermesi gerektiği ve en önemlisi öğrencininerek kültür ile kendi kültürü arasında çıkarımlarda bulunmasına, benzer veya farklı olan noktaları görmesine imkân sağlaması gerektiği gibi konulara dikkat çekilmek istendiği için Meijer und Jenkins kriterleri temel alınmıştır. Kriterlerde yer alan alt başlıklar açıklanarak bulgular kısmında ele alınan tüm ders kitapları Meijer und Jenkins kriterlerine göre incelenmiş, değerlendirilmiş ve incelenen kitaplarda yer alangörseller ile bu açıklamalar desteklenmiştir.

4. BULGULAR

4.1 Hallo Anna 3 A1.2 Düzeyi Almanca Ders Kitabı

Hallo Anna 3 ilköğretim düzeyi Almanca ders kitabı Olga Swerlowa tarafından yazılmıştır. Kitabın editörü ise Daria Miedziejko'dur. Görsel tasarım Pawel Miedziński'ye aittir. Kapak tasarımı Blanka Tomaszewska'ya aittir. Kitaptaki ses kayıtları Poznań şehrindeki stüdyo MM'de yapılmıştır. Ders kitabındaki şarkıların besteleri ise Grzegorz Kopala ve Dominik Bukowski'ye aittir. 2014 yılında Poznań şehrinde Klett yayıncılık tarafından basılmış olan ders materyali 2 ses CD'si ile ders kitabı, çalışma kitabı, öğretmen el kitabı ve dijital ders kitabından oluşmaktadır. Ders kitabı 8 üniteden oluşmaktadır. Buna ek olarak kitabın son bölümünde festivaller ve bayram günleri adlı bir bölüm vardır. Aynı zamanda ders kitabında öğrencilere her metni dinleme fırsatı sunulmuştur. Ünite sonlarında konuyla ilgili hareketlendirici şarkılar ve sınıf içinde oynanabilecek etkinliklere yer verilmiştir. Çalışma kitabında renkli el işi malzemeleri ve etiketler vardır. Öğretmen el kitabında ise resimli kartlar ve şablonlar bulunmaktadır. Akıllı tahta ya da projektör, bilgisayar ile işlenen dersler için dijital ders kitabı da bulunmaktadır. Hallo Anna ders kitapları 3 ciltten oluşmaktadır (Hallo Anna 1-3). Bu çalışmada ele alınan Hallo Anna 3 ilköğretim düzeyi almanca ders kitabı 79 sayfadan oluşmaktadır. Bu kitapta amaç en küçük öğrencilere oyun ve eğlence dolu bir almanca dersi sunabilmektir. Hallo Anna ders kitabında konuşma ve dinleme becerisinin gelişimine odaklanılmıştır. Bu kitapla işlenen derslerle birlikte çocuklar adım adım okuma ve yazmaya alıştırılmıştır. Hallo Anna 3 almanca ders kitabı ilköğretim düzeyinde işlenmektedir. Bu yüzden metinler daha çok günlük hayatta karşılarına çıkabilecek diyaloglardan oluşmaktadır ve kitapta yer alan diyalogların uygun resimler ve çizimler aracılığıyla kolay anlaşılması sağlanmaktadır. Çalışma kitabındaki çeşitli görevlerle birlikte öğrencilerin yazılı dil üretim kazanımları desteklenmektedir. Ders kitabının sonunda öğrencilerin oynayabileceği bir okul tiyatrosu vardır. Ancak okul tiyatro oyununu doğaçlama olarak değil kitaplarıyla birlikte kurallara göre oynarlar. Kitapta iki tane baş karakter vardır. Bunlardan biri sempatik Anna diğeri ise çokbilmiş Benno'dur. Yaşıtlarının temel kelime hazinesi ve konuşma ifadelerini öğretirler. Aynı zamanda bölgesel bilgiler paylaşırlar. Ders kitabı uygun çizimler ve fotoğraflar, görevlere farklı anlatı biçimleriyle giriş, genç alman şarkıcıların söylediği hareketlendirici şarkılar, keyifli karikatürler, oyun görevleri ve ipuçları, etiketler ve el işi malzemeleri içermektedir.

4.1.1. Hallo Anna 3 A1.2 Düzeyi Ders Kitabı İçindekiler Kısmı

Einstiegslektion	Was gibt es Neues?	4
	Wiederholungsspiel	10
Lektion 1	Ferien ade	12
Lektion 2	Der Herbst ist da	20
Lektion 3	Oje, oje, mein Kopf tut weh	28
Lektion 4	Wir machen einen Flohmarkt	36
Lektion 5	Mein Zimmer	44
Lektion 6	Was ziehe ich an?	52
Lektion 7	Wir gehen in den Zoo	60
Lektion 8	Schöne Ferien	68
Feste und Feiertage		
	Einschulungsfest	76
	Silvester und Neujahr	78
Wir spielen Theater		
	Im Schloss Monsterstein	80

Şekil 4.1. Inhalt Swerlowa, 2014: 3

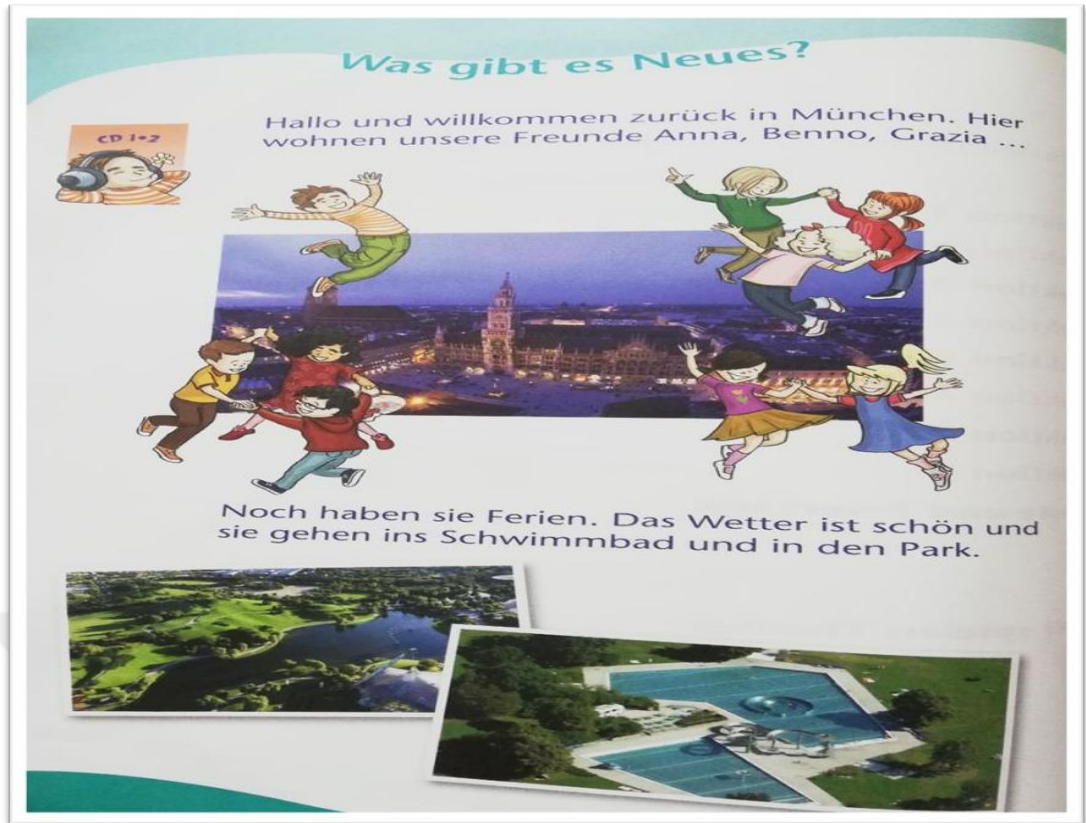
4.1.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Hallo Anna 3 Ders Kitabı İncelemesi

Yabancı dil öğretiminde ders kitaplarında hedef dilin kültürel öğelerine yer verilmesi son derece önemlidir. Ders kitaplarındaki kültürel öğeler sayesinde hedef dilin ülkesine karşı olan ön yargılar kırılır, öğrenciler hedef dili öğrenmeye karşı daha istekli olurlar, farklı bakış açıları kazanır, hedef dilin ülkesindeki insanlara saygı ve hoşgörüyle yaklaşır. Öğrencilerin bir gün hedef dilin ülkesine gidecekleri düşünülerek yaşanabilecek olan iletişim kazalarını önlemek, genel kültür bilgisi kazanmalarını sağlamak adına ders kitaplarında kültürel öğeler önemli bir rol oynamaktadır. Yabancı dil öğrenenlere kültür bağlamında tarih, günlük yaşam ve rutinler, alışveriş, yiyecek- içecek, gençlik kültürü (moda, müzik), okul ve eğitim, coğrafya, aile yaşantısı, sosyal şartlar, festivaller, gelenek-görenekler, iş hayatı, turizm ve seyahat gibi konuların öncelikli olarak öğretilmesi uygundur (Ülker, 2007: 16-17). Bu gibi kültürel öğeler öğrencilerin hedef dili daha iyi anlamalarına ve tanımalarına yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin hedef dilin ülkesindeki insanlarla etkili iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Kültür aktarımı olmayan bir yabancı dil dersi her zaman eksik kalmaktadır. Bu yüzden kültürel öğelerin öğrencilere aktarılmasında dikkat edilmesi gereken noktaları da göz önünde bulundurmak gerekir. Bu kültürel öğeleri aktarırken öğrencilerin yaşı, düzeyi, ihtiyaçları ve algıları dikkate alınmalıdır. Kültür aktarımının doğru ve özenli bir şekilde yapılmasına önem gösterilmelidir. İncelenen Hallo Anna 3 A1.2 düzeyi Almanca ders kitabında da kültürel unsurlara oldukça yer verildiği görülmektedir. Her ünite kendi içinde çok sayıda özgün çizim ve fotoğraf içermektedir. Hedef dilin ülkesindeki şehirler ve bu şehirlerin sembolleri hakkında bilgiler ve görseller verilmiştir. Her üniteye metinlerle ilgili ses kayıtları bulunmaktadır. Böylece hedef dili farklı konuşmacılardan duyma imkânı sunulmuştur. Her ünitenin sonunda konuyla ilgili çeşitli oyunlar yer almaktadır.

Aynı zamanda her üniteye işlenen konuyla ilgili hareketlendirici şarkılar yer almaktadır. Bu oyunlar ve şarkılarla birlikte öğrencilere hem keyifli hem de arkadaşlarıyla birlikte aktif olabileceği bir ders ortamı sunulmaktadır. Bu hareketlendirici şarkıların ardından Scherz-Zoo adlı bölüm vardır. Buradahi hayvanların keyifli fotoğraflarına ve konuştukları metinlere yer verilmiştir. Her ünitenin sonunda Humor-Labor/Mizah laboratuvarı adlı keyifli karikatürlerin olduğu bölüm yer almaktadır.

Bu bölümde kitaptaki karakterlerin yaşadığı olaylara yer verilmiştir. Kitapta hedef dilin ülkesindeki insanların hem arkadaşlarıyla hem de aileleriyle olan konuşmalarına çok detaylı ve uzun olmadan sade bir şekilde yer verilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin hedef dilin ülkesindeki insanların aile ve arkadaş ilişkilerini az da olsa görmelerine fırsat verilmiştir. Kitap tamamen hedeflediği gibi ilköğretim düzeyi çocuklara oyun ve eğlence dolu bir ders ortamı sunmaktadır. Bu keyifli ders ortamı ile düzeylerine uygun bir biçimde hedef dilin ülkesine ait bilgilerde sade ve etkili bir şekilde aktarılmaktadır. Kitapta Şekil 4.1’de de görülebileceği gibi bir giriş ünitesi ve 8 ünite bulunmaktadır. Her ünitenin içinde bir alt başlık bulunmaktadır. Her ünite de oyun, şarkı, Scherz-Zoo/Şaka-Hayvanat bahçesi ve Humor-Labor/Mizah Laboratuvarı bölümleri yer almaktadır. 8 ünitenin sonunda Feste und Feiertage/Festivaller ve Bayram günleri adlı bölüm yer almaktadır. Kitabın sonunda ise okul tiyatro oyunu bulunmaktadır.

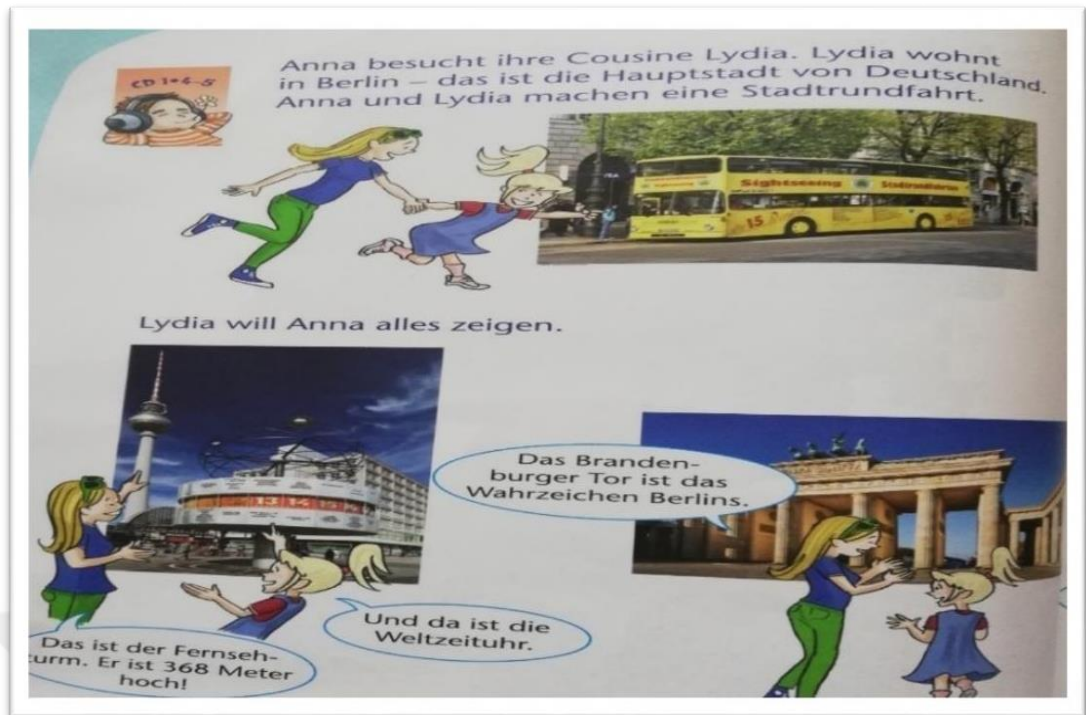
Hallo Anna 3 Almanca ders kitabına ‘Was gibt es Neues’ başlığı altında giriş yapılmıştır. Bu bölümde ana karakterimiz Anna ve arkadaşları tatilde akrabalarını ziyarete gitmişlerdir. Burada hem Almanca konuşulan ülkeler ve başkentleri verilmiş hem de bu şehirlerin gezilmesi görülmesi gereken yerlerinden fotoğraflar sunulmuştur. Bu şehirlerde yapabilecekleri etkinlikler sıralanmıştır. Böylece bireylere hedef dilin ülkesini zihinlerinde canlandırma fırsatı sunulmuştur. Berlin’de yaygın olarak tüketilen bir yiyecek olan Currywurst’un görseline yer verilmiştir. Aynı şekilde 1. ünite de bireylere tatilde nerede oldukları sorusu ve buna nasıl cevap verecekleri diyaloglar halinde sunulmuştur.

Şekil 4.2. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 4

Şekil 4.3. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5

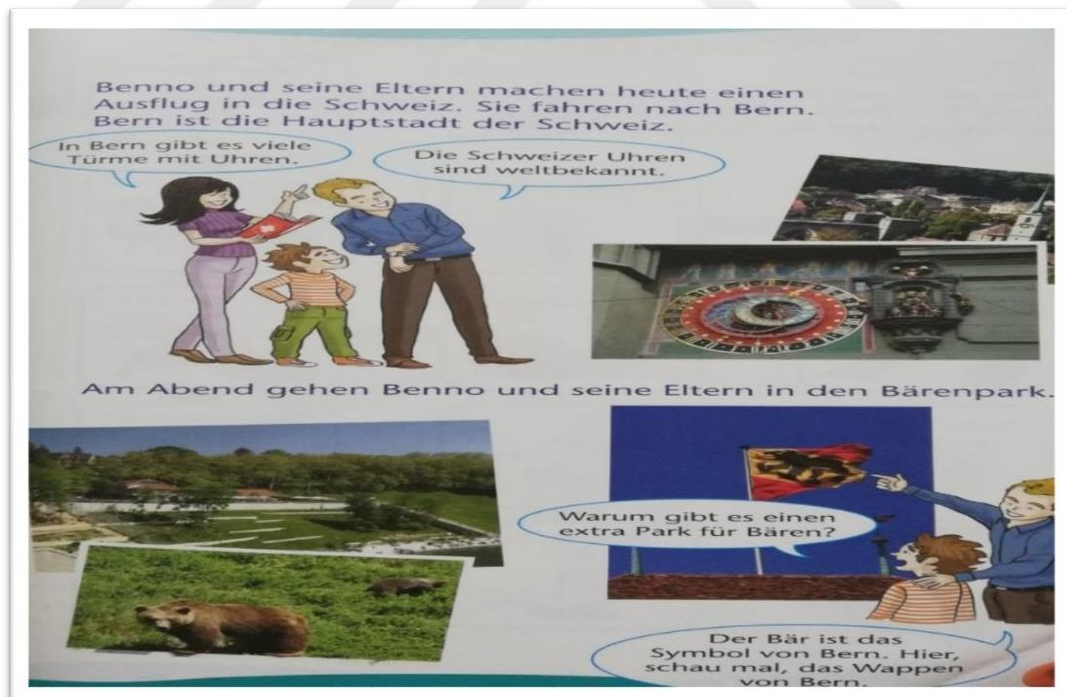
Şekil 4.4. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 6

Şekil 4.5. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 7

Şekil 4.6. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 8

Şekil 4.7. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 9

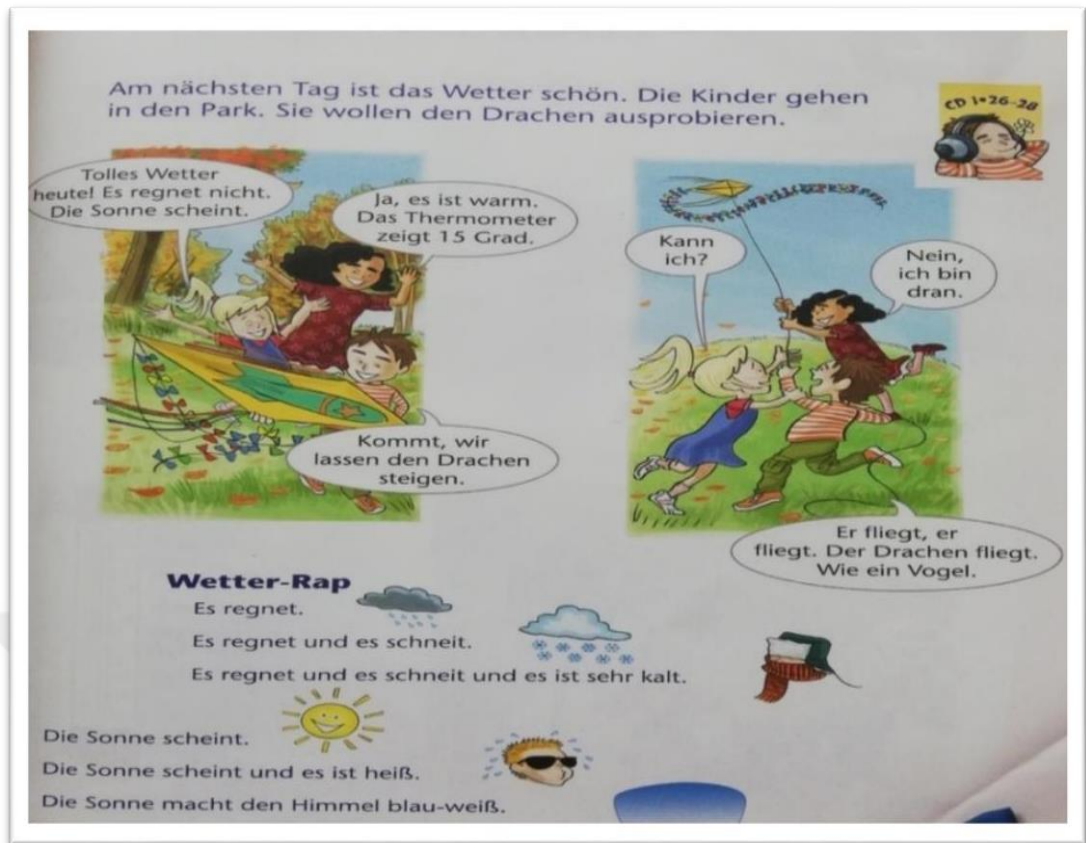

Şekil 4.8. Eine Collage: Unsere Ferien Swerlowa, 2014: 16

2.ünite de bireylere havanın nasıl olduğuna ilişkin bilgiler verilirken hangi terimleri veya cümle kalıplarını kullanabilecekleri gösterilmiştir. Hava durumunun nasıl sorulacağı ile ilgili soru kalıpları verilmiştir. Aynı zamanda bireylere havanın iyi veya kötü olduğu durumlarda hangi etkinlikleri yapabilecekleri de sunulmuştur. Bu başlık altında mevsimler verilmiş ve en çok hangi mevsimi sevdikleri ile ilgili soru ve cümle kalıpları verilmiştir. Hangi mevsimde hangi etkinlikleri yapabilecekleri de sunulmuştur.

Şekil 4.9. Der Herbst ist da Swerlowa, 2014: 20

Şekil 4.10. Der Herbst ist da Swerlowa, 2014: 21

Şekil 4.11. Eine Umfrage in der Klasse Swerlowa, 2014: 24

3.ünitelerde bireylere sağlıklı bir yaşam sürebilmeleri için yapmaları gereken durumlardan bahsedilmiştir. Kış mevsimi yaklaşırken dikkat etmeleri gereken noktalar üzerinde durulmuştur. Günlük yaşantılarına uygun, yorum yapabilecekleri durumlar verilerek bireyler hedef dili öğrenmeye karşı güdülenmiştir.

Şekil 4.12. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 32

Şekil 4.13. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 33

Noel yaklaşırken çocuklar ucuzluk pazarı ‘Flohmarkt’ organize ederlerve burada eski eşyaları satışa çıkarırlar. Bu bölümde bir eşyayı nasıl satın alabilecekleri ile ilgili soru ve cümle kalıpları verilmiştir.

Şekil 4.14. Wir machen einen Flohmarkt Swerlowa, 2014: 36

Bu bölümde okulun ilk gününü, bireylerin okula başlamasını kutlamak amacıyla yapılan bir etkinlik olan ‘Einschulungsfest’ verilmiştir. Hedef dilin ülkesine ait bu kutlamada okulun ilk günü için hazırlanan kâğıt, karton veya plastikten yapılmış içine okul eşyaları, şekerlemeler yerleştirilmiş koni şeklindeki bir kap olan ‘Schultüte’ kavramına yer verilmiştir. ‘Schultüte’nin içinde olması gereken şeyler ile ilgili bilgiler verilmiştir. Böylece bireyler hedef dilin kültürüne ait bilgileri kendi kültürü ile karşılaştırma imkânı bulmuştur.

Şekil 4.17. Einschulungsfest Swerlowa, 2014: 76

Aynı zamanda yılbaşı gecesi, yılbaşında yapılabilecek etkinlikler ve hedef dilin ülkesinde nasıl kutlandığına dair bilgiler verilmiştir. Bu bölümde hedef dilin ülkesinde bir gelenek olarak bireylerin yılbaşı gecesinde arkadaşlarına veya akrabalarına şans getiren hediyeler verildiği görülmektedir. Böylece bireylere yılbaşı gecesinin hedef dilin ülkesinde nasıl kutlandığını görmeleri ve kendi ülkelerinde buna benzer bir kutlama varsa ne gibi benzerlikler ve farklılıklar olduğunu gözlemleme fırsatı sunulmuştur.

Şekil 4.18. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 78

Şekil 4.19. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 79

4.1.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Hallo Anna 3 Kitap İncelemesi

İşlevsellik bölümünde incelenen ders kitaplarında yer alan bilgilerin kültür aktarımı açısından işlevsel olup olmama durumuna dikkat edilmiştir. İlk incelenen Hallo Anna 3 ithal almanca ders kitabı ilköğretim düzeyinde işlenmektedir. Bu kitapta yer alan bilgiler öğrencilerin yaş düzeylerine uygun olacak şekilde verilmiştir. Hallo Anna 3 ders kitabında Almanya dışında almanca konuşulan ülkeler ve o ülkelere ait bilgilere de yer verildiği görülmektedir. Bu bilgiler öğrencilerin kitapta yer alan etkinlikleri yapabilecekleri şekilde ve fazla detaylandırılmadan anlaşılır bir biçimde verilmiştir. Şekil 4.20’ de bir harita verilmiştir ve bu haritada Almanya, Avusturya ve İsviçre ülkeleri ve başkentleri verilmiştir. Bu harita üzerinde ülkelerin tüm eyaletleri verilmemiş ve sadece gerekli olan bilgiler basit bir şekilde yansıtılmıştır. Öğrenciler kitabın ana karakterleri olan Anna ve Benno ile bu ülkelerde gezilmesi görülmesi gereken yerleri de tanıma fırsatı bulmaktadır ve burada gezilen yerlerle ilgili verilen bilgiler gerçeği yansıtmaktadır. Buna ek olarak burada yer alan bilgiler yaşlıları sayılabilecek ana karakterlerle de bağdaştırılarak öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik sunulmuştur.

Şekil 4.20. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5

Hallo Anna 3 ithal almanca ders kitabı ilköğretim düzeyi çocuklar için yazılmış bir ders kitabıdır. Çocuklar için yazılmış bir kitap olduğu için konular daha çok oyun ve eğlence yoluyla aktarılmıştır. Amaç grup bölümünde ise kitapta yer alan konular çocukların günlük yaşamda kullanabilecekleri onların ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik olduğu gözlemlenmiştir. Ele alınan kitaplarda çoğunlukla bireylerin günlük yaşamda karşılarına çıkabilecek durumlara yönelik konulara yer verilmiştir. Şekil 4.21’ de Hallo Anna 3 ders kitabında çocukların kış geldiğinde hasta olmamak için alınabilecek önlemlerle ilgili doktorla konuştukları bir bölüm verilmiştir. İlköğretim düzeyi çocukların günlük yaşantılarına uygun olabilecek şekilde durum ele alınmıştır.

Şekil 4.21. Gespräch über Gesundheit Swerlowa, 2014: 32

Bölgesel çeşitlilik bölümünde kitapta yer alan kültürel unsurların sadece bir bölge ile sınırlı olup olmadığıyla ilgilenilmiştir. Böylelikle Hallo Anna 3 ders kitabını incelediğimizde şekil 4.22’de görüldüğü üzere sadece Almanya hakkında değil almanca konuşulan İsviçre ve Avusturya ülkeleri hakkında da bilgilere yer verildiği görülmektedir. Bu durumla birlikte bireyler hedef dilin ülkesine karşı daha geniş bir bakış açısı kazanmaktadır. Bireylere bölgesel çeşitlilik hakkında da bilgi aktarımı yapılarak amaç dilin kültürünü daha iyi anlamalarına fayda sağlanmaktadır.

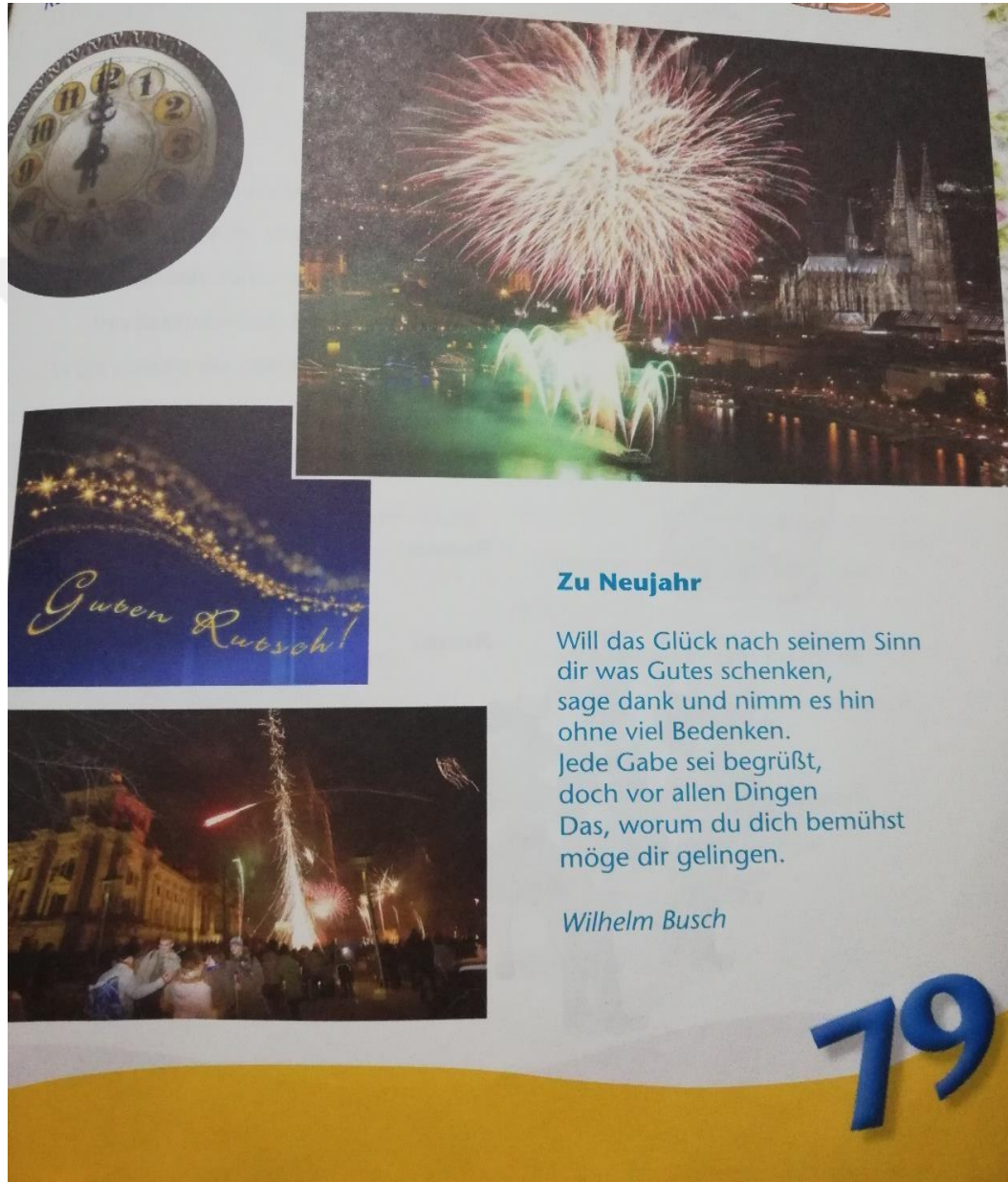
Şekil 4.22. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 5

Bu bölümde ülke hakkında verilen bütün bilgilerin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı ölçülmüştür. Hallo Anna ders kitabında şekil 4.23'te görüldüğü gibi Berlin'de yer alan kule fotoğrafı verilmiş ve kule'nin yüksekliği ile ilgili bilgi verilmiştir. Verilen bilgiler araştırıldığında bu bilgilerin gerçeği yansıttığı görülmüştür. Bu bilgilerin gerçeği yansıtması oldukça önemlidir. Böylece bireylerin hedef dilin ülkesi hakkında yanlış yorumlarda bulunması ve bilgi eksikliği yaşamalarının önüne geçilmiş olmaktadır.

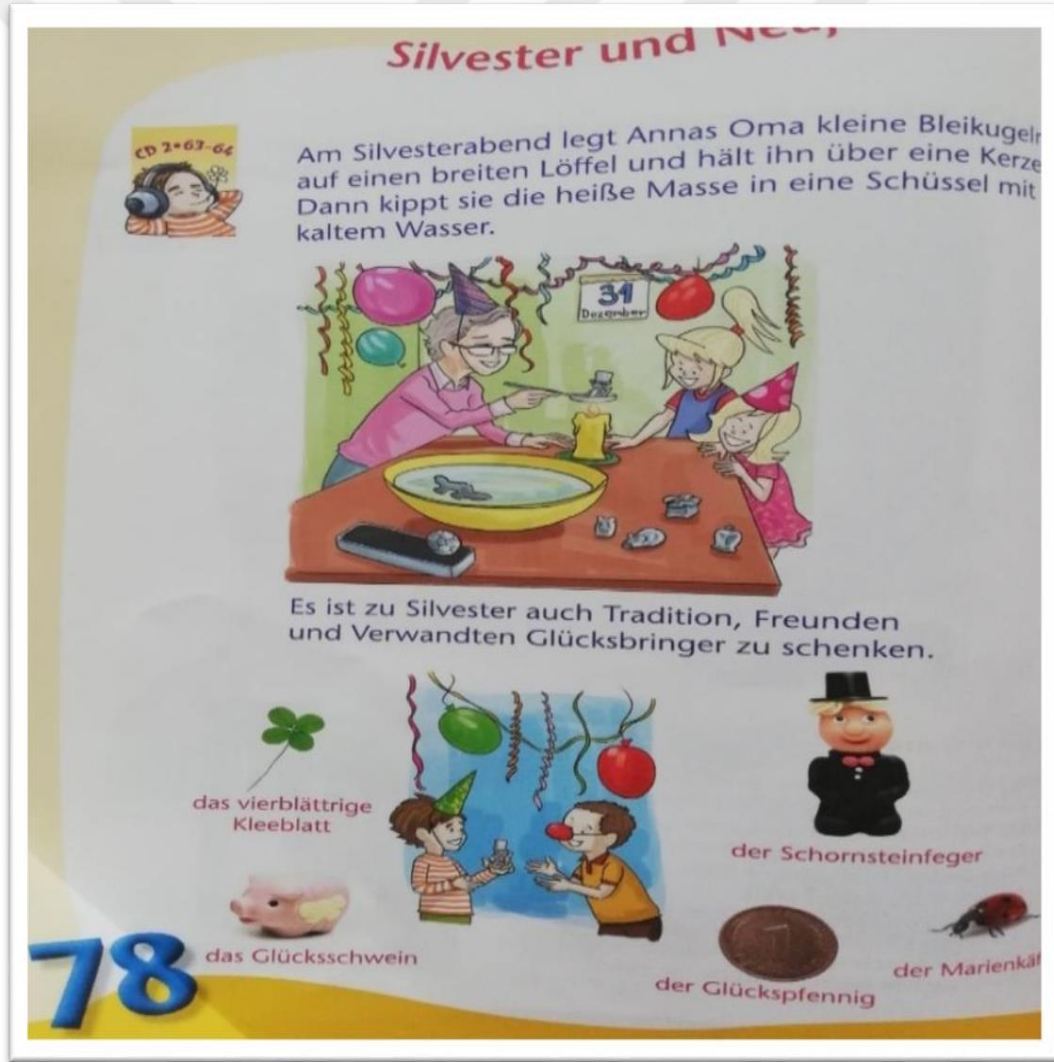
Şekil 4.23. Was gibt es Neues? Swerlowa, 2014: 6

Bu bölümde metin çeşitliliği incelenmiştir. Şekil 4.24'te görüldüğü gibi Hallo Anna 3 ders kitabında Wilhelm Busch'a ait Zu Neujahr adlı şiir yer almaktadır. Aynı zamanda şekil 4.24'te ise kişilerin karşılıklı konuşmaları yer almaktadır. Bu bölümde öğrenciler bir tiyatro oyununu sergilemektedir. Tüm bu bilgilere bakıldığında Hallo Anna 3 ders kitabında edebi metinlerin kullanıldığı bilinmektedir.

Şekil 4.24. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 79

Önyargılar ve klişeler kriteri incelendiğinde Hallo Anna 3 ders kitabında hedef dilin ülkesindeki insanlar hakkında olumsuz bir ifadeye veya önyargılara yer verilmediği gözlemlenmiştir. Ancak klişe olarak kabul edebileceğimiz Festivaller ve bayramlar bölümünde yılbaşı gecesi geleneği olarak Almanların şans getirdiğine inandıkları nesneleri arkadaşlarına ve akrabalarına hediye olarak verdikleri ifadesine yer verilmiştir. Şekil 4.25'te baca temizleyicisini Almanlar için alışlagelmiş uğur getiren bir şey olarak görmek mümkündür. Buradaklişelerin aktarım biçimi oldukça önemlidir. Bilgiler olumsuz bir düşünce oluşturmaktan gerçek, tarafsız sunulmalıdır. Bilgiler bu şekilde aktarılırsa bireylerinde hedef dilin ülkesindeki insanlara karşı olumlu tutumlar sergilemesi mümkündür.

Şekil 4.25. Silvester und Neujahr Swerlowa, 2014: 78

Görseller bölümünde incelenen kitaplarda hedef dilin ülkesine ait resimlerin olup olmadığı incelenmiştir ve Hallo Anna 3 Almanca ders kitabında hedef dilin ülkesi ve almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgiler ve resimler verildiği görülmekte aynı zamanda hedef dilin ülkesi hakkında verilen bilgilerin çizimlerden daha çok fotoğraflarla aktarıldığı görülmektedir. Hallo Anna 3 ders kitabında verilen fotoğraf ve çizimler kaliteli ve ilgi çekicidir.

Kültürlerarasılık bölümünde öğrenci kendi kültürü ile amaç kültür arasında karşılaştırmalar yapabiliyor mu? ve eğitim aracı öğrenci değişimi, mektuplaşma ve video projelerine işaret ediyor mu? gibi sorulara cevaplar aranmıştır. Hallo Anna 3 ithal almanca ders kitabında sadece hedef dilin ülkesi ile almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgiler verilmiştir. Öğrenciler kendi kültürü ile ilgili bilgiye rastlamamaktadır. Sadece öğretmenin konu bağlamında öğrenciyi sorularla yönlendirmesiyle karşılaştırma yapma imkânı bulunabilmektedir.

Alıştırma çeşitliliği bölümünde ise kitap proje çalışmaları, destekleyici eğitim araçları içeriyor mu? ve eğitim aracı, öğrenciyi kendi ilgisiyle içerik araştırma imkânı sunuyor mu? sorularına cevap aranmıştır. Hallo Anna 3 ders kitabı yazıldığı yaş düzeyine uygun olarak daha çok oyunlar, şarkılar ve eğlence yoluyla tekrarlar yapabilecekleri alıştırmalar verilmiştir. Ders kitabında daha çok dinleme alıştırmaları yer almaktadır. Çalışma kitabında ise bunlardan farklı olarak ders kitabında öğrenilen kelimelerin görselleri verilerek yazılması istenmiştir ve çalışma kitabının arka bölümünde çıkartmalar verilerek bazı sayfalarda istenilen bilgilere göre bu çıkartmaların yapıştırılması istenmiştir. Aynı zamanda kitapta öğrendikleri özel günlere ait olan bazı sembollerin maketini yapabilmelerine de imkân verilmiştir. Burada verilen alıştırmalar öğrencilerin yaş düzeyine uygun ve yeterlidir. Hallo Anna 3 ders kitabında öğrencilerin konuşma becerilerini ve dinlediğini anlama becerilerini geliştirmeye odaklanılmaktadır. Öğrenciler temel kelime ve deyimleri öğrenmektedir. Alıştırmalarda bu yaş grubundaki çocuklarda doğal olarak oyun oynama ve egzersiz yapma dürtüsü hesaba katılmıştır. Destekleyici materyaller olarak cd, kukla ve resimli kartlar kullanılmaktadır.

Şekil 4.26. Wir spielen und üben Swerlowa, 2014: 54

4.2. Hallo, Kinder! 4. ve 5. Sınıf Düzeyi Almanca Ders Kitabı

Hallo, Kinder ilköğretim 4. ve 5.sınıf düzeyi Almanca ders kitabı Oya Kerman, Kerim Barçın, Nazmiye Tükenmez, Jörg Hartenburg tarafından yazılmıştır. Görsel tasarım, grafik ve sayfa düzeni Mesude Özcan ve Ayten Eltetik'e aittir. 1998 yılında Almanca Komisyonu tarafından 4. Ve 5. Sınıf öğretim programına uygun olarak yazılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'de bu yaş grubu için yazılan ve 1998'de basılan ilk yerel almanca ders kitabıdır. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından basılmış olan ders materyali bir ders kitabı ve alıştırmaya kitabı ve ses kasetlerinden oluşmaktadır. Ders kitabı 6 ünitelerden oluşmaktadır. Yönetmeliğe göre kitapta Türk bayrağı altında İstiklal Marşı, renkli Atatürk fotoğrafı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi bulunmaktadır. Kitabın giriş bölümünde öğrencilerin almanca dersinde duyabilecekleri yönergeler ve soru kalıplarına basit ve anlaşılır şekilde yer verilmiştir. Kitapta yer alan metinlerde hem Türkçe isimlere hem de yabancı isimlere yer verilmiştir. Toni, Gül, Selma, Frau Kaya, Martha gibi isimlere yer verilmiştir. Kitapta Toni ve Tina ana karakterler olarak görülmektedir. Her ünitenin son bölümünde Kunterbunt (rengarenk) adlı bir bölüm vardır. Bu bölümde konuyla ilgili şarkılar ve dinleme-konuşma alıştırmaları vardır. Buna ek olarak yine ünite bitiminde Jetzt lesen wir adlı okuma bölümü ve Wortliste zur Lektion konuyla ilgili kelimelerin yer aldığı bölüm bulunmaktadır. Aynı zamanda ders kitabında kasetle çalışma, sözlü alıştırmaya, dil bilgisi yapı örnekleri ve duyduğunu anlama çalışması gibi etkinliklere yer verilmiştir. Ünite sonlarında konuyla ilgili hareketlendirici şarkılar bulunmaktadır. Bu çalışmada ele alınan Hallo, Kinder! ilköğretim 4. ve 5.sınıf düzeyi almanca ders kitabı 75 sayfadan oluşmaktadır. Hallo, Kinder! almanca ders kitabı 4. ve 5.sınıf düzeyinde işlenmektedir. Bu yüzden metinler daha çok günlük hayatta karşılaşılacak diyaloglardan oluşmaktadır ve bu diyaloglar iletişimsel yaklaşım öğretim amacına uygun kurgulanmış diyaloglardır. Kitapta yer alan diyaloglar resimler ve çizimler aracılığıyla da desteklenmiştir. Hem görsel hem de işitsel anlamda öğrenciler desteklenmiştir. Kitapta yer alan diyaloglar aracılığıyla öğrencilerin öğrendiklerini taklit etmeleri sağlanmıştır.

4.2.1. Hallo, Kinder! 4. ve 5. Sınıf Düzeyi Ders Kitabı İçindekiler Kısmı

Inhaltsübersicht	
Lektion 1 Guten Tag!	
A Guten Tag!	S.2
B Ich bin Toni	S.4
C Wer bist du?	S.6
D Wo wohnst du?	S.8
K Kunterbunt: Lied, Hör- und Sprechübungen	S.9
L Jetzt lesen wir: Toni und Tina (Bildgeschichte)	S.10
W Wortliste zur Lektion	S.11
Lektion 2 Wie alt bist du?	
A Ich bin nicht Selma	S.12
B Ich bin neun	S.14
K Kunterbunt: Lied, Reime, Hör- und Sprechübungen	S.17
L Jetzt lesen wir: Berlin, Toni und Tina	S.19
W Wortliste zur Lektion	S.21
Lektion 3 Das ist meine Familie	
A Wie geht's dir?	S.22
K Kunterbunt: Lied, Reime, Hör- und Sprechübungen	S.25
L Jetzt lesen wir: Zwei Familien, Toni und Tina	S.27
W Wortliste zur Lektion	S.29
Lektion 4 Schule, Schule!	
A Was haben wir am Montag?	S.32
B Habt ihr jetzt Sport?	S.33
C Wie heißt das auf Deutsch? ABC-Lied	S.34
D Ist das dein Kuli?	S.38
E Acht Farben	S.39
K Kunterbunt: Lied, Hör- und Sprechübungen	S.40
L Jetzt lesen wir: Fotos + Texte, Brief aus Deutschland, Toni und Tina	S.41
W Wortliste zur Lektion	S.44-45
Lektion 5 Was machen wir am Wochenende?	
A Heute ist Samstag	S.46
B Was machst du gern?	S.48
K Kunterbunt: Lied, Reime, Hör- und Sprechübungen	S.49
L Jetzt lesen wir: Fotos + Texte, Toni und Tina	S.51
W Wortliste zur Lektion	S.53
Lektion 6 Wie spät ist es?	
A Ich muss nach Hause!	S.56
B Guck Samstag	S.59
K Kunterbunt: Lied, Reime, Hör- und Sprechübungen	S.60
L Jetzt lesen wir: München, Samstag, 11 Uhr... ; Fotos + Texte; Toni und Tina	S.61
W Wortliste zur Lektion	S.64-65
Tschüs, Kinder!	S.66-67
Alphabetische Wortliste	S.68-75

Şekil 4.27. Inhaltsübersicht, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 1

4.2.2.Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Hallo, Kinder!

Kitap İncelemesi

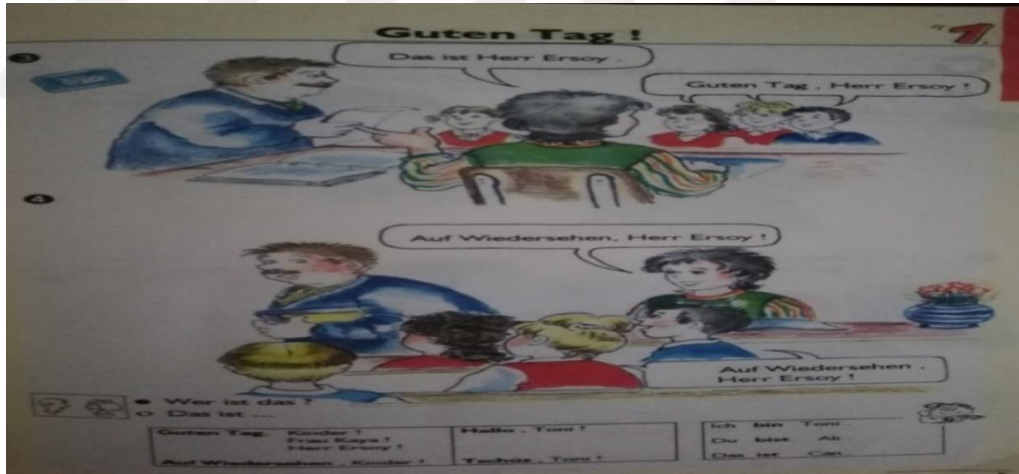
Kültürel öğeler hedef dilin anlaşılmasında son derece önemli bir yere sahiptir. Hedef dilin bütün bir şekilde aktarılmasında rolü büyüktür. İncelenen Hallo, Kinder! İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Almanca ders kitabında selamlaşma ve vedalaşma, kişi hakkında bilgiler, insan ilişkileri, eğitim, boş zaman gibi kültürel unsurlara yer verildiği görülmektedir. Her ünite kendi içinde çok sayıda konuyla ilgili çizim içermektedir. Yerel bir ders kitabı olduğu için bir fotoğraf karesinde İstanbul verilmiştir. Aynı zamanda hedef dilin ülkesine ait görüntülere, hem kendi ülkesineait aile ortamına hem de hedef dilin ülkesine ait aile ortamına dair çizimlere, Atatürk'ün fotoğraflarına yer verilmiştir. Her ünite de metinlerle ilgili kaset çalışması bulunmaktadır. Böylece hedef dili farklı konuşmacılardan duyma imkânı sunulmuştur. Aynı zamanda her ünite de işlenen konuyla ilgili hareketlendirici şarkılar yer almaktadır. Bu şarkılarla birlikte öğrencilere hem keyifli hem de arkadaşlarıyla birlikte aktif olabileceği bir ders ortamı sunulmaktadır. Kitapta insanlar hakkında bilgiler, aile yapısı, sosyal ilişkiler, eğitim, boş zaman aktiviteleri gibi kültürel unsurlara yer verilmiştir. Kültürel unsurlar daha çok kurgulanmış diyaloglar aracılığıyla verilmiştir.

Böylece öğrencilere hedef dilin ülkesinde ihtiyaç duyabilecekleri soru ve cümle kalıplarını görmelerine fırsat verilmiştir. Ve Aynı zamanda sadece erek dile ait bilgiler, görseller değil kendi ülkesine ait bilgiler ve görsellerde kitapta yer almaktadır. Kitapta şekil 4.27' de görülebileceği gibi 6 ünite bulunmaktadır. Her ünitenin içinde alt başlıklar bulunmaktadır. Her ünitenin son bölümündeKunterbunt (rengarenk) adlı bir bölüm vardır. Bu bölümde konuyla ilgili şarkılar ve dinleme-konuşma alıştırmaları vardır. Buna ek olarak yine ünite bitiminde Jetzt lesen wir adlı okuma bölümü ve Wortliste zur Lektion konuyla ilgili kelimelerin yer aldığı bölüm bulunmaktadır.

Hallo, Kinder! ilköğretim 4 ve 5.sınıf düzeyi ders kitabında ilk ünite Guten Tag! başlığı altında verilmiştir. Bu bölümde verilen selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri öğrencilere hedef dilin ülkesindeki insanlarla nasıl temas kurabileceklerininöstermekte ve sosyal ilişkilerini sürdürmelerinde yardımcı olmaktadır. 1. ünite de yer alan selamlaşma ifadelerinin geleneksel biçimleri günün saatine bağlı olarak söylenen halleridir. Örneğin 'Guten Tag' (İyi günler) gibi.

Şekil 4.28. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 2

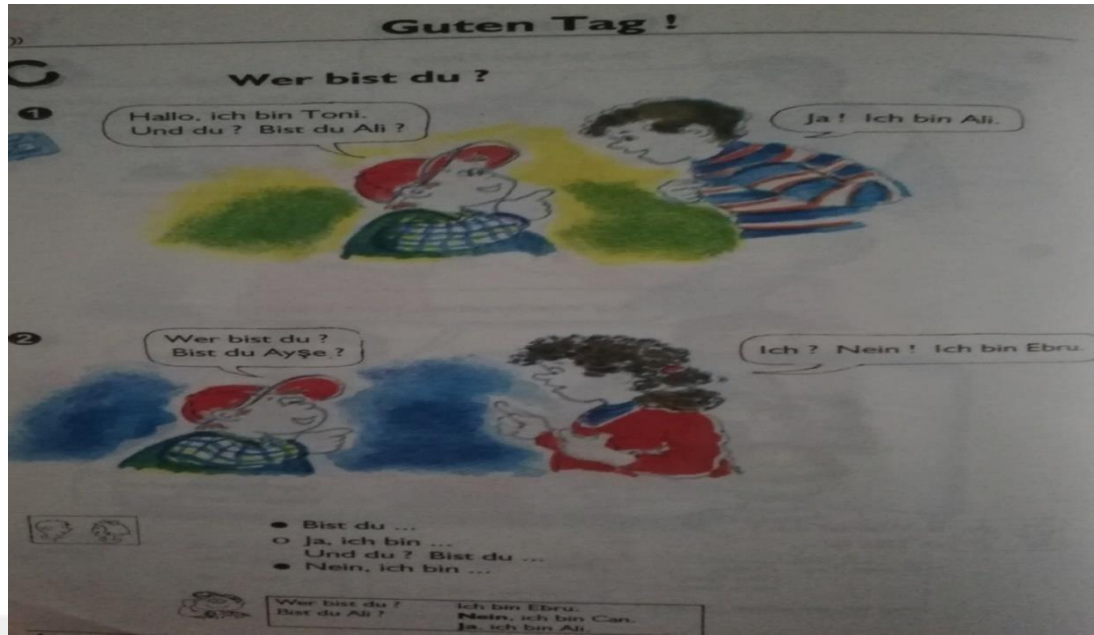
Şekil 4.29. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 5

Hallo, Kinder! ilköğretim 4 ve 5.sınıf düzeyi ders kitabında ilk üniteye yer alan Ich bin Toni! başlığı altında öncelikle öğretmen kendini tanıtmıştır ve daha sonrasında öğrencilerin de kendilerini tanıtmaları istenmiştir. Karşılıklı konuşma metnlerinde öğrencilere kendilerini tanıtmaları için gerekli olan cümle kalıpları verilmiştir. Kasetle okuma metnlerinin çalışması yapıldıktan sonra en son bölümde yer alan sözlü alıştırma etkinliği yapılarak öğrencilerin öğrendiklerini uygulayabilmelerine fırsat verilmiştir.

Diller için Avrupa ortak öneriler çerçevesinde yer alan iletişim konularının ilki olan Informationen zur Person başlığı altında öğrenciler kim olduklarını söyleyebilir, nerede yaşadığını ve nereden geldiklerini söyleyebilir, yaşlarını söyleyebilir, benzer bilgileri başkalarından isteyebilir ve anlayabilirler.

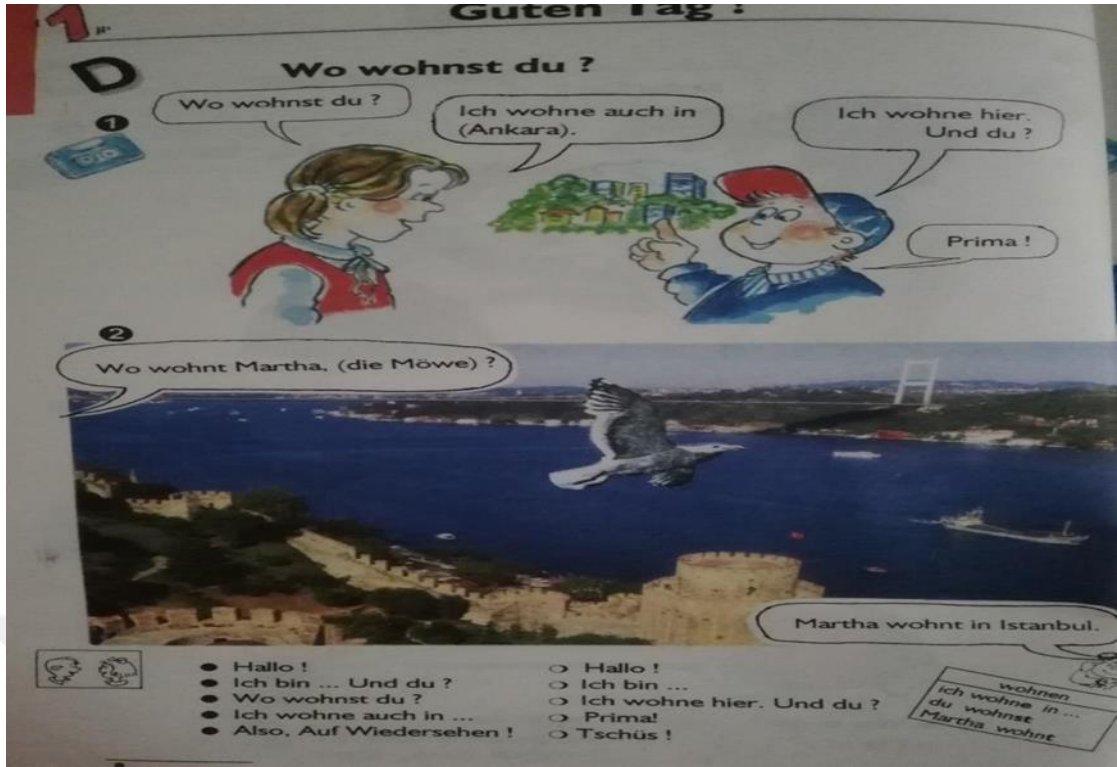
Şekil 4.30. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:4

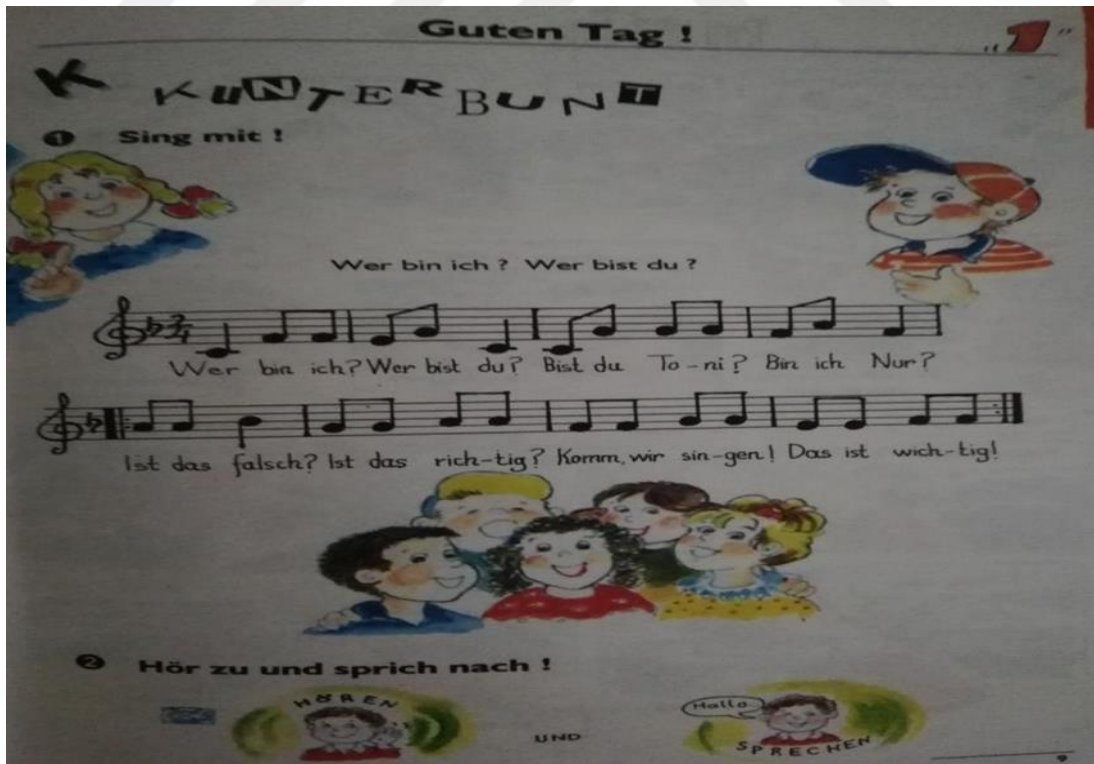
Şekil 4.31. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 6

Şekil 4.32. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 7

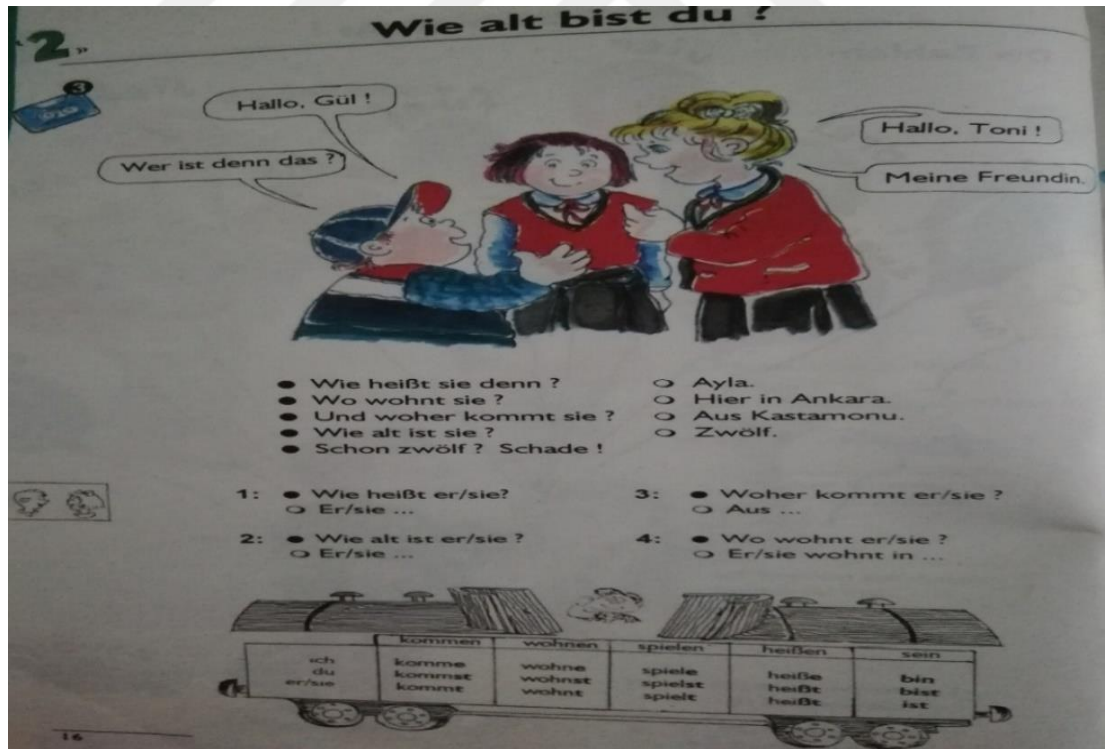
Şekil 4.33. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 8

Şekil 4.34. Guten Tag! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 9

Şekil 4.35. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 12

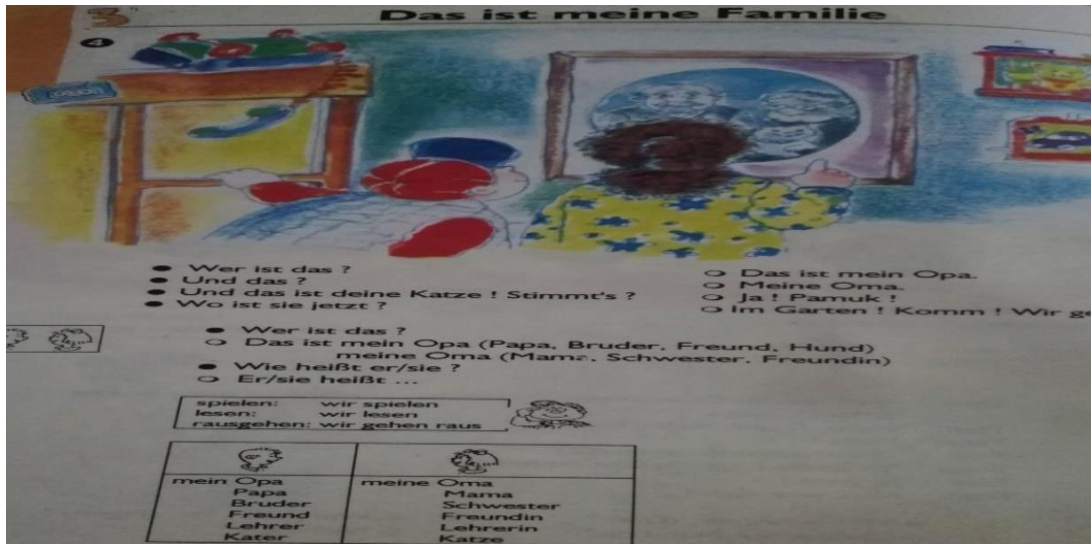

Şekil 4.36. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 16

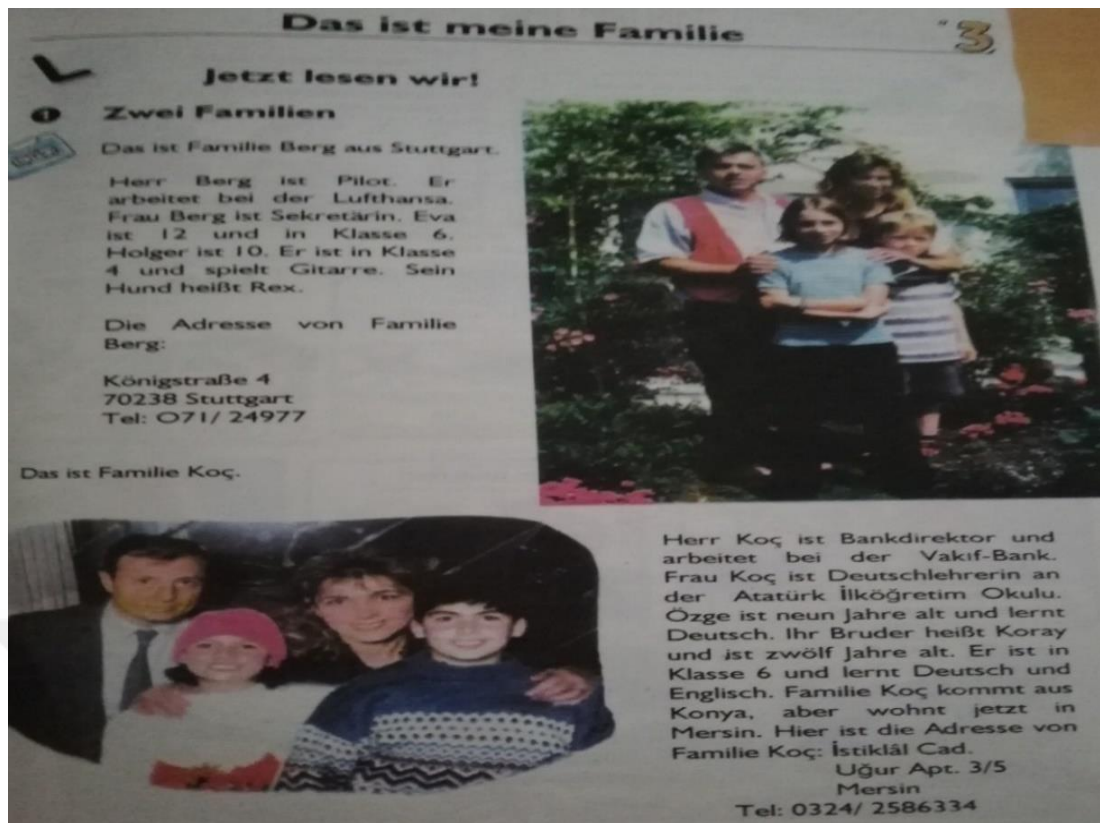
Ünite 3'te yer alan Das ist meine Familie başlığı altında aile bireylerinin nasıl tanıtılacağıyla ilgili cümle kalıpları ve karşılıklı konuşma metinleri verilmiştir. Aynı zamanda gördükleri kişinin kim olduğunu sorabilmeleri için soru cümlesi örneği verilmiştir. Öğrenciler erek dilde hem kendi ailelerini tanıtmayı hem de benzer bilgileri başkalarından istemeyi öğrenmişlerdir. Ünite sonunda konuyla ilgili okuma bölümüne yer verilmiştir. Bu sayede öğrencilerin kelime hazinesi zenginleştirilmiş hem de telaffuzlarını geliştirmelerine yardımcı olunmuştur.

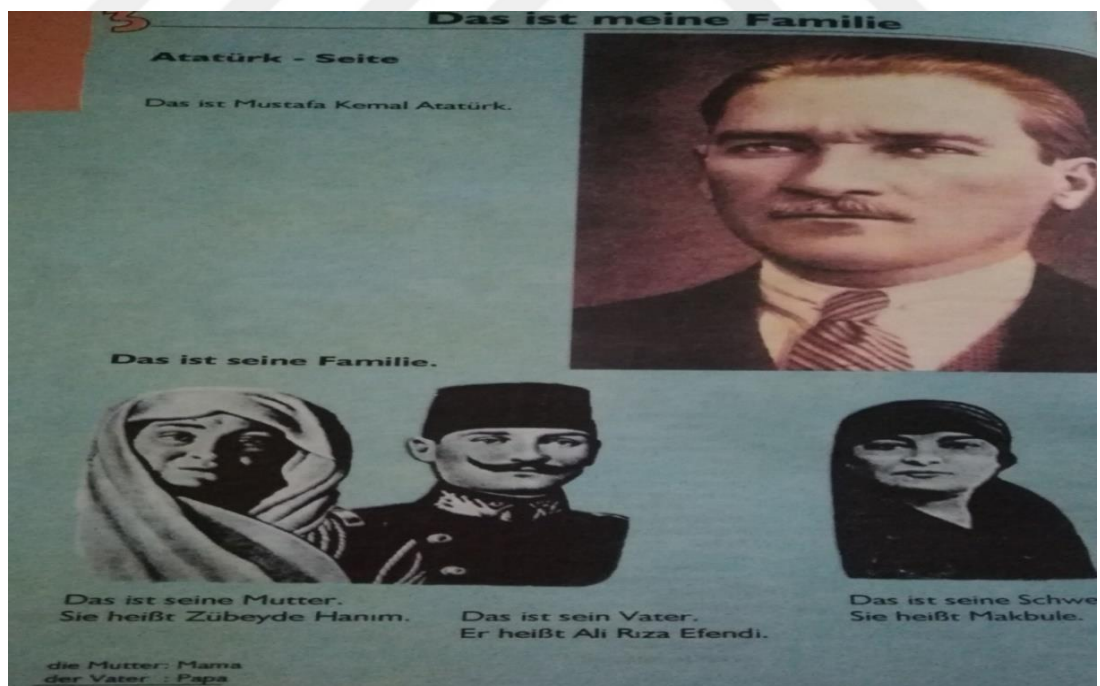
Şekil 4.37. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:22

Şekil 4.38. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:24

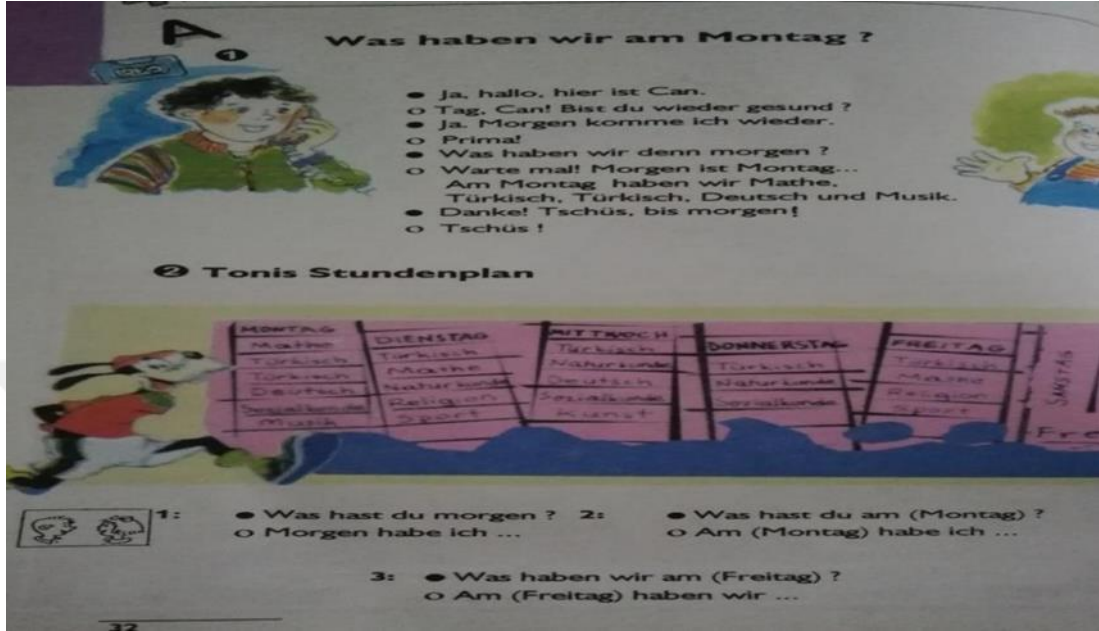

Şekil 4.39. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:27

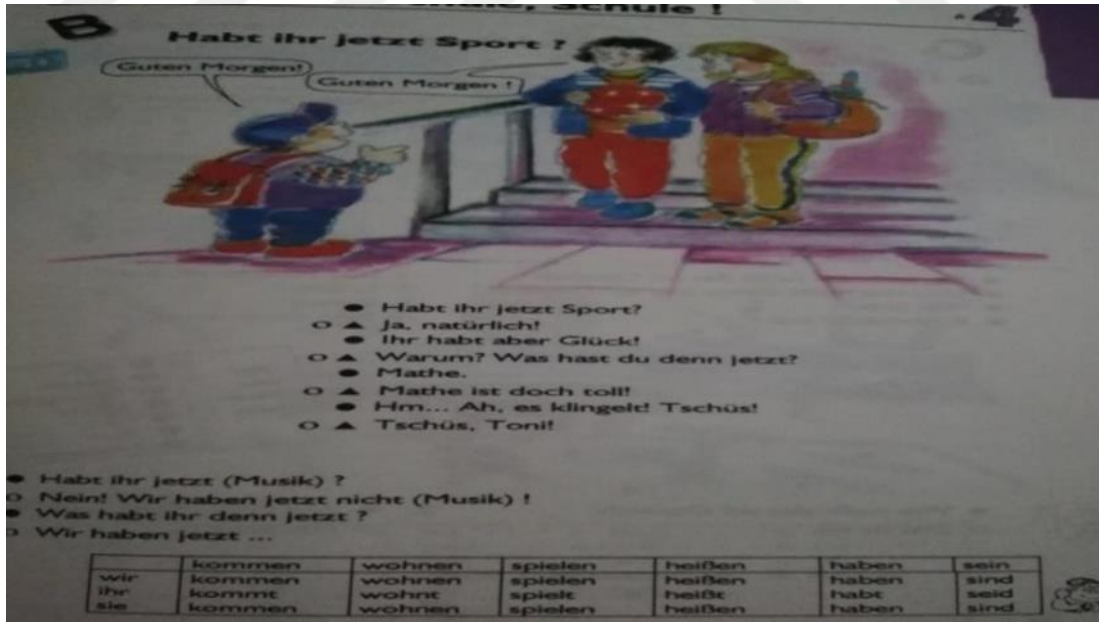

Şekil 4.40. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 30

Ünite 4'te yer alan Schule, Schule! başlığı altında öğrenim gördükleri ders isimleri verilmiştir. Ders planı verilerek hangi gün hangi dersin olduğuna dair soru ve cümle kalıpları verilmiştir. Bireylerin günlük yaşantılarına uygun konular seçilerek hedef dilin öğrenimine karşı motive olmaları sağlanmıştır.

Şekil 4.41. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 32

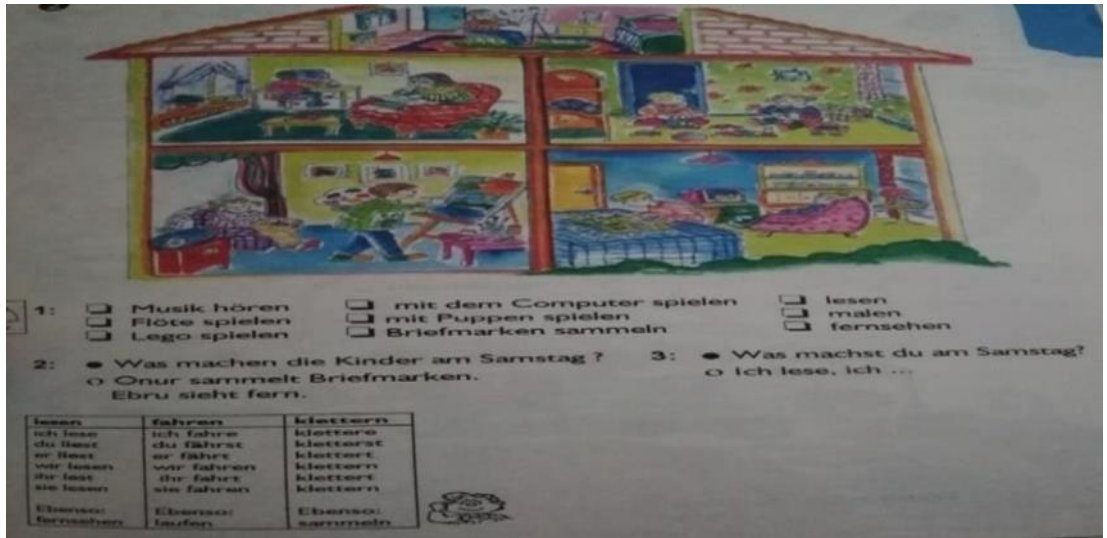

Şekil 4.42. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 33

5. ünite de ise erek dilde insanların boş vakitlerinde neler yapmak istedikleri ve boş vakitlerini nasıl değerlendirdikleri görülmektedir. Şekil 4.43'te görüldüğü gibi çocukların tatil günü olduğu içi okulları yoktur ve hafta sonu yapabilecekleri etkinlikler verilmiştir. Böylece öğrenciler boş vakitlerini nasıl değerlendirdiklerini dilde söylemeyi ve benzer bilgiyi başkalarına sormayı öğrenmişlerdir. Aynı zamanda bireyler kendi ülkesinde yapılan boş zaman aktivitelerini de düşünerek amaç dilin kültürü ile karşılaştırma imkânı bulmuştur.

Şekil 4.43: Was machen wir am Wochenende? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 46

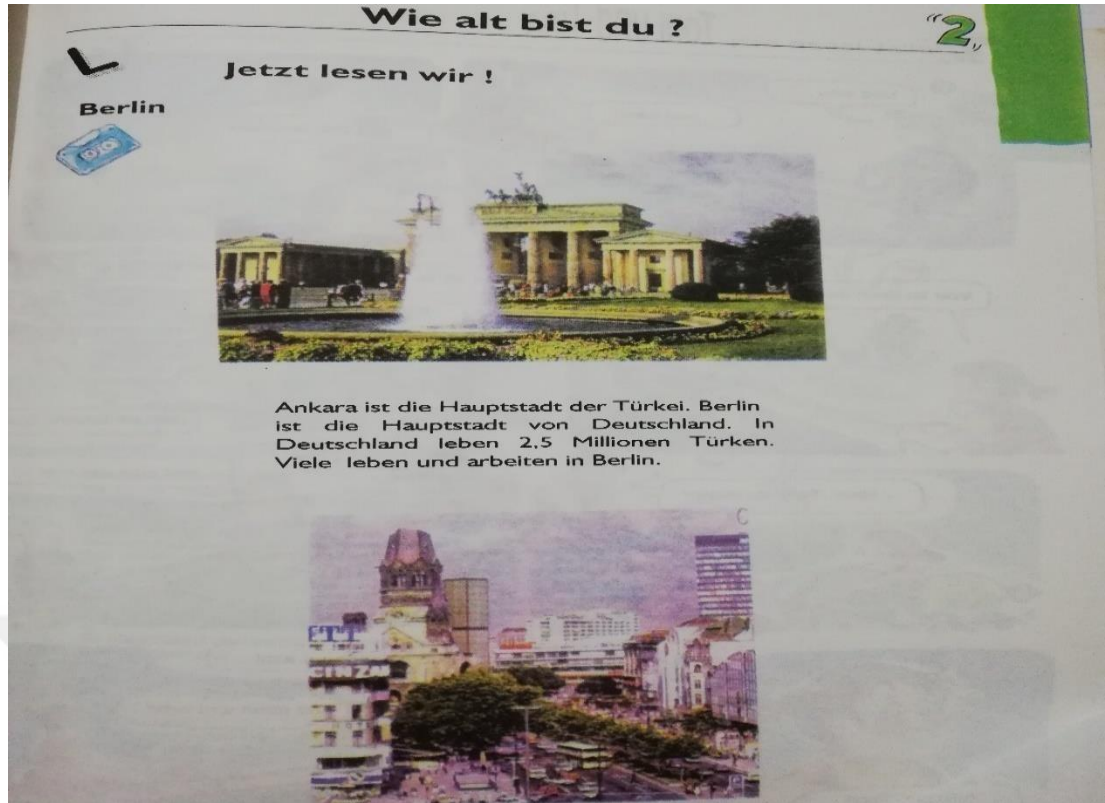

Şekil 4.44: Was machen wir am Wochenende? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 47

4.2.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Hallo, Kinder!

Ders Kitabı İncelemesi

İkinci olarak ele alınan Hallo, Kinder ilköğretim 4. ve 5. sınıf düzeyi Almanca ders kitabı 1998 yılında Almanca Komisyonu tarafından 4. Ve 5. Sınıf öğretim programına uygun olarak yazılmıştır. Aynı zamanda Türkiye’de bu yaş grubu için yazılan ve 1998’de basılan ilk yerel almanca ders kitabıdır. Hallo, Kinder yerel bir ders kitabı olduğu için kitapta Türkçe isimlerin ve Türkiye’nin belli yerlerinden görsellerin yer aldığı görülmektedir. Bu durum öğrencilere kendi kültürü ve hedef dilin kültürü arasında benzer veya farklı olan noktaları görmesinde yardımcı olmaktadır. Kitapta genellikle hedef dilin aktarımında ihtiyaç duyulan hazır cümle ve soru kalıpları verilmiştir. Kitap birçok kültürel unsur içerse de hedef dilin kültürüne ait verilen bazı bilgilerin yeterli olmadığı görülmektedir. Aynı zamanda verilen bazı bilgilerin öğrencilerin ilgi ve ihtiyacına göre olmadığı görülmektedir. Kültür aktarımına ait bilgiler çoğunlukla kitabın okuma bölümü kısmında verilmiştir. Şekil 4.47’de görüldüğü gibi kısa bir okuma metni içerisinde Almanya’nın başkentinin Berlin olduğu ve Almanya’da yaşayan Türklerin sayısı hakkında bir bilgi verilmiştir. Burada Almanya’da yaşayan Türklerin sayısı hakkında verilen bilgi öğrencilerin ilgi ve ihtiyacına uygun bir bilgi değildir. Şekil 4.48’de ise 3. ünite de yer alan okuma bölümünde hem alman hem de Türk ailelerin görselleri ve bu aileler hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Burada öğrencilere hedef dilin kültürü ile kendi kültüründeki aile yapısı hakkında karşılaştırma yapabilme imkânı sunulmuştur.

Şekil 4.47. Wie alt bist du? Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 27

Şekil 4.48. Das ist meine Familie, Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:27

Hallo, Kinder! almanca ders kitabı 4. ve 5.sınıf düzeyinde işlenmektedir. Bu yüzden kitabın içeriği öğrencilerin günlük hayatta karşılaşlarına çıkabilecek diyaloglardan oluşmaktadır ve bu diyaloglar iletişimsel yaklaşım öğretim amacına uygun kurgulanmış diyaloglardır. Ele alınan kitaplarda çoğunlukla bireylerin günlük yaşamda karşılaşlarına çıkabilecek durumlara yönelik konulara yer verilmiştir. İlköğretim düzeyi çocukların günlük yaşantılarına uygun olabilecek şekilde durumele alınmıştır. Şekil 4.49’da Hallo, Kinder! ders kitabında bir ders planına yer verilmiştir. Burada yer alan bilgiler de öğrencilerin günlük yaşantılarıyla ilişkilidir.

A

Was haben wir am Montag ?

- Ja, hallo, hier ist Can.
- Tag, Can! Bist du wieder gesund ?
- Ja. Morgen komme ich wieder.
- Prima!
- Was haben wir denn morgen ?
- Warte mal! Morgen ist Montag...
- Am Montag haben wir Mathe, Türkisch, Deutsch und Musik.
- Danke! Tschüs, bis morgen!
- Tschüs !

② Tonis Stundenplan

MONTAG	DIENSTAG	MITTWOCH	DONNERSTAG	FREITAG	SAMSTAG
Mathe	Türkisch	Türkisch	Türkisch	Türkisch	
Türkisch	Mathe	Naturkunde	Naturkunde	Mathe	
Deutsch	Naturkunde	Deutsch	Naturkunde	Religion	
Sozialkunde	Religion	Sozialkunde	Sozialkunde	Sport	
Musik	Sport	Kunst			

1: ● Was hast du morgen ? ○ Morgen habe ich ...

2: ● Was hast du am (Montag) ? ○ Am (Montag) habe ich ...

3: ● Was haben wir am (Freitag) ? ○ Am (Freitag) haben wir ...

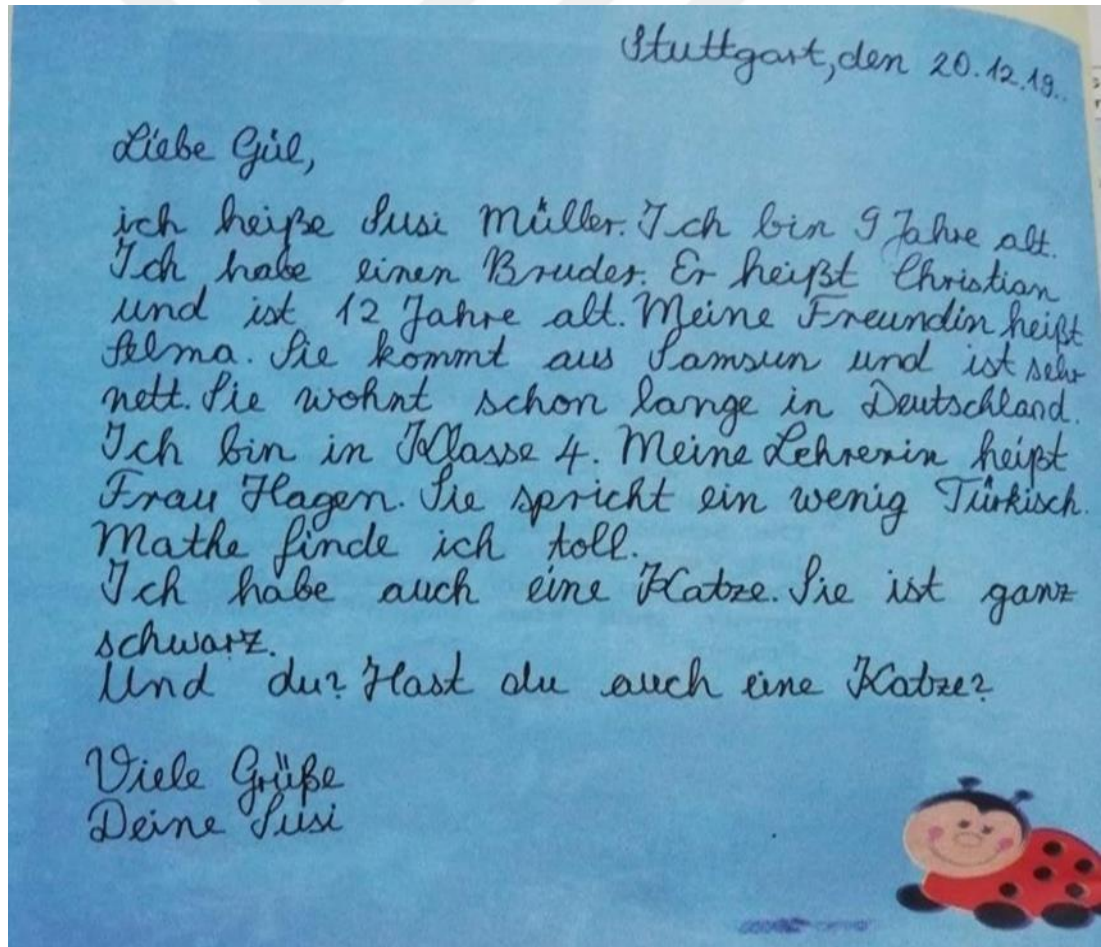
32

Şekil 4.49. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998:32

Hallo, Kinder! ders kitabında Almanya dışında almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgi verilmemiştir.

Hallo, Kinder! kitabı sayfa 19' da ise Almanya'nın başkentinin Berlin olduğu bilgisi verilmiş ve resimde de Berlin'de yer alan Brandenburg kapısının resmi verilmiştir. Burada yer alan bilgiler gerçektir. Böylece bireyler amaç dilin ülkesi hakkında doğru bilgilere ulaşabilmekte ve hedef dilin ülkesini gözünde doğru bir şekilde canlandırabilmektedir. Ancak kitabın geri kalan kısmında Almanya hakkında daha fazla bilgi verilmediği görülmektedir.

Hallo, Kinder! ders kitabında ise şekil 4.50'de edebi metin türlerinden biri olan mektup örneği görülmektedir. Aynı zamanda sayfa 30'da Mustafa Kemal Atatürk'ün kısa bir biyografisi verilmiştir. Buna bağlı olarak Hallo, Kinder! ders kitabında da edebi metin kullanıldığını söylemek mümkündür.

Şekil 4.50. Schule, Schule! Kerman, Barçın, Tükenmez, Hartenburg 1998: 42

Hallo, Kinder! ders kitabında önyargılar ve klişelere rastlanmamıştır.

Hallo, Kinder! kitabında diğer kitaplara karşın çizimler daha fazla kullanılmış olsa da hedef dilin ülkesi hakkında verilen bilgiler yine fotoğraflar ile aktarılmıştır. Bu ders kitabında göze çarpan bir diğer kısım ise kâğıt ve baskı kalitesinin düşüklüğü ve bu nedenle verilen birçok çizimin net olmaması olmuştur. Bu yüzden kitapta yer alan çizimler ile öğrencilerin dikkatini konuya çekmekte zorlanılacağı düşünülmektedir.

Kültürlerarasılık bölümünde ise Hallo, Kinder! kitabı yerel bir ders kitabı olduğu için Hallo Anna 3 ders kitabına göre bireylerin kendi kültürü ve hedef kültür arasında karşılaştırmalar yapma imkânı daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin ünite 2 sayfa 19’da bireylere hedef dilin ülkesi ve kendi ülkesinin başkentleri görseller ile verilerek bireylere karşılaştırma yapma imkânı sunulmuştur. Aynı zamanda 5. Ünite sayfa 51’ de Almanya’da yaşayan insanların bir hafta sonunda yaptığı etkinlikler verilmiştir. Almanya’da oldukça yaygın olan bisiklet kullanımına dikkat çekilmiştir ve öğrenciye kendi kültürü ile karşılaştırma yapma imkânı sunulmuştur

Hallo, Kinder! ders kitabında her ünitenin son bölümünde Kunterbunt (rengarenk) adlı bir bölüm vardır. Bu bölümde konuyla ilgili şarkılar ve dinleme-konuşma alıştırmaları vardır. Buna ek olarak yine ünite bitiminde Jetzt lesen wir adlı okuma bölümü ve Wortliste zur Lektion konuyla ilgili kelimelerin yer aldığı bölüm bulunmaktadır. Aynı zamanda ders kitabında kasetle çalışma, sözlü alıştırma, dil bilgisi yapı örnekleri ve duyduğunu anlama çalışması gibi etkinliklere yer verilmiştir. Ünite sonlarında konuyla ilgili hareketlendirici şarkılar bulunmaktadır.

Dinleme etkinliklerine bol bol yer verilmiştir. Tüm ünitelerde “Hör zu und sprich nach!” (Dinle ve tekrar et) bölümü verilmiştir. Aynı zamanda her ünite de ‘Aussprache/Betonung’ (telaffuz/vurgulama) bölümlerine yer verilerek doğru ve güzel konuşmanın, konuşma etkinliklerinin önemine dikkat çekilmiştir. “Jetzt lesen wir!” bölümünde ise okuma metinleri verilmiştir. Bu metinler de yaş düzeyine uygun olarak verilmiştir. Son olarak ders kitabında doğrudan yazma etkinliklerine yer verilmediği ancak çalışma kitabında yazma etkinliğine daha çok yer verildiği gözlemlenmiştir. Kitapta proje çalışmaları yer almamaktadır.

4.3. Wie Bitte? A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı

Wie Bitte? Ortaöğretim düzeyi Almanca ders kitabı Döndü Öztürk, Fadime İncebel, Fatma Balkan, Tülay Yıldırım, Yasemin Canoğlu tarafından yazılmıştır. Grafik tasarım uzmanı ise Yelis Erbil'dir. İncelenen A1.1 düzeyindeki “Wie bitte?”adlı ortaöğretim Almanca ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 03.07.2017 gün ve 9872325 sayılı yazısı ile ders kitabı olarak kabul edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından basılmış olan ders materyalibir ders kitabı ve çalışma kitabından oluşmaktadır. Ders kitabı 8 modülden oluşmaktadır ve her modül 3 içeriğe yer vermektedir. Yönetmeliğe göre kitapta Türk bayrağı altında İstiklal Marşı, renkli Atatürk fotoğrafı ve Atatürk'ün GençliğeHitabesi bulunmaktadır. Kitabın giriş bölümünde işlenecek olan konular ve dil bilgisi konularına yer verilmiştir. Organisationsschema başlığı altında kitabın yapısında ve parçaların başında yer alan yönergelerin ne anlama geldiği açıklanmıştır. Ders kitabında her ünitenin sonunda, öğrencilerin edindikleri bilgi vebecerileri pekiştirmek amacıyla iki sayfadan oluşan etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinlikler sınıfta uygulanabilecek etkinliklerdir. Böylelikle öğrencilerin performansları hakkında geri bildirim elde edilecektir. Ders kitabının sonunda dil bilgisi kalıpları ve anlamlarını bilmedikleri Almanca ifadelerin Türkçe anlamlarınıbulabilecekleri kelimeler bulunmaktadır. Aynı zamanda çalışma kitabında, her ünitenin sonunda öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri değerlendirmeleri için“Öz Değerlendirme Formu” bulunmaktadır. Kitapta dört temel beceriyi de pekiştirebilecekleri alıştırmalara yer verilmiştir. Her ünitenin altında farklı etkinlikleri kapsayan başlıklar yer almaktadır. Dinlemeye yönelik yönergeler dinleme ikonu ile gösterilmiştir. Üzerine raptiye yerleştirilmiş olan farklı renklerdeki kutucuklar dil bilgisi ipuçları içermektedir. Kitapta kare kod okuyucu ile taratarak resim, video, animasyon, soru ve çözümleri gibi ilave kaynaklara ulaşılabiləcək barkodlar yer almaktadır. Öğrenci seti iki kitaptan oluşmaktadır. İlki ders kitabı, ikincisi ise çalışma kitabı şeklindedir. Çalışma kitabında, işlenen konuların pekiştirilmesi amacıyla hazırlanmış alıştırmalara yer verilmiştir. Aynı zamanda modüllere giriş yapılmadan önce Landeskunde başlığı altında Almanya'nın eyalet haritası ve Almanya'ya ait genel kültür bilgilerine yer verilmiştir. Kitabın ilk sayfalarında yer alan amblem ile Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi kriterlerine ve ilgili düzeye göre hazırlandığı belirtilmektedir.

4.3.1. Wie Bitte? A1.1 Düzeyi Ders Kitabı İçindekiler Kısmı

INHALTSVERZEICHNIS		Wie bitte?	
Die Themen und die Grammatikeinteilung		Seite	
Organisationsschema		4	
Landeskunde		6	
modul 1		8	
Hallo!		10	
A Guten Tag!		12	
B Erste Kontakte		14	
C Länder und Sprachen		16	
Fertigkeitstraining		18	
modul 2		20	
Mein Gymnasium		22	
A Im Klassenzimmer		24	
B Mein Schultag		26	
C Treffpunkt AG		28	
Fertigkeitstraining		30	
modul 3		32	
Meine Familie		34	
A Meine Familie - echt cool!		36	
B Die Berufe		38	
C Du siehst gut aus!		40	
Fertigkeitstraining		42	
modul 4		44	
Der Alltag		46	
A Der Wecker klingelt		48	
B Was machen wir am Wochenende?		50	
C Ein Treff im Café Timpi		52	
Fertigkeitstraining		54	
modul 5		56	
Essen und Trinken		58	
A Obst und Gemüse		60	
B Im Supermarkt		62	
C Wir machen einen Kartoffelsalat		64	
Fertigkeitstraining		66	
modul 6		68	
Besondere Tage		70	
A Der Kalender		72	
B Die Überraschung		74	
C Tage zum Feiern		76	
Fertigkeitstraining		78	
modul 7		80	
Freizeitaktivitäten		82	
A Tipps für die Freizeit		84	
B Die Jugendlichen und ihre Hobbys		86	
C Die Sportarten		88	
Fertigkeitstraining		90	
modul 8		92	
Einkaufen		94	
A Meine Stadt		96	
B Meine Klamotten		98	
C Super! Wieder Ferien		100	
Fertigkeitstraining		102	
Mustafa Kemal Atatürk		104	
Grammatikübersicht		106	
Vokabeln		108	
Quellenverzeichnis		110	

Şekil 4.51. Inhaltsverzeichnis Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 2

4.3.2.Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Wie Bitte? Ders Kitabı İncelemesi

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi kriterlerine ve ilgili düzeye göre hazırlanan Wie Bitte? kitabında insanlar hakkında bilgiler, aile yapısı, sosyal ilişkiler, eğitim, boş zaman aktiviteleri, yiyecekler ve içecekler, alışveriş, festival ve bayram günleri, günlük yaşama dair bilgiler gibi birçok kültürel unsurlara yer verilmiştir. Kitapta hem hedef dilin ülkesi hem de kendi ülkelerine dair bilgileri bulabilmelerine fırsat verilmiştir. Her üniteye dinleme bölümleri verilerek hedef dili farklı konuşmacılardan duyma imkânı sunulmuştur. Kitapta ünitenin sonlarına doğru dört temel beceriyi de pekiştirebilecekleri Fertigkeits training başlığı altında alıştırmalara yer verilmiştir. Kitapta şekil 4.51’de görülebileceği gibi 8 modül bulunmaktadır. Her modülde 3 içeriğe yer verilmektedir. Ders kitabında her ünitenin sonunda, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri pekiştirmek amacıyla iki sayfadan oluşan etkinlikler bulunmaktadır.

Bu etkinlikler sınıfta uygulanabilecek etkinliklerdir. Böylelikle öğrencilerin performansları hakkında geri bildirim elde edilecektir. Bireysel veya grup çalışmasına uygun birçok etkinlik vardır. Her modülün içinde yer alan dil bilgisi konuları giriş bölümünde verilmiştir. Kitabın son bölümünde hedef dile ait kelimelerin Türkçe anlamlarının yer aldığı sözlük verilmiştir. Aynı zamanda kitabın son bölümünde Grammatikübersicht başlığı altında modüller içinde yer verilen dil bilgisi konularının tablolar halinde açıklamaları verilmiştir.

Wie Bitte? ortaöğretim düzeyi almanca ders kitabında modül 1 Hallo! başlığı altında verilmiştir. 3 alt başlıktan oluşan 1. modülde selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri, ilk karşılaşmada kendini tanıtmaya ihtiyaç duyulabilecek ifadeler, hangi ülkeden geldiklerini ve bu ülkelerde hangi dilin konuşulduğuna dair bilgiler verilmiştir. Bu bölümde verilen selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri öğrencilere hedef dilin ülkesindeki insanlarla nasıl temas kurabileceklerini göstermekte ve sosyal ilişkilerini sürdürmelerinde yardımcı olmaktadır. 1. üniteye yer alan selamlaşma ifadelerinin geleneksel biçimleri günün saatine bağlı olarak söylenen halleridir. Örneğin ‘Guten Tag’ (İyi günler), ‘Guten Abend’ (İyi akşamlar) gibi.

1 A Guten Tag!

A1 Begrüßung und Verabschiedung

a Hör zu und wiederhole!

Guten Morgen!

Guten Morgen!

Guten Tag!

Guten Tag!

Guten Abend!

Guten Abend!

Gute Nacht!

Gute Nacht!

b Hör zu und lies!

Auf Wiedersehen, Frau Müller!

Auf Wiedersehen, Herr Ünsal!

Tschüs, Liane!

Tschüs, Anja! Bis später!

A2 Die Tagesabschnitte

Ordne zu!

A Guten Abend!

B Guten Morgen!

C Gute Nacht!

D Guten Tag!

12 zwölf

Şekil 4.52. Guten Tag! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 12

Modül 1’de yer alan Erste Kontakte başlığı altında okulda birbirleriyle ilk defa karşılaşan bireylerin tanışmasına dair ifadeler yer verilmiştir. Adını söylemeyi ve başkalarına adını sormayı, nasıl olduklarını ifade etmeleri ve aynı şekilde başkalarına nasıl olduklarını sormayı, kendilerine ait isim, yaş, memleket, yaşadıkları yer gibi bilgileri ifade etmelerine imkân verilmiştir. Aynı zamanda 1. modülün sonunda geldikleri ülkede hangi dilin konuşulduğuna dair bilgiler de sunulmuştur.

Wie bitte?

3 Neu in der Schule

a Lest die Sprechblasen und spielt die Dialoge nach!

Ich bin Sandra.
Wer bist du?

Ich bin Aylin.

Mein Name ist Pelin.
Wie ist dein Name?

Mein Name ist Sabine.

Ich heiße Belinda.
Wie heißt du?

Ich heiße Klaus.

Ich heiße Lisa Schmidt.
Wie heißen Sie?

Ich heiße Beate Krüger.

b Schreib die passenden Fragesätze!

1. ?- Ich heiße Sabine.

2. ?- Mein Name ist Tim.

3. ?- Ich bin Aylin.

	heißen	sein
ich	heiße	bin
du	heißt	bist
er/sie/es	heißt	ist
Sie	heißen	sind

A4 Wie geht es dir?

a Lies den Dialog!

Alina : Guten Tag, Frau Müller!
 Frau Müller : Guten Tag, Alina! Wie geht es dir?
 Alina : Danke, gut! Wie geht es Ihnen?
 Frau Müller : Danke, es geht mir auch gut!

b Lies und wiederhole!

Wie geht es dir/Ihnen?

Danke, es geht mir gut!
 Danke, es geht mir sehr gut!
 Danke, es geht mir prima!

Es geht!
 Na ja, es geht so!

Es geht mir nicht gut!
 Es geht mir nicht so gut!
 Es geht mir schlecht!

c Hör zu und kreuze an!

Tim

☐ Danke, es geht mir prima!

☐ Es geht!

☐ Es geht mir nicht gut!

Sabine

☐ Danke, es geht mir gut!

☐ Na ja, es geht so!

☐ Es geht mir schlecht!

dreizehn 13

Şekil 4.53. Guten Tag! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 13

1 B Erste Kontakte

B1 Leon stellt sich vor

a Lies die Sprechblase und ergänze die Informationen!

Name : Leon
 Alter : 15
 Herkunft : München
 Wohnort : Köln

Hi, ich bin Leon. Ich bin 15 Jahre alt. Ich komme aus München. Ich wohne in Köln.

b Beantworte die Fragen!

- Wer ist das? Das ist Leon
- Wie alt ist er? Er ist 15 Jahre alt
- Woher kommt er? Er kommt aus München
- Wo wohnt er? Er wohnt in Köln

c Fragt euch gegenseitig!

Woher kommst du?
Ich komme aus ...

Wo wohnst du?
Ich wohne in ...

Wer bist du?
Ich bin ...

Wie alt bist du?
Ich bin 14/15/ ... Jahre alt.

kommen
 ich komme
 du kommst
 er/sie/es kommt

wohnen
 ich wohne
 du wohnst
 er/sie/es wohnt

d Stell dich in der Klasse vor!

B2 Leons Informationen

a Hör den Dialog und ergänze!

Frau Müller : Leon, wie ist deine Telefonnummer?
 Leon : Meine Telefonnummer ist
 Frau Müller : Wie ist deine Adresse?
 Leon : Meine Adresse ist Schillerstraße

b Bildet ähnliche Dialoge und spielt sie in der Klasse vor!

die Zahlen

1	eins	11	elf
2	zwei	12	zwölf
3	drei	13	dreizehn
4	vier	14	vierzehn
5	fünf	15	fünfzehn
6	sechs	16	sechzehn
7	sieben	17	siebzehn
8	acht	18	achtzehn
9	neun	19	neunzehn
10	zehn	20	zwanzig

Şekil 4.54. Erste Kontakte Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 14

Wie bitte?

B3 Leons Freunde

a Lies die Steckbriefe und bilde Sätze in der Ich-Form!

Vorname : Alberto
 Familienname : Costa
 Alter : 14
 Heimatland : Italien
 Wohnort : Rom

Vorname : Sabine
 Familienname : Müller
 Alter : 15
 Heimatland : Deutschland
 Wohnort : Berlin

Vorname : Alper
 Familienname : Korkmaz
 Alter : 15
 Heimatland : Türkei
 Wohnort : Ankara

Vorname : Clair
 Familienname : Leroy
 Alter : 16
 Heimatland : Frankreich
 Wohnort : Paris

b Ergänze den Text nach den Steckbriefen!

Das ist Sabine. Sie kommt aus Deutschland. Sie wohnt in Berlin. Alberto kommt aus Italien. Er ist 14 Jahre alt. Er wohnt in Rom. Das ist Clair Leroy. Sie ist sechzehn Jahre alt. Sie wohnt in Paris.

Şekil 4.55. Erste Kontakte Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 15

C1 Meine Klassenfreunde

a Hör die Gespräche und ergänze die Lücken!

Ich heiße Michael.
Ich komme aus
Ich bin Deutscher.
Ich spreche Deutsch.

Ich heiße Hasan und das ist Onur.
Wir kommen aus der
Wir Türken.
Wir sprechen Türkisch und Deutsch.

Ich heiße Ivan.
Ich
Russland.
Ich bin Russe.
Ich spreche Russisch.

Ich
Ich komme aus Span
Ich
Ich spreche Spanisch.

sprechen

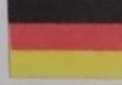
ich	spreche	wir	sprechen
du	sprichst	ihr	sprecht
er/sie/es	spricht	sie/Sie	sprechen

wohnen : in Deutschland / in der Türkei
kommen : aus Deutschland / aus der Türkei

kommen heißen

wir	kommen	heißen
ihr	kommt	heißt
sie/Sie	kommen	heißen

b Ergänze die Tabelle nach den obigen Angaben!

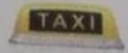
				
Name	Hasan und Onur			
Land	die Türkei			
Sprache	Türkisch und Deutsch			

c Erweitere die Tabelle mit anderen Ländern ins Heft!

C2 Internationalismen

Welche Wörter kennen Onur, Belinda und Ivan? Schreib sie unter die Fotos!

♦ Taxi ♦ Gitarre ♦ Bus ♦ CD ♦ Pizza ♦ Hamburger ♦ Mi

15. sechzehn

Şekil 4.56. Länder und Sprachen Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 16

Modül 3'te yer alan Meine Familie başlığı altında aile bireylerinin nasıl tanıtılacağıyla ilgili cümle kalıpları ve karşılıklı konuşma metinleri verilmiştir. Bu modül sayesinde öğrencilere erek dilde aile bireylerinin yaşı, mesleği hakkında bilgi verebilmelerine imkân verilmiştir.

3 A Meine Familie - echt cool!

A1 Familienfoto im Internet

a Hör den Dialog und ergänze die Fragen!

Markus: *Hallo Fabian!*

Fabian: *Hil! Ja, das ist meine Familie.*

Markus: *Oh! Deine Familie ist groß. Meine Familie ist nicht so groß. Deine Mutter sieht jung aus.*

Fabian: *Sie ist Lehrerin.*

Markus: *Das Mädchen ist meine Schwester, der Junge ist mein Cousin Arnold. Er ist 12 Jahre alt. Ich habe keinen Bruder.*

Markus: *Nein, ich bin ein Einzelkind. Meine Mutter und ich leben zusammen.*

Fabian: *Er lebt in England.*

Was ist sie von Beruf?
Hast du Geschwister?
Wo ist dein Vater?
Hallo, Fabian! Ist das deine Familie?
Sind das deine Geschwister?

b Beantworte die Fragen wie im Beispiel!

1. Hast du Geschwister?
Ja, ich habe eine Schwester und einen Bruder.
Nein, ...

2. Bist du ein Einzelkind?
...

3. Hat deine Mutter einen Bruder?
...

haben - Akkusativ

der: Ich habe **einen/keinen** Bruder.

die: Ich habe **eine/keine** Schwester.

das: Ich habe **ein/kein** Kind.

c Schau im Wörterbuch nach und ergänze die Lücken!

die Eltern:

.....

die Großeltern

der Großvater (Opa)

die Großmutter (Oma)

die Kinder:

der Sohn

die Tochter

die Enkelkinder:

der Enkel

die Enkelin

die Geschwister:

.....

.....

die Verwandten:

der Onkel, **die** Tante,

der Cousin, **die** Cousine

der Neffe, **die** Nichte

Şekil 4.57. Meine Familie! -echt cool! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu,2017: 32

Wie bitte?

2 Merve und Melikes Familienstammbaum

a Lies den Text und unterstreiche die Familienmitglieder!

Das sind Merve und Melike. Sie sind Zwillinge und haben keine weiteren Geschwister. Sie haben keinen Bruder und keine Schwester. Sie sind sechzehn Jahre alt. Ihre Familie ist sehr groß: ihre Eltern, ihre Großeltern und ihre Verwandte. Ihre Eltern heißen Mustafa und Sümeyye. Merve und Melikes Großvater heißt Metin und ihre Großmutter heißt Hasibe. Ihr Vater hat einen Bruder. Der Onkel heißt Kerim. Kerims Frau heißt Zeynep. Sie haben zwei Kinder. Ihre Kinder heißen Alperen und Sena. Das sind ihre Cousins.

b Schreib den Text aus der Sicht von Merve und Melike!
Wir sind Merve und Melike. Wir sind Zwillinge. ...

c Lies den Text noch einmal und ergänze die Lücken! Stelle die Familienmitglieder vor!
Metins Frau heißt Hasibe. ...

Possessivpronomen im Plural

wir	unser (e)
ihr	euer/eure
sie	ihr (e)
Sie	Ihr (e)

Genitiv „s“
Merve's Schwester heißt Melike

 unser Opa Metin

 Oma

 Vater

 Mutter

 Onkel

 Tante

 Das sind wir, Merve und Melike.

 Cousin

 Cousine

Şekil 4.58. Meine Familie! -echt cool! Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 33

- Arzt/Ärztin
- Architekt/Architektin
- Ingenieur/Ingenieurin

- Polizist/Polizistin
- Koch/Köchin

- Pilot/Pilotin
- Künstler/Künstlerin
- Anwalt/Anwältin

b Fragt euch gegenseitig!

Was ist dein/deine ... von Beruf?

Mein Vater ist ...

die Berufe

der Arzt ♂ / die Ärztin ♀

der Rentner ♂ / die Rentnerin ♀

Berufe und Aktivitäten

Ordne zu und schreib Sätze!

☐ arbeitet im Garten
☐ backt Brot und Kuchen
☐ unterrichtet Schüler
☐ steuert das Flugzeug

☐ kocht
☐ malt die Wand
☐ repariert Autos
☐ macht die Haare schön

1. der Bäcker /-in
2. der Lehrer /-in
3. der Friseur /-in
4. der Koch /-in
5. der Pilot /-in
6. der Gärtner /-in
7. der Automechaniker /-in
8. der Maler /-in

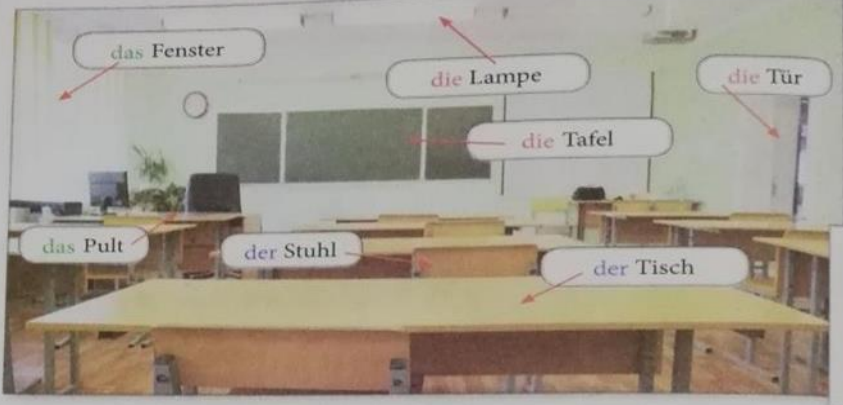
Zeichne deinen Familienstammbaum ins Heft und stelle deine Familie vor!

Şekil 4.59. Die Berufe Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 35

Modül 2 Mein Gymnasium başlığı altında verilmiştir. Bu modülde sınıf içerisinde yer alan araç ve gereçler, okulda geçen bir gün, belirli bir konuya yönelik yoğun etkileşim ve uygulama yaptırmak adına oluşturulan ve ortak ilgileri bulunan öğrenciler için buluşma yeri olan eğitsel kollara dair bilgiler verilmiştir. Mein Schultag başlığı altında en sevdikleri dersi söylemelerine, ders planları hakkında bilgi verebilmelerine imkân sunulmuştur.

A1 Meine Klasse

a Hör zu und sprich nach!

b Was ist in der Schultasche? Hör zu und ergänze die Wörter!

1 das B_ch	2 das Lin_ _l	3 der Spitz_r	4 der Min_nstift	5 das H_ft	6 der Rad_rgum
7 die Scher_	8 der Bl_ _stift	9 die Tischl_mpe	10 das W_rterbuch	11 das M_ppchen	12 der Kug_lschr_ _be

c Finde die Pluralformen der Schulsachen im Wörterbuch und schreib sie ins Heft!
das Buch – die Bücher, der Spitzer – die Spitzer, ...

A2 Was ist das?

a Sprich mit deinem Partner über die Schulsachen!

Was ist das? Das ist ein/e ...

b Bilde Fragesätze! Antworte mit „nein“! Benutze die Wörter von A1!

Ist das ein Heft? Nein, das ist kein Heft. Das ist eine Schultasche.

Singular : der/die/das
Plural : die

der Tisch – ein Tisch
die Lampe – eine Lampe
das Pult – ein Pult

ein – kein
eine – keine
ein – kein

22 zweiundzwanzig

Şekil 4.60. Im Klassenzimmer Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:22

B1 Mein Lieblingsfach

a Lies die Schulfächer und schreib sie in die Tabelle!

- Englisch
- Deutsch
- Chemie
- Physik
- Sport
- Kunst
- Musik
- Religion
- Mathematik
- Biologie
- Erdkunde
- Geschichte

A	B	C	D	E	F
Sport					
G	H	I	J	K	L

b Lies den Dialog und ergänze!

die Wochentage

der Montag

der Dienstag

der Mittwoch

der Donnerstag

der Freitag

das Wochenende { der Samstag
der Sonntag

Wann? Am Montag.

mögen

ich mag

du magst

er/sie/es mag

Melanie : Hi, Markus!

Markus : Hallo!

Melanie : Wie geht es dir?

Markus : Sehr gut, und dir?

Melanie : Es geht so. Am Montag habe ich Mathematik und ich finde das Schulfach

..... Und du? Wie findest du Mathematik?

Markus : Mathematik finde ich eigentlich Aber Chemie mag ich nicht. Magst du Chemie?

Melanie : Ja, Chemie ist mein Lieblingsfach. Findest du Biologie interessant?

Markus : Nein, ich finde Biologie nicht interessant. Ich finde Kunst

toll, super
wichtig
interessant
spannendunwi
langv
uninte

c Sag deine Meinung über die Schulfächer!

Ich mag Musik. Musik finde ich toll. ...

finden

ich finde wir

du findest ihr

er/sie/es findet sie/Si

	Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag
1. Stunde	Biologie		Englisch	Englisch	Mathematik
2. Stunde	Biologie		Englisch		Mathematik
3. Stunde		Sport	Deutsch		
4. Stunde	Deutsch	Sport	Geschichte	Physik	
5. Stunde	Deutsch	Mathematik	Geschichte	Deutsch	Sport
6. Stunde	Physik	Englisch		Deutsch	Sport
7. Stunde					
8. Stunde		Musik		Kunst	
		Musik		Kunst	

b Beantworte die Fragen ins Heft!

1. Wann hat Lena Biologie?
2. Wann hat sie Deutsch?
3. Was hat sie am Freitag?
4. Ist Mathematik am Mittwoch?

Musik

haben

ich	habe	wir	haben
du	hast	ihr	habt
er/sie/es	hat	sie /Sie	haben

c Schreib deinen Stundenplan und sprich darüber!

Am Montag habe ich ...

33 Stefans Schultag

a Lies den Text und kreuze die richtige Information an!

Mein Name ist Stefan und ich bin ein Schüler. Meine Schule heißt „Albert-Einstein Gymnasium“. Ich habe jeden Tag acht Stunden Unterricht. Musik ist mein Lieblingsfach. Am Dienstag habe ich Musik. Wir singen Lieder und hören CDs. Wir rechnen in Mathematik. Wir malen in Kunst und turnen im Sportunterricht. Meine Lieblingslehrerin ist Frau Schöne. Sie ist meine Erdkundelehrerin und ist sehr freundlich. Chemie finde ich toll und interessant. Mein Mathelehrer ist Herr Schmidt. Er ist sehr streng. Jeden Dienstag und Freitag hören wir „Steh auf! Sei leise! ...“

1. Stefan hat am ☐ Montag ☐ Dienstag ☐ Mittwoch Sport.
2. Sie turnen ☐ in Mathematik ☐ in Erdkunde ☐ im Sportunterricht.
3. Frau Schöne ist ☐ Erdkundelehrerin ☐ Sportlehrerin ☐ Chemielehrerin.
4. Stefan hat jeden Tag ☐ fünf ☐ sechs ☐ acht Stunden Unterricht.

b Lies Herr Schmidts Anweisungen und rate ihre Bedeutungen!

Steh auf! / Steht auf!
Sei leise! / Seid leise!
Komm! / Kommt!
Geh! / Geht!
Schreib! / Schreibt!
Lies! / Lest!

c Gebt euch gegenseitig diese Anweisungen und befolgt sie!

hundertzwanzig 2

2 C Treffpunkt AG

C1 Die Arbeitsgemeinschaften (AG)

Schau dir die Fotos an und ordne die Verben zu!

1. lesen

2. schwimmen

3. tanzen

4. Theater spielen

5. singen

6. malen

Theater-AG

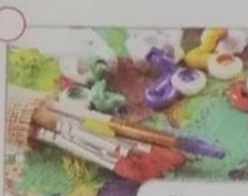
Musik-AG

Bibliothek-AG

Schwimm-AG

Kunst-AG

Tanz-AG

C2 Die AG-Auswahl

a Hör zu und ergänze die Tabelle!

Der AG-Plan		
Schüler	Wochentage	AG
1. Klaus	Montag	
2.	Dienstag	Bibliothek-AG
3. Annette		
4.	Donnerstag	Musik-AG
5. Meryem	Freitag	

b Schau dir die Tabelle noch einmal an und beantworte die Fragen!

1. Wer ist in der Musik-AG?
2. Wann ist die Bibliothek-AG?
3. Was ist Annettes AG?

c Fragt euch gegenseitig!

Wann ist deine AG?

Was ist deine AG?

Was machst du in der AG?
Erzähle!

Wie findest du die Musik-AG?
Sag deine Meinung!

Modül 4 Der Alltag başlığı altında verilmiştir. Bireylerin bir gün akışında yaşadıkları durum ve ifadelerle yer verilmiştir. Hangi zaman diliminde hangi etkinliklerin yapıldığına dair bilgiler de verilmiştir. Aynı zamanda haftasonu buluşan arkadaşların aralarında geçen konuşma metni verilmiştir.

Şekil 4.64. Der Wecker klingelt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 42

Was macht Leon am Samstag?
a Lies den Text und ergänze die Verben!

• aufstehen • anziehen • anrufen • ausgehen • mitkommen • aufwecken

Es ist Samstag. Leon am Samstag sehr früh Er wäscht sein Gesicht und seine Schwester Karin Leon seine Kleidung und sie frühstücken.
Die Geschwister Leon und Karin machen samstags Sport. Leons Freund Berkay macht auch gerne Sport.
Leon Berkay Berkay auch Sie gehen alle zusammen ins Sportzentrum. Sie trainieren. Das macht Spaß. Am Abend sie mit Freunden

Wohin?
in die Schule
ins Kino
nach Hause

Lies den Text noch einmal und schreib richtig (R) oder falsch (F)!

☐ Leon hat keine Schwester.
☐ Leon, seine Schwester und Berkay trainieren.
☐ Leon und seine Schwester gehen ins Kino.
☐ Berkay kommt auch mit.

hau dir die Bilder an und bilde Sätze!

morgens mittags abends

Schule Hausaufgaben machen am Computer spielen

die Adverbien
am Morgen
am Vormittag
am Mittag
am Nachmittag
am Abend
in der Nacht

Şekil 4.65. Der Wecker klingelt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 43

4 B Was machen wir am Wochenende?

B1 Wann beginnt der Englischkurs?
a Lies den Dialog!

Leon: Wie spät ist es?
Karin: Es ist 12:00 Uhr.
Leon: Um wie viel Uhr beginnt dein Englischkurs?
Karin: Mein Englischkurs beginnt um 14:00 Uhr. Was machst du heute?
Leon: Heute habe ich ein Fußballspiel.
Karin: Wann ist dein Fußballspiel?
Leon: Um 13:30 Uhr.
Karin: Gehen wir heute ins Kino?
Leon: Ja, mein Spiel endet um 16:00 Uhr. Dann gehen wir ins Kino.

b Schaut euch die Uhren an und fragt euch gegenseitig!

Wie spät ist es?
Wie viel Uhr ist es?
Es ist 20:45 Uhr.
Es ist Viertel vor neun.

B2 Was macht Karin heute?
a Lies den Tagesplan von Karin und bilde vollständige Sätze!

06:00	aufstehen	16:45	Freunde treffen. Inliner fahren
06:30	frühstücken	18:00	zu Abend essen
07:00	in die Schule gehen	19:30	im Internet surfen
12:15	zu Mittag essen	22:15	schlafen gehen

Karin steht um sechs Uhr auf. Sie frühstückt um ...

b Was macht Karin heute? Hör zu und ordne die Uhrzeiten den Bildern zu!

1. dreizehn Uhr dreißig 2. drei Uhr 3. halb fünf 4. Viertel vor

c Wie ist dein Tagesablauf? Schreib einen kurzen Text!
Ich stehe morgens um 7:00 Uhr auf. ...

Şekil 4.66. Was machen wir am Wochenende? Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 44

4 C Ein Treff im Café Timpi

C1 Leon trifft Freunde

a Lies den Dialog!

Kellner : Was möchten Sie bestellen?
Selda : Ich möchte einen Kräutertee mit Zitrone.
Kellner : Kräutertee haben wir leider nicht.
Selda : Okay, dann nehme ich einen Cappuccino.
Kellner : Und Sie?
Simon : Ich möchte bitte eine Cola. Haben Sie auch Kuchen?
Kellner : Ja, wir haben Apfelkuchen und Käsekuchen.
Simon : Gut, dann nehme ich ein Stück Käsekuchen.
Leon : Und ich möchte einen Toast essen.
Kellner : Leider haben wir hier nur Getränke und Kuchen.
Leon : Dann möchte ich einen Apfelkuchen und einen Kamillentee.
Kellner : Haben Sie sonst noch einen Wunsch?
Leon : Nein, danke!
Kellner : Guten Appetit!

	möchten	
ich	möchte	wir
du	möchtest	ihr
er/sie/es	möchte	sie/

+
mit Zitrone / ohne
mit Zucker / ohne

b Schreib richtig (R) oder falsch (F)!

- ☐ Selda bestellt einen Cappuccino.
- ☐ Simon nimmt keinen Käsekuchen.
- ☐ Leon möchte einen Apfelkuchen essen.
- ☐ Simon und Leon möchten einen Kamillentee trinken.

c Ordne die Begriffe den Bildern zu! Bilde Sätze mit „möchten“!

ein Stück ...

eine Flasche ...

ein Glas ...

eine Dose ...

eine Tasse ...

1. K...
2. L...
3. K...
4. M...
5. C...

Şekil 4.67. Ein Treff im Café Timpi Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 46

Modül 5 Essen und Trinken başlığı altında verilmiştir. İlk bölümde meyve ve sebze isimleri verilmiştir. Bireylerin başkalarına ne yemeyi ve içmeyi sevdiklerini sorabilecekleri ve söyleyebilecekleri karşılıklı konuşma metin örnekleri verilerek arkadaşlarıyla çalışma yapabilecekleri etkinlikler sunulmuştur. Im Supermarkt başlığı altında markette karşılaşılabilecekleri konuşma metinleri verilmiş aynı zamanda bir şeyin fiyatını sormayı, alışveriş listesi yapmayı öğrenebilecekleri etkinlikler sunulmuştur. Hedef dilin ülkesinde 3 öğünde neler yenilebileceğine dair bilgiler verilmiştir. Böylece bireyler kendi ülkesindeki yeme-içme alışkanlıkları ile hedef dilin ülkesindeki yeme-içme alışkanlıklarını karşılatırma fırsatı bulmuştur. Modül sonunda hedef dilin ülkesinde çok sevilen bir yemeğin tarifi de sunulmuştur.

1.5 A Obst und Gemüse

A1 Obst- und Gemüsenamen

a Lies die Obst- und Gemüsenamen! Ordne sie in die Spalten!

 die Orange	 die Gurke	 die Ananas	 die Tomate
 die Zwiebel	 der Apfel	 die Birne	 die Banane
 der Kopfsalat	 die Kirsche	 die Paprika	 die Karotte
 die Kiwi	 die Kartoffel	 die Zitrone	 die Erdbeere

b Schreib die Pluralformen der Obst- und Gemüsenamen ins Heft!

A2 Was ist/sind das?

Hör zu und ergänze!

keine	ein	eine	keine
 ☒ Was ist das? ☐ Wie bitte? ☒ Ist das Orange? ☐ Nein, das ist Orange. Das ist Apfel.			 ☒ Was sind das? Sind das Erdbeeren? ☐ Nein, das sind Erdbeeren. Das sind Tomaten.

A3 Was isst und trinkst du gern?

Frage euch gegenseitig!

Was isst du gern? Ich esse gern ...
 Isst du gern Orangen? Ja, ich esse gern Orangen, aber trinke keinen Orangensaft.
 Was trinkst du gern? Ich trinke gern ...
 Trinkst du gern Limonade? Ja, ich trinke gern ... / Nein, nicht so gern.

Ich esse gern Obst. Ich esse nicht gern Gemüse.

Ich trinke gern M. keinen Apfelsaft.

Şekil 4.68. Obst und Gemüse Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:52

A4 Der Marktplatz

a Schaut euch das Foto an! Lest und spielt den Dialog vor!

Was brauchen Sie?/
Was möchten Sie bitte?

Ich brauche/möchte bitte,
ein Pfund Tomaten und zwei
Kilo Kartoffeln!

Die Bananen kosten 3 Euro.

Wie viel kosten die Bananen?

Es kostet insgesamt 10 Euro.

Wie viel kostet es insgesamt?

b Schreibt mit Hilfe der Tabelle einen Dialog und spielt ihn vor!

Verkäufer	Kunde
Kann ich Ihnen helfen?	Ja, ich möchte/brauche ...
Wie viel Kilo ... möchten Sie?	Ich möchte 2 Kilo ...
Was möchten Sie bitte?	Ich möchte ...
Sonst noch etwas?	Ja, ich brauche noch ...

Kunde	Verkäufer
Wie viel kostet ein Kilo ...?	Ein Kilo ... kostet ...
Wie viel kosten die ...?	Die Kartoffeln kosten ...
Wie viel kostet das?	Es kostet ...
Entschuldigung, wie viel kosten ...?	Die ... kosten 3 Euro.

Preisangaben
1,00 € = ein Euro
1,10 € = ein Euro zehn
0,10 € = zehn Cent

Mengenangaben
ein Kilogramm = 1 kg
1 Gramm = 1 g
ein Pfund = 500 Gramm
ein Bund Petersilie

Şekil 4.69. Obst und Gemüse Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:53

B1 Die Einkaufsliste

a Lies den Dialog und ergänze die Einkaufsliste! Spielt den Dialog in der Klasse vor!

Frau Yılmaz : Gehst du bitte einkaufen?
Herr Yılmaz : Was brauchen wir alles?
Frau Yılmaz : Hier ist die Einkaufsliste.
Wir brauchen 2 kg Paprika,
1 kg Zitronen.
Herr Yılmaz : Was möchtest du noch?
Frau Yılmaz : Ich möchte noch ein Pfund
Birnen, ein Brot und 5
Flaschen Mineralwasser.
Herr Yılmaz : Haben wir Gurken?
Frau Yılmaz : Ach ja, stimmt. Wir brauchen
noch ein kg Gurken und 100 g
Käse!
Herr Yılmaz : Ist das alles?
Frau Yılmaz : Ja, das ist alles.

Einkaufsliste

..... Paprika
..... Zitronen
..... Birnen
..... Brot
..... Flaschen
..... Mineralwasser
..... Kilo Gurken
..... Käse

b Schreib richtig/falsch? (R/F)

☐ 1. Frau Yılmaz geht einkaufen.
☐ 2. Herr Yılmaz möchte Gurken kaufen.
☐ 3. Herr Yılmaz hat eine Einkaufsliste.

☐ 4. Die Familie Yılmaz braucht noch Bananen.
☐ 5. Sie brauchen keine Gurken.

2 Einkaufen im Supermarkt

Şekil 4.70. Im Supermarkt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 54

a Lies die Texte und ergänze die Verben „essen/trinken“!

Georg

Ich gern morgens zum Frühstück Obst und Joghurt. Am Mittag ich Fleisch, Gemüse und Mineralwasser. Zu Abend ich eine Suppe.

Sandra

Ich gern zum Frühstück Käsebrot, Eier und Oliven. Ich einen Tee. Zu Mittag ich Hähnchen mit Reis und Salat. Zum Abendbrot ich ein Butterbrot mit Tomaten und einen Kaffee.

b Beantworte die Fragen!

1. Was isst Georg zum Frühstück?
2. Was isst Sandra zu Mittag?
3. Was isst Georg zu Abend?
4. Was trinkt Sandra zum Abendbrot?

c Was isst und trinkst du morgens, mittags und abends? Schreib ins Heft!

Wann esse ich was?

Ordne die Wörter den Bildern zu!

1. das Frühstück

2. das Mittagessen

3. das Abendessen / das Abendbrot

Ör zu und ergänze die Artikel!

.... Fisch Bratkartoffeln Mineralwasser Suppe Joghurt
 Hähnchen Reis Butterbrot Käsebrot Olive Ei

Welche Gerichte magst du/magst du nicht? Fragt euch gegenseitig in der Klasse!

mag keine/n ...

Pizza
Döner
Nudeln

mögen

ich mag wir mögen müsst

Şekil 4.71. Die Mahlzeiten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 55

Wie machen wir einen Kartoffelsalat?

a Hör zu und ergänze die Zutaten im Rezept!

Kartoffelsalat mit Mayonnaise

a 1 kg Kartoffeln
 b 3
 c 2 Zwiebeln
 d 4 EL
 e 3 EL Apfelessig
 f 1 EL
 g 5 EL Mayonnaise
 h 1 TL Salz
 i 1 TL

1 EL = 1 Esslöffel
1 TL = 1 Teelöffel

b Ordne die Zutaten vom Rezept den Fotos zu!

Ergänze den Text mit den passenden Verben!

servieren

kochen

schneiden

schälen

mischen

Şekil 4.72. Wir machen einen Kartoffelsalat Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 57

Modül 6 Besondere Tage başlığı altında verilmiştir. İlk olarak Der Kalender başlığı altında mevsimler ve aylar verilmiştir. Hedef dilin ülkesine ait olan bayramlara yer verildiği gibi kendi ülkelerine ait olan bayramların örnekleri de verilmiştir. Bu durum ile bireylere hedef dilin ülkesi ve kendi ülkesinde yer alan bayramlarda farklı ve benzer olan noktaları görme fırsatı sunulmuştur. Örneğin; Yılbaşı gecesi, Noel, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, anneler günü, babalar günü, Atatürk'ü anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ifadelerine yer verilmiştir. Ramazan Bayramı'nda yapılan etkinlikler de sunulmuştur. Aynı zamanda burada yer alan bayramların ve kutlama günlerinin tarihleri de verilmiştir. Die Überraschung başlığı altında doğum günü kutlaması için davetiye kartı örneği verilmiştir.

A1 Die Jahreszeiten und die Monate
a Lies das Gedicht und ordne die Verse den Fotos zu!

2

Hurra! Der Sommer ist da!
Der Himmel ist blau und klar.
Das Wetter ist heiß,
Alle Kinder essen Eis.

3

Im Herbst fallen die Blätter.
Gru und nass ist das Wetter.
Der Wald ist rot, gelb und
Die Natur hat keinen Zauber.

1

Im Frühling blühen die Blumen.
Rot, weiß, gelb sind die Blümchen.
Frisch und rein ist die Luft,
Die Natur hat einen süßen Duft.

4

Der Winter kommt bald,
Das Wetter ist kalt.
Es kommt Schnee,
Die Mama kocht Tee.
T. Yıldırım

Die Jahreszeiten

b Beantworte die Fragen!

1. Wie ist das Wetter in den Jahreszeiten?
2. Was essen die Kinder im Sommer?
3. Wie ist der Wald im Herbst?
4. Wer kocht Tee?
5. Wie sind die Blümchen?

c Hör den Text und schreib die Monate!

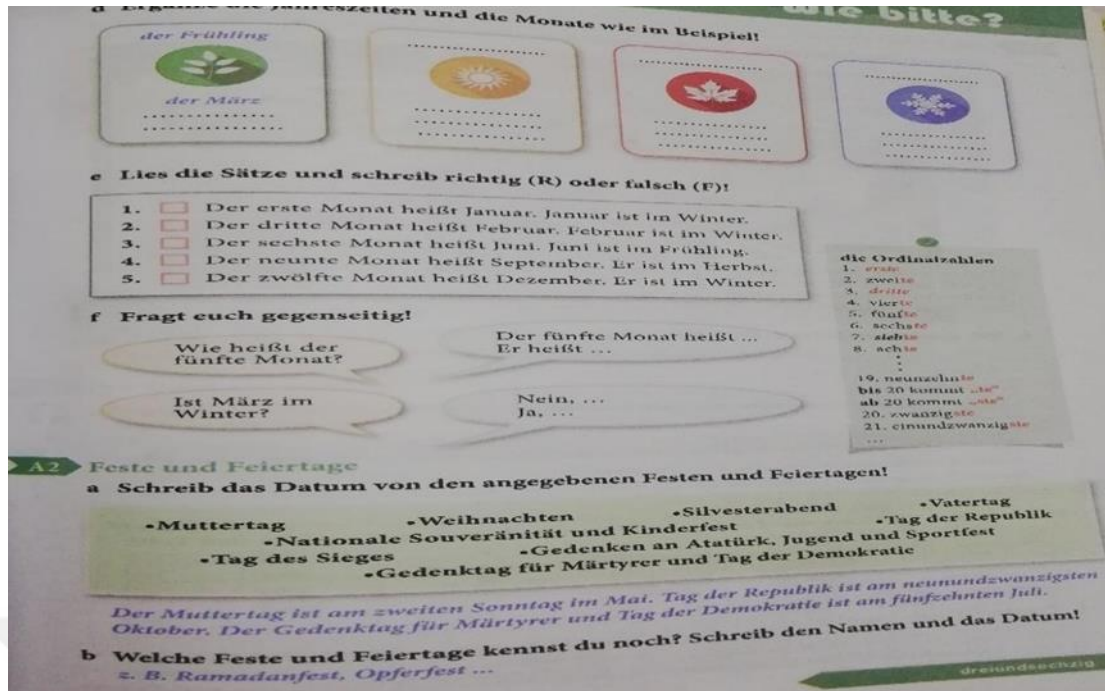
•April
•Mai
•Juni
•August
•Juli
•November
•Dezember

•Oktober
•Januar
•Februar
•März
•September

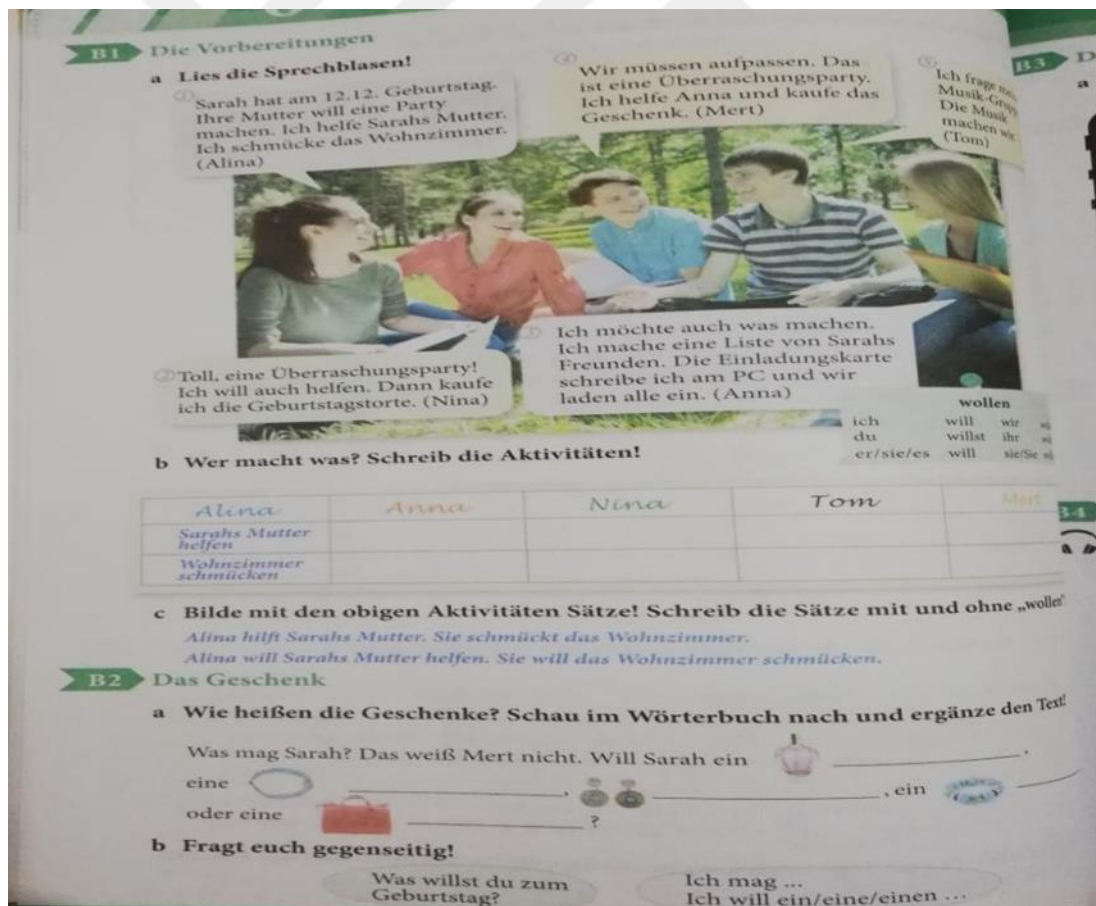
Der Winter ist kalt und der Schnee kommt bald. Die Monate _____,
und _____ sind im Winter. Der Frühling ist bunt. Im _____,
und _____ blühen überall die Blumen und die Natur wacht auf. Im _____
der Muttertag. Die Monate _____ und _____ sind im Sommer.
Das Wetter ist warm und die Schüler haben Sommerferien. Der Herbst ist auch
Monate _____ und _____ sind im Herbst.

62 zweiundsechzig

Şekil 4.73. Der Kalender Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 62

Şekil 4.74. Der Kalender Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 63

Şekil 4.75. Die Überraschung Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 64

83 Die Einladung
a Lies die SMS und ergänze die fehlenden Informationen auf der Einladungskarte!

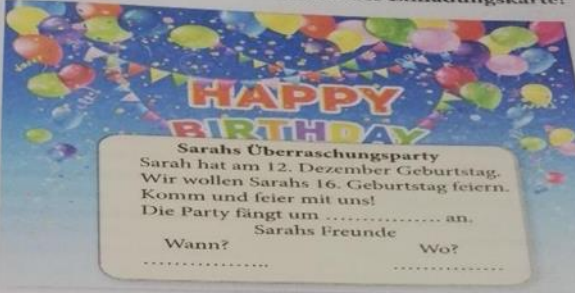
Hi, Alina. Wann und wo will Sarahs Mutter die Party machen?

Hi, Anna. Die Party ist am Sonntag und zu Hause, Kletterstraße 12.

Um wie viel Uhr beginnt die Party?

Die Party fängt um 17:00 Uhr an.

Okay, ich schreibe die Einladung und schicke sie per E-Mail.

b Schreib Fragesätze mit „Wer? Wann? Wo? Um wie viel Uhr?“ und beantworte sie!

Wer hat Geburtstag? Sarah hat Geburtstag.

c Du feierst deinen Geburtstag. Schreib eine Einladungskarte!

84 Der Geburtstagskalender
a Wann haben die Jugendlichen Geburtstag und was bekommen sie? Hör zu und ergänze die Tabelle!

	Sena	Heidi	Paul
Wann?			
Was?			

Şekil 4.76. Die Überraschung Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:65

Wie bitte?
b Lies den Text und kreuze die richtigen Informationen an!

Die Klassen 10A und 10B möchten am Schulfest Kuchen, Kekse und Saft-Mixgetränke anbieten. Einen Standplatz haben sie. Die Kuchen und die Kekse backen die Mütter und die Schüler. Die Schüler sammeln Geld und kaufen die Getränke. Sie kaufen auch Pappbecher und Pappteller. Vier Schüler, zwei Mädchen und zwei Jungen bleiben eine Stunde am Standplatz und verkaufen die Getränke und das Gebäck. Dann kommen neue Schüler und machen weiter. Sie möchten von 10:00 bis 15:00 Uhr alles verkaufen.

1. ☐ Die Klasse 10C möchte am Schulfest Kuchen, Kekse und Saft-Mixgetränke anbieten.

2. ☐ Die Schüler haben einen Standplatz.

3. ☐ Sie kaufen Getränke, Pappbecher und Pappteller.

4. ☐ Am Standplatz sind immer vier Schüler.

5. ☐ Die Schüler möchten bis 16:00 Uhr alles verkaufen.

3 Das Ramadanfest
a Lies die Informationen über das Fest und schreib drei weitere Informationen!

☐ die Großeltern besuchen

☐ die Verwandten besuchen

☐ Besuch bekommen

☐ zusammen frühstücken

☐ Geld oder Geschenke bekommen

☐ Baklava und Börek backen

Şekil 4.77. Tage zum Feiern Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 67

Modül 8 Einkaufen başlığı altında verilmiştir. Meine Stadt başlığı altında hedef dilin ülkesindeki yerlere ve dükkanlara yer verilmiştir. Bireylerden de kendi ülkelerinde yer alan dükkanlara örnek vermeleri istenmiştir. Müzeler, alışveriş merkezleri, tiyatro, sinema, park gibi yerlerde yapılmaması gereken, yasak olan durum ve davranışlardan bahsedilmiştir. Meine Klamotten başlığı altında giysi isimleri verilmiştir. Bir mağazada satıcı ve müşteri arasında geçebilecek konuşma metin örnekleri verilmiş ve aynı şekilde öğrencilerin de buna benzer karşılıklı konuşma metni hazırlamaları istenmiştir. Bireylerin hediye almalarını gerektiren bir durumda hangi hediyenin hangi dükkândan alındığına dair bilgilere ulaşması da sağlanmıştır.

8

A Meine Stadt

A1 Orte und Geschäfte

a Lies den Text und nummeriere!

1

2

3

4

5

8

7

6

Ich heiße Benu. Wir wohnen im Stadtzentrum. Zu Fuß sind wir in zehn Minuten im Zentrum. Das finde ich toll. Mein Bruder und ich sind am Wochenende im Buchhandel (). Wir beide kaufen viele Bücher. Lesen macht Spaß. Meine Mutter kauft oft Obst und Gemüse im Gemüseladen (). Gleich daneben sind die Metzgerei () und die Bäckerei (). Wir haben auch einen Park (). Unser Park ist groß. Im Park sind viele Bäume, Pflanzen und Blumen. Die Blumen darf man nicht pflücken. Man darf dort auch nicht grillen. Viele Menschen joggen im Park. Wir haben noch eine Apotheke (), eine Bank () und eine Post (). Mein Bruder und ich finden unsere Stadt super.

b Welche Geschäfte gibt es in deiner Stadt? Sprich in der Klasse!

A2 Wo gibt es was?

a Was kann man hier kaufen? Ordne zu!

1. **die** Metzgerei
2. **der** Buchhandel
3. **die** Post
4. **der** Supermarkt
5. **der** Gemüseladen
6. **die** Apotheke
7. **die** Bäckerei
8. **die** Boutique

- a Lebensmittel
- b Kleidung
- c Obst und Gemüse
- d Briefmarken
- e Medikamente
- f Hefte und Stifte
- g Brot und Brötchen
- h Fleisch

b Bilde Sätze wie im Beispiel!
Buchhandel: Hier kauft man Hefte und Stifte.

dürfen	
ich	darf
du	darfst
er/sie/es	darf
wir	dürfen
ihr	dürft
sie/Sie	dürfen

1	2	3	4	5	6	7

Şekil 4.78. Meine Stadt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 82

a Lies die Wortgruppen und ordne zu!

1. grillen 2. Müll werfen 3. Fußball spielen 4. Blumen pflücken
5. Feuer machen 6. Fahrrad fahren 7. essen und trinken 8. fotografieren

VERBOTEN

b Bilde Sätze mit „dürfen“!

Müll werfen ist verboten. Man darf hier keinen Müll werfen.

c Was darf man nicht? Hör den Text und kreuze an!

	Inliner fahren	grillen	telefonieren	fotografieren	Fußball spielen	Fahrrad fahren	laut sprechen
Museum							
Einkaufszentrum							
Park							
Theater							
Kino							

Die Regeln im Park und im Museum

a Was darf man/darf man nicht und was muss man im Park oder im Museum machen! Sprecht in der Klasse!

Şekil 4.79. Meine Stadt Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 83

b Finde die Pluralformen und schreib sie ins Heft!

2 Was meinst du ...?

a Was trägt er/sie? Wie findest du die Kleidung? Sprich in der Klasse!

Im ersten Bild trägt die Frau einen Mantel. Ich finde den Mantel originell.

Was trägt ihr ...?

originell	witzig
schick	altmodisch
modern	langweilig
schön	interessant
hässlich	blöd
	cool

Şekil 4.80. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:84

1. geblümt 2. gestreift 3. gepunktet 4. zerfetzt 5. kariert 6. gemustert

a b c d e f

b Hör die Dialoge und notiere die Informationen!

Dialog	1	2
Kleidungsstück		
Wie ist die Kleidung?		

► Ein Wochenendprogramm

a Hör das Telefongespräch und kreuze an, was stimmt!

Wer spricht am Telefon?	☐ Elif/Sabrina	☐ Melinay/Lisa	☐ Anja/Pelin
Wann gehen sie einkaufen?	☐ am Vormittag	☐ am Freitag	☐ am Wochenende
Was wollen sie kaufen?	☐ eine Jeans	☐ einen Rock	☐ ein Kleid

b Lies die Dialoge und ordne sie den Geschäften zu!

Dialog 1 Schuhgeschäft

Elif : Schau Sabrina, wie findest du das Kleid?
 Sabrina : Es ist modern. Und wie findest du die Bluse?
 Elif : Ich finde sie originell und schick. Wie viel kostet die Bluse?
 Sabrina : Sie kostet 80 Euro.
 Elif : Ist sie nicht teuer? Was meinst du?
 Sabrina : Das finde ich auch.
 Elif : Das Kleid ist nicht teuer. Es kostet nur 30 Euro. Ich kaufe es.
 Sabrina : Ich kaufe im Moment nichts.
 Elif : Okay.

Boutique Dialog 2

Verkäufer : Guten Tag!
 Elif : Guten Tag! Ich brauche Sportschuhe.
 Verkäufer : Wie ist Ihre Schuhgröße?
 Elif : Größe 38.
 Verkäufer : Hier haben wir Größe 38.
 Elif : Die Sportschuhe sind bequem, aber die Farbe finde ich hässlich. Haben Sie die Schuhe in Blau?
 Verkäufer : Ja, wir haben sie in Blau.
 Elif : Wie viel kosten die Schuhe?
 Verkäufer : Sie sind jetzt im Angebot. Nur 25 Euro.
 Elif : Ich nehme sie.

Şekil 4.81. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017:85

Welche Geschäfte? Ordne zu!

1. der Buchhandel 2. das Musikgeschäft 3. das Schuhgeschäft 4. der Elektrohandel 5. das Jeansgeschäft

A B C D E

den Text und kreuze an!

Eren → Kutay			Pelin → Aylin			Altay → Untay		
Buch	Uhr	CD	Ring	Kette	Bluse	DVD	Füller	Kopfhörer
25 €	75 €	7 €	17 €	36 €	38 €	12 €	23 €	30 €
15 €	95 €	5 €	32 €	52 €	42 €	15 €	29 €	45 €
10 €	85 €	8 €	28 €	27 €	54 €	9 €	49 €	70 €

Sätze wie im Beispiel!

Elif kauft im Schmuckgeschäft einen Ring. Sie kauft den Ring für Aylin. Der Ring kostet 17 €.

Postkarte aus Deutschland

Postkarte!

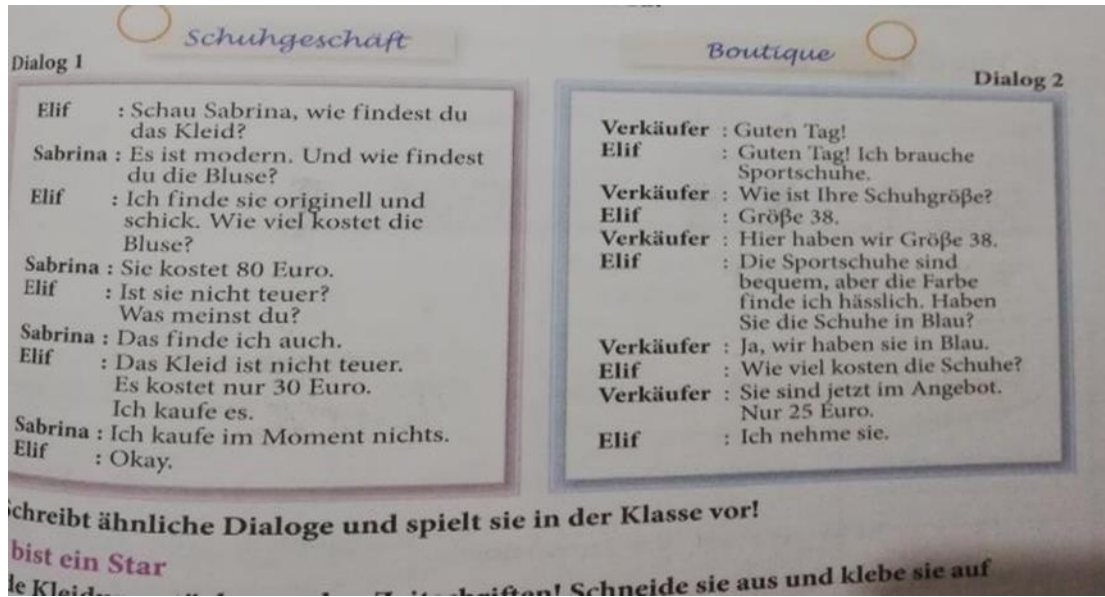
b Du bist Timo. Schreib eine Antwort an Eren!

Şekil 4.82. Super! Wieder Ferien Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 87

4.3.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Wie Bitte? Ders Kitabı İncelemesi

İşlevsellik bölümünde öncelikle Wie Bitte? ders kitabında sayfa 8’de Almanya’nın 16 eyaleti haritada verilmiştir. Sayfa 9’da ise yine Almanya hakkında bilgiler verilmiştir. Öğrencilerin üniteye giriş yapmadan önce hedef dilin ülkesi hakkında birkaç bilgi edinmeleri sağlanmıştır. 4.ünite sayfa 46’da bir kafede garson ve müşteri hakkında geçen bir diyaloga yer verilmiştir. Burada öğrenciler ihtiyaç duyabilecekleri soru ve cümle kalıplarını görebilmektedir. Burada yer alan bilgiler gerçektir ve öğrencilerin yaş düzeyine uygundur. Ancak Almanya dışında almanca konuşulan ülkelerle ilgili bilgilere rastlanmamıştır.

Amaç grup bölümü incelendiğinde Wie Bitte? yerel almanca ders kitabının 9.sınıf düzeyinde işlendiği gözlemlenmiştir. 2020- 2021 eğitim- öğretim yılı Almanca dersi 9. Sınıf yıllık ders planı Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca 19.01.2018 tarih ve 41 sayılı Karar Sayısı ile yayınlanıp yürürlüğe giren Almanca Dersi Öğretim Programı doğrultusunda A1.1 Dil yeterlilik düzeyinin kazanımlarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bununla birlikte kitabın içerisinde yer alan konular öğrencilerin günlük yaşantısına uymaktadır. Şekil 4.83’te Wie Bitte! kitabında alışveriş konusuyar almaktadır. Burada yer alan bilgiler öğrencilerin bir mağazada alışveriş yaptıklarında ihtiyaç duyabilecekleri bilgilerdir.

Şekil 4.83. Meine Klamotten Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 83

Bölgesel çeşitlilik bölümünde ise Wie Bitte ders kitabı incelendiğinde Almanya haricinde almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgi verilmediği görülmektedir. Wie Bitte ders kitabında ise şekil 4.84'te görüldüğü üzere Almanya'nın 16 eyaleti verilmiştir. Burada yer alan haritada bilgiler doğru verilmiştir. Böylece bireylere hedef dilin ülkesi hakkında gerçek bilgilere ulaşma fırsatı sunulmuştur.

Şekil 4.84. Landeskunde Öztürk, İncebel, Balkan, Yıldırım, Canoğlu, 2017: 8

Metin çeşitliliği bölümünde ise Wie Bitte ders kitabında sayfa 62’ de mevsimlerle ilgili bir şiir verilmiş ve bu şiirin mısralarını düzenlemeleri istenmiştir. Wie Bitte? ders kitabında önyargılar ve klişelere rastlanmamıştır.

Görseller bölümünde ise incelenen kitaplarda hedef dilin ülkesine ait resimlerin olup olmadığı incelenmiştir ve aşağıda yer alan şekillerden de görüldüğü üzere ele alınan kitapların hepsinde hedef dilin ülkesine ait resimlerin verildiği görülmektedir.

Wie Bitte! ders kitabında hedef dilin ülkesi hakkında verilen bilgilerin çizimlerden daha çok fotoğraflarla aktarıldığı görülmektedir. Bu ders kitaplarında verilen fotoğraf ve çizimler kaliteli ve ilgi çekicidir.

Kültürlerarasılık bölümünde ise öğrenci kendi kültürü ile amaç kültür arasında karşılaştırmalar yapabiliyor mu? ve eğitim aracı öğrenci değişimi, mektuplaşma ve video projelerine işaret ediyor mu? sorularına cevap aranmıştır.

Wie Bitte? ders kitabında modül 2 sayfa 29’da Alman bir kız kendi okulu hakkında bilgi vermektedir. Bölümün sonunda öğrencilerden kendi okullarından bahsetmeleri istenmiştir. Böylece öğrencilere hedef dilin ülkesi ve kendi kültürünün okul sistemi hakkında karşılaştırmalar yapabilmesine imkân verilmiştir.

Alıştırma çeşitliliği bölümünde ise Wie bitte? kitabında dört temel beceriyi de pekiştirebilecekleri alıştırmalara yer verilmiştir.

Her ünitenin altında farklı etkinlikleri kapsayan başlıklar yer almaktadır. Dinlemeye yönelik yönergeler dinleme ikonu ile gösterilmiştir. Üzerine raptiye yerleştirilmiş olan farklı renklerdeki kutucuklar dil bilgisi ipuçları içermektedir. Kitapta karekod okuyucu ile taratarak resim, video, animasyon, soru ve çözümleri gibi ilave kaynaklara ulaşılacak barkodlar yer almaktadır.

Her ünitenin sonunda yer alan ‘Fertigkeitstraining’ bölümünde dinleme, konuşma, okuma, yazma alıştırmaları yer almaktadır. Kitapta 6. Ünite 67. sayfada öğrencilere kendi seçtikleri 3 önemli gün hakkında bir şeyler anlatılması istenmiştir. Böylece öğrenciye kendi ilgisiyle içerik araştırma imkânı sunulmuştur.

4.4. Studio 21 A1.1 Düzeyi Almanca Ders Kitabı

Studio 21 A1.1 düzeyi Almanca ders kitabı Christina Kuhn ve Hermann Funk tarafından yazılmıştır. Alıştırmalar Laura Nielsen ve Kerstin Rische tarafından oluşturulmuştur. Çizimler Andrea Naumann ve Andreas Terglane'e aittir.

Kapak tasarımı, düzeni ve teknik uygulama Klein&Halm grafik dizayn'a aittir. Kitap Cornelsen yayın evi tarafından 2017'de yayınlanmıştır. Studio 21 A1.1 ithal ders kitabı almanca bilmeyen yurt içinde ve yurt dışında almanca öğrenmek isteyen yetişkinlere yönelik hazırlanmıştır. Bireylere sınıfta, yolda ve evde kapsamlı bir dijital öğretim ve öğrenme fırsatı sunmaktadır. Ders kitabı altı ünite ve iki istasyondan oluşmaktadır. Bu istasyonlarda farklı meslek gruplarından insanlar tanıtılmaktadır. Bu bölümde videolarla birlikte alıştırmalar yapılmaktadır. Aynı zamanda istasyon bölümlerinin son kısmında yer alan 'Magazin' adlı bölümü uyarıcı metinler ve resimler ile öğrencileri oyalanmaya ve düşünmeye davet etmektedir. Her ünite sekiz sayfadan oluşmaktadır. Sekiz sayfa sonunda tekrar ve pekiştirme yapmaları için konuyla ilgili alıştırmalara yer verilmiştir. Her ünite dikkat çekici resimlerle başlamaktadır. Almanca konuşulan ülkelerin günlük yaşamıyla ilgili çeşitli bakış açıları verilmektedir. İlk iki sayfadan sonrasında aktifve akıcı konuşma odak noktası olmuştur. Tüm becerileri kapsayan bağlama uygun alıştırmalar verilmiştir. Alıştırmalara aynı zamanda evde devam etme şansı sunulmuştur. Ünitenin sonunda öğrenciler kendi ilerlemelerini test edebilmektedir. Ders kitabı 158 sayfadan oluşmaktadır ve içerisinde 1 adet cd bulunmaktadır. Aynı zamanda e-kitap içermektedir. E-kitapta yer alan ek materyaller ise kelime öğrenimi, etkileşimli kelime alıştırmaları, etkileşimli dilbilgisi ve video klipler ile konuşma alıştırmaları yer almaktadır.

4.4.1. Studio 21 A1.1 Düzeyi Ders Kitabı İçindekiler Kısmı

Inhalt		Sprachhandlungen	Themen und Texte	Wortfelder	Grammatik	Aussprache
8	Start auf Deutsch	internationale Wörter auf Deutsch verstehen jemanden begrüßen sich und andere vorstellen nach Namen und Herkunft fragen Buchstaben	Deutsch sehen und hören erste Kontakte Kurzportrait, Postkarte	Begrüßung Vorstellung	das Alphabet Fragesätze mit wie, wo und wohin Präpositionen in und aus	Wortakzent
16	1 Kaffee oder Tee?	ein Gespräch beginnen sich und andere vorstellen zählen etwas bestellen und bezahlen Telefonnummern nennen und verstehen	Gespräche im Café Getränkemarkt, Telefonbuch, Rechnung	Getränke Zahlen bis 1000	Aussagesätze Fragesätze mit woher und was Verben im Präsens das Verb sein Personalpronomen	Wortakzent
32	2 Sprache im Kurs	sich im Kurs verständigen: Fragen stellen, um Wiederholung bitten nach Gegenständen fragen und Gegenstände benennen	Kommunikation im Kurs Wörterbuchauszug, Kurzportrait	Gegenstände im Kursraum	Nomen: Singular und Plural Artikel: der, das, die / ein, eine Verneinung: kein, keine das Verb haben	Wortakzent Umlaute: ä, ö, ü
48	3 Städte - Länder - Sprachen	über Städte und Sehenswürdigkeiten sprechen über Länder und Sprachen sprechen die geografische Lage angeben eine Grafik auswerten	Sehenswürdigkeiten in Europa Sprachen in Europa Zeitungsartikel, Grafik	Himmelsrichtungen Länder und Sprachen	Präteritum von sein W-Frage, Aussagesatz und Satzfrage	Satzakzent in Frage- und Aussagesätzen
64	Station 1	Berufsbilder: Lehrein, Student, Themen und Texte: Begrüßung		Wörter - Spiele - Training: Filmstation, Magazin		
72	4 Menschen und Häuser	Wohnungen und Häuser beschreiben über Wohnen in anderen Ländern sprechen	Wohnwelten Adresse, E-Mail	Wohnung Möbel	Artikel im Akkusativ Possessivartikel im Nominativ Adjektive im Satz	Kontrastakzent Wortakzent bei Komposita Konsonant: ch
90	5 Termine	Zeitangaben machen über Tagesabläufe sprechen Termine machen und sich verabreden sich für eine Verspätung entschuldigen	Termine und Verabredungen Pünktlichkeit interkulturell Internetseite, Kleinanzeige, Zeitungsartikel, Gedicht	Tageszeiten Wochentage	Fragesätze mit wann Präpositionen am, um, von ... bis trennbare Verben im Präsens Verneinung mit nicht Präteritum von haben	Konsonanten: p, b, t, d, k, g Satzakzent
106	6 Orientierung	sagen, wo Leute wohnen und arbeiten sagen, wie Leute zur Arbeit kommen nach dem Weg / nach einer Person fragen Termine (am Telefon) machen	Orientierung der Weg zur Arbeit in der Bibliothek Stadt Leipzig Stadtplan, Wegweiser, Prospekt	Stadt Verkehrsmittel Büro	Präpositionen: in, neben, unter, auf, vor, hinter, an, zwischen, bei und mit + Dativ Ordnungszahlen	Konsonanten: f, w und v
122	Station 2	Berufsbilder: Sekretärin, Automechaniker;		Wörter - Spiele - Training: Filmstation, Magazin		

Şekil 4.85. Inhalt Funk, Kuhn 2017: 4

4.4.2. Ortak Avrupa Referans Çerçevesine Göre Studio 21 Ders Kitabı İncelemesi

İncelenen Studio 21 A1.1 düzeyi Almanca ders kitabında kültürel unsurlara oldukça yer verildiği görülmektedir. Her ünite kendi içinde çok sayıda konuyla ilgili fotoğraf içermektedir. Sadece Almanya değil almanca konuşulan ülkeler hakkında da bilgiler verilmiştir. İthal bir ders kitabı olduğu için hedef dilin ülkesine ait bilgiler oldukça çeşitlidir ve sadece hedef dilin ülkesiyle sınırlı kalmamıştır. Kitapta kurgulanmış metinlerin haricinde otantik dokümanlara da rastlanmıştır. Bu durum öğrencilerin günlük yaşamdaki durumlarda kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlamaktadır aynı zamanda öğrencilerin dikkatlerini hedef dilin ülkesinin kültürel bilgilerine çekmektedir. Bireylere sınıfta, yolda ve evde kapsamlı bir dijital öğretim ve öğrenme fırsatı sunmaktadır. Kitapta insanlar hakkında bilgiler, yiyecek ve içecekler, seyahat, yaşam ve çevre, günlük yaşam gibi kültürel unsurlara yer verilmiştir. Kültürel unsurlar hem kurgusal hem otantik dokümanlarla verilmiştir. Böylece öğrencilere hedef dilin ülkesinde ihtiyaç duyabilecekleri soru ve cümle kalıplarını görmelerine fırsat verilmiştir ve aynı zamanda otantik dokümanlar aracılığı ile öğrencilerin kendilerini gerçek hayattaki durumlarda daha güvende hissetmeleri sağlanmaktadır. Kitapta şekil 4.85’te görülebileceği gibi 6 ünite bulunmaktadır. Her ünitenin içinde konuşma eylemi teorileri, konu ve metinler, kelime bilgisi, dil bilgisi ve telaffuz bölümü bulunmaktadır.

Studio 21 A1.1 düzeyi almanca ders kitabının giriş kısmı ‘Start auf Deutsch’ başlığı altında verilmiştir. Bu kısımda kendini tanıtmak, selamlaşma ifadeleri, adını, hangi ülkeden geldiğini ve nerede yaşadığını söyleme ve bunları diğer kişilere sormayı öğrenmişlerdir. Kitabın bir bölümünde almanca kursunda olan bireylerin kendini tanıttıkları ve diğer kişilere de sorular yönelttikleri karşılıklı konuşma metinleri de verilmiştir. Böylece bireyler hedef dilin ülkesindeki bir insanla tanışırken sahip olması gereken bilgilere ulaşmakta ve hedef dili konuşurken kendine olan güveni artmaktadır.

2 Im Deutschkurs

1 **Sich im Kurs vorstellen.** Hören Sie und lesen Sie.

- ☞ Guten Tag! Ich bin Frau Schiller. Ich bin Ihre Deutschlehrerin. Wie ist Ihr Name?
- ☞ Hallo, mein Name ist Cem Gül.
- ☞ Und woher kommen Sie?
- ☞ Aus der Türkei.
- ☞ Wie heißen Sie?
- ☞ Ich heiße Lena Borissowa. Ich komme aus Russland.

- ☞ Und wie heißen Sie?
- ☞ Mein Name ist Ana Sánchez. Ich komme aus Brasilien.
- ☞ Und Sie?
- ☞ Ich bin Alfiya Fedorowa. Ich komme aus Kasachstan.
- ☞ Und wer sind Sie?
- ☞ Ich bin Herr Tang. Ich komme aus China.

2 Kursparty

a) Fragen Sie und antworten Sie.

b) Suchen Sie eine Partnerin / einen Partner. Notieren Sie.

Name?

Woher?

c) Stellen Sie Ihre Partnerin / Ihren Partner vor.

Şekil 4.86. Im Deutschkurs Funk, Kuhn 2017: 10

3 Wo wohnen Sie? Hören Sie und lesen Sie.

1.05

- Herr Gül, wo wohnen Sie jetzt?
- Ich wohne in Frankfurt.
- Frau Sánchez, wo wohnen Sie?
- Auch in Frankfurt.
- Und Sie, Frau Borissowa, wo wohnen Sie?
- In Steinbach.
- Wo wohnt Herr Tang?
- Er wohnt in Bad Homburg.

4 Aus oder in?

a) Ergänzen Sie.

1. Wo wohnen Sie? Frankfurt.
2. Woher kommen Sie? Brasilien.

b) Suchen Sie weitere Beispiele in 1 und 3.

5 Personalangaben. Ordnen Sie eine Person aus 1 und 3 zu und ergänzen Sie.

Frau Borissowa kommt aus Russland
und wohnt in Steinbach.

Herr ... kommt aus ... und wohnt in ...

1. Name?	3. Name?
Woher? Aus Russland.	Woher? Aus der Türkei.
Wo? In Steinbach.	Wo?
2. Name?	4. Name?
Woher? Aus Brasilien.	Woher? Aus China.
Wo? In Frankfurt.	Wo?

6 Guten Tag! Üben Sie den Dialog mit verschiedenen Partnern.

Guten Tag! Ich bin ...
Wie heißen Sie?

Hallo, mein Name ist ...
Woher kommen Sie?

Ich komme aus ... Und Sie?

Ich komme aus ...

Wo wohnen Sie?

Ich wohne in ... Und Sie?

Ich wohne in ...

Studio 21 ders kitabının ilk ünitesi Kaffee oder Tee? başlığı altında verilmiştir. Bu bölümde bir kafede arkadaşlarıyla birlikte vakit geçiren bir grup gencin görseli yer almaktadır. Bu görselin altında ise garson ve müşteri arasında geçen konuşma metinleri verilmiştir. Aynı zamanda birçok içeceğin görseli ve isimleri verilerek düzenleme yapabilecekleri alıştırmalar verilmiştir. Bireyler günlük yaşantılarına uygun durumlarda ihtiyaç duyabilecekleri soru ve cümlekalıplarına ulaşabilmektedir.

Kaffee oder Tee?

Hier lernen Sie

- jemanden kennenlernen
- sich und andere vorstellen
- Zahlen von 1 bis 1000
- etwas im Café bestellen und bezahlen
- Telefonnummern nennen und verstehen

1 Im Café

Gespräche im Café

1.10 U1-2

a) Worüber sprechen die Leute? Hören Sie und sammeln Sie Wörter.

b) Hören Sie noch einmal und lesen Sie. Welche Fotos passen zu den Dialogen? Ordnen Sie zu.

1. ☐ ☐

☞ Entschuldigung, ist hier noch frei?

☞ Ja klar, bitte. Sind Sie auch im Deutschkurs?

☞ Ja. Ich heiße Astrud Jobim. Ich komme aus Brasilien. Und Sie?

☞ Ich bin Katja Borovska. Ich komme aus der Slowakei. Ich wohne jetzt in Berlin.

☞ Was trinken Sie?

☞ Ehm, Tee.

☞ Zwei Tee, bitte.

2. ☐ ☐

☞ Grüß dich, Julian. Das sind Emir und Alida.

☞ Hi! Woher kommt ihr?

☞ Wir kommen aus Indien. Und du? Woher kommst du?

☞ Aus Berlin.

☞ Was möchtest du trinken? Kaffee oder Tee?

☞ Lieber Latte macchiato.

☞ Ich auch!

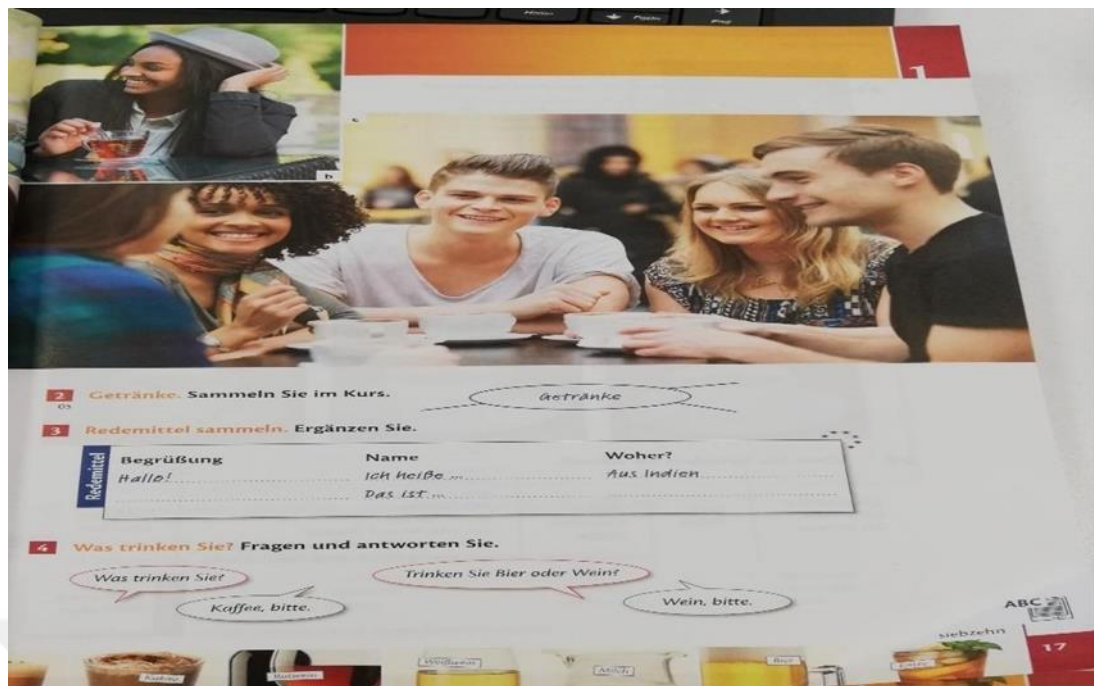
☞ Zwei Kaffee und zwei Latte macchiato, bitte.

c) Führen Sie die Dialoge im Kurs.

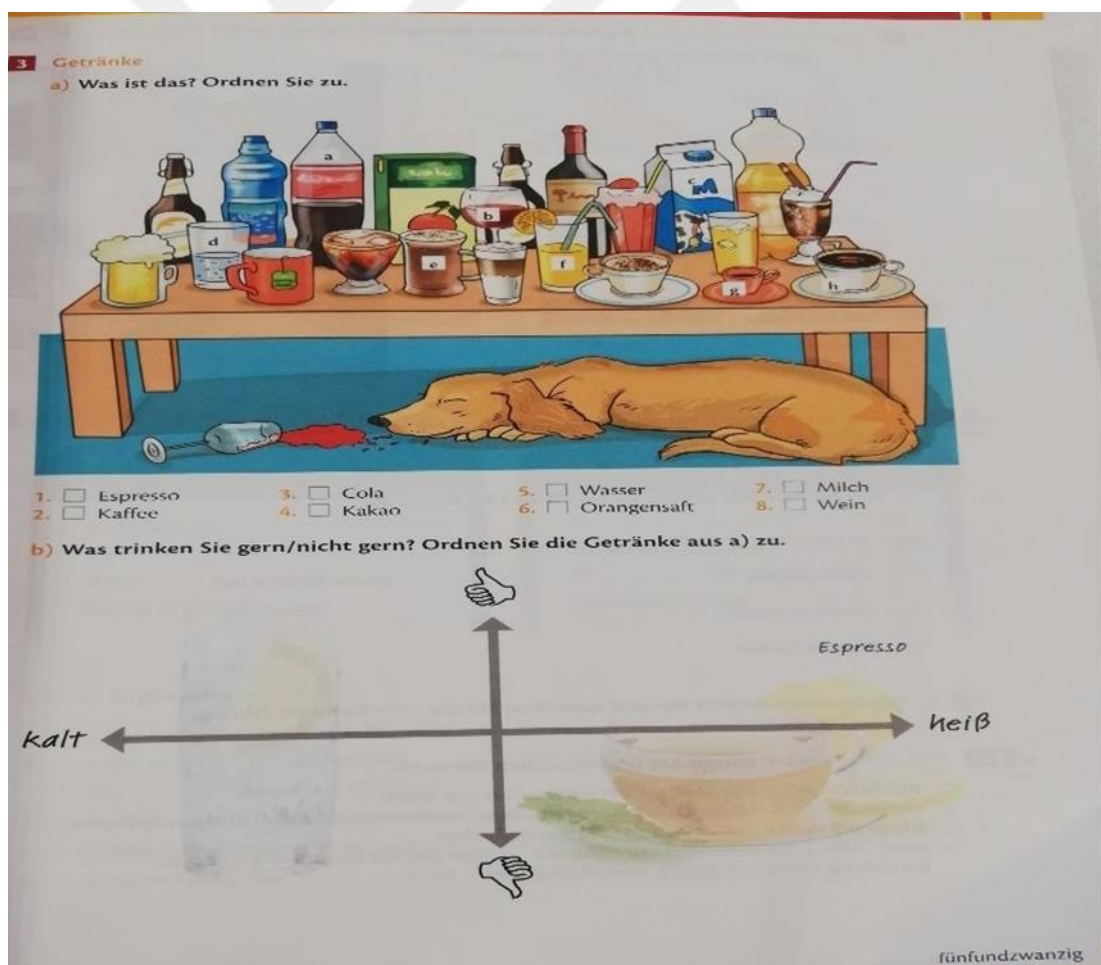
chzehn

Orangensaft Apfelsaft Coca-Cola Wasser Kaffee Tee

Şekil 4.88. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 16

Şekil 4.89. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 17

Şekil 4.90. Getränke Funk, Kuhn 2017: 25

1 Übungen

1 Treffen im Café
Hören Sie dann und kontrollieren Sie die Dialoge.

a) Bringen Sie die Dialoge in die richtige Reihenfolge. Hören Sie dann und kontrollieren Sie die Dialoge.

1. ☒ Hallo, Marina! Marina, das ist Conny. Sie ist Deutschlehrerin. Conny, das ist Marina Álvarez.
☐ Was möchtet ihr trinken?
☐ Zwei Cappuccini und ein Wasser, bitte.
☐ Ich auch.
☐ Ich komme aus Argentinien, aus Rosario.
☐ Cappuccino.
☒ Hallo, Marina. Woher kommst du?

2. ☒ Entschuldigung, ist hier noch frei?
☐ Ja. Ich heiße Isabel und das ist Carlos. Wir kommen aus Kolumbien. Wie heißt du und woher kommst du?
☐ Kaffee und Wasser.
☐ Ja klar, bitte. Seid ihr auch im Deutschkurs?
☐ Drei Kaffee und zwei Wasser, bitte!
☐ Ich bin Tuva. Ich komme aus Schweden und wohne jetzt in Berlin. Was trinkt ihr?

b) Welche Fotos passen? Ordnen Sie die Dialoge zu.

a.

b.

c.

d.

2 Redemittel üben. Was passt zusammen? Verbinden Sie.

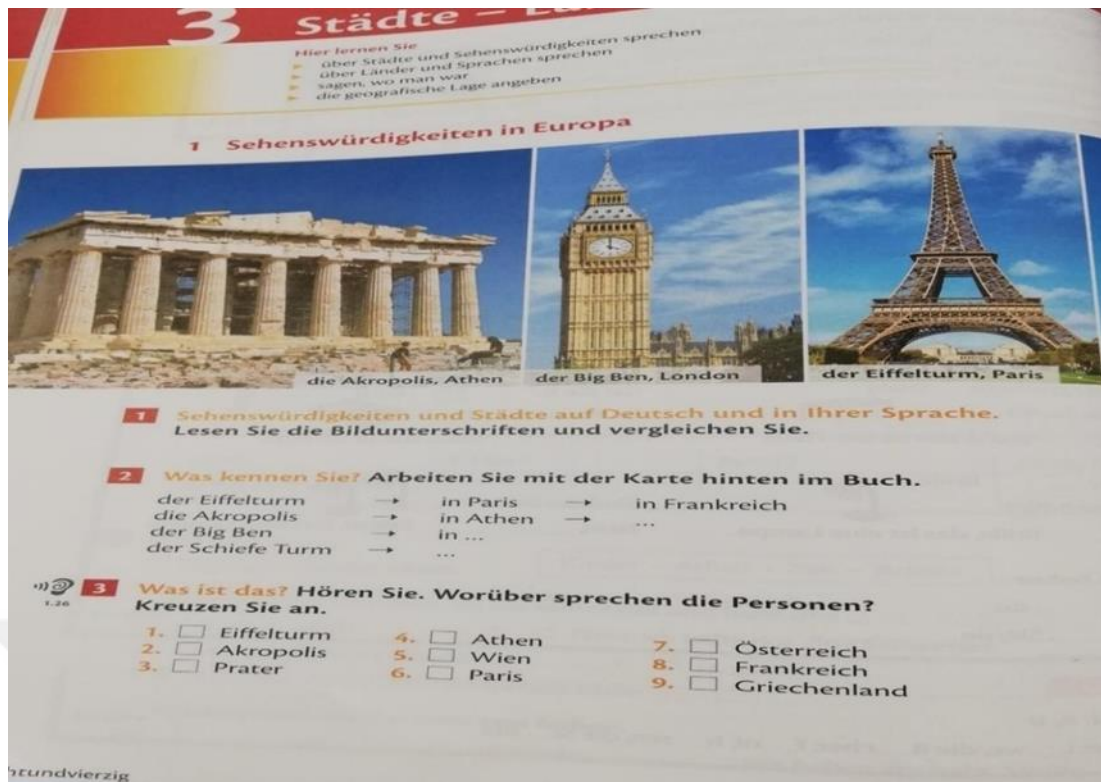
Entschuldigung, ist hier frei? 1
 Marina, das ist Conny. 2
 Kaffee oder Tee? 3
 Sind Sie auch im Deutschkurs? 4
 Ich trinke Kaffee. 5

a Tee, bitte.
 b Ja klar, bitte.
 c Ich auch.
 d Hallo, Conny.
 e Ja, im Kurs A1.

vanzig

Şekil 4.91. Übungen Funk, Kuhn 2017: 24

Studio 21 A1.1 düzeyi almanca ders kitabında 3. ünite “Städte- Länder – Sprachen” altında verilmiştir. Ünitenin giriş kısmında farklı ülkelere ait önemli yerlerin görselleri verilmiştir. Bu ülkelerde gezilebilecek ve görülebilecek yerlere dair bilgiler verilmiştir. Bu bölümde farklı ülkelere, farklı isimlere ve farklı şehirlere dikkat çekilmiştir. Bu ünite de aynı zamanda Almanya’nın eyaletleri ve almanca konuşulan diğer ülkeleri de kapsayan bir harita verilmiştir. Bunlara ek olarak farklı ülkeler ve o ülkelerde konuşulan dillere ait bilgiler verilmiştir. Bu sayede bireyler bölgesel çeşitlilik hakkında birçok bilgiye sahip olmaktadır. Bu durum bireylere hedef dili daha anlamlı öğrenmelerine imkân sağlamaktadır.

Şekil 4.92. Städte- Länder – Sprachen Funk, Kuhn 2017: 48

Şekil 4.93. Städte- Länder – Sprachen Funk, Kuhn 2017: 49

2 Menschen, Städte, Sprachen

1 Ein Treffen im Café

1) 1:28
03:4

a) Hören Sie und lesen Sie den Dialog. Markieren Sie die Städte- und Ländernamen und suchen Sie sie auf der Karte hinten im Buch.

- ☞ Hallo, Silva!
- ☞ Hallo, Carol-Anni! Wie geht's?
- ☞ Danke, gut. Trinken Sie auch einen Kaffee?
- ☞ Ja, gern. Und sag doch „du“!
- ☞ O.k.! Und woher kommst du?
- ☞ Ich komme aus Milano.
- ☞ Warst du schon mal in Milano?
- ☞ Nein. Wo ist denn das?
- ☞ Das ist in Italien.
- ☞ Ach, Mailand!
- ☞ Ja, genau, warst du schon mal in Italien?
- ☞ Ja, ich war in Rom und in Neapel.

b) Üben Sie den Dialog: andere Namen, andere Städte, andere Länder.

- ☞ Hallo, ...
- ☞ Hallo, ... Wie geht's?
- ☞ Danke, ... Trinken Sie auch ...?
- ☞ Ja, gern. Und sag doch „du“.
- ☞ O.k.! Und woher kommst du?
- ☞ Ich komme aus ... Warst du schon mal in ...?
- ☞ Nein, wo ist denn das?
- ☞ Das ist in ...
- ☞ Ach, so!

2 Satzakzent und Melodie in Fragen

a) Hören Sie den Unterschied?

1:29
06

Woher 'kommen Sie?

Und woher kommen 'Sie?

b) Markieren Sie die Melodie.

Woher kommen Sie?

Woher kommst du?

Waren Sie schon mal in Italien?

Warst du schon in Innsbruck?

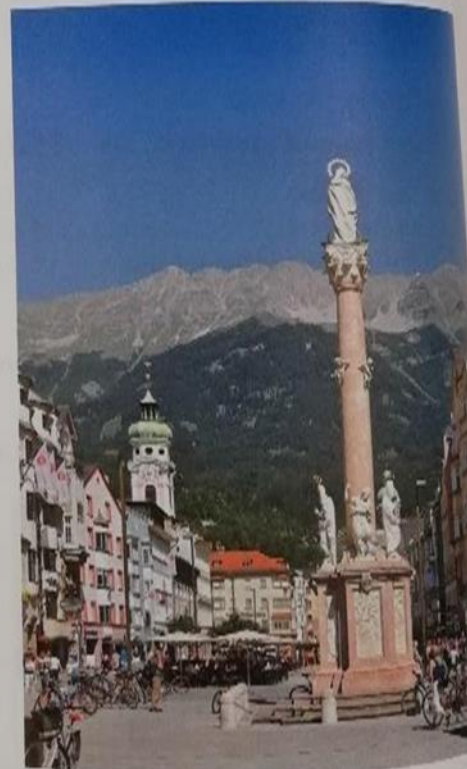
c) Hören Sie und sprechen Sie nach.

1:30

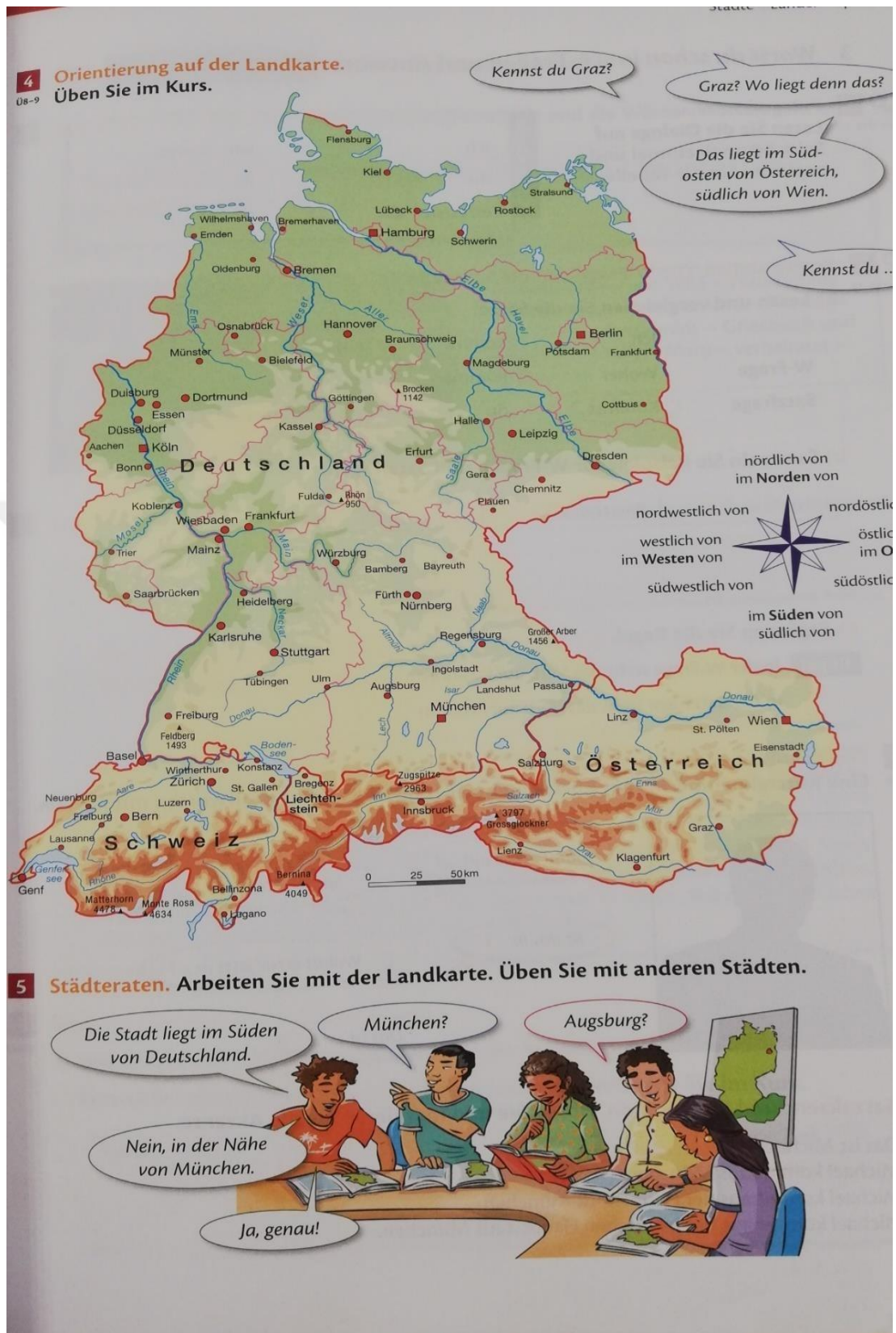
3 Warst du schon in ...? Wo ist denn das?

Üben Sie.

- ☞ Warst du schon mal in Bremen?
- ☞ Nein, wo ist denn das? / Ja, da war ich schon.
- ☞ In Deutschland.
- ☞ Waren Sie schon mal in ...?
- ☞ ...

Innsbruck in Tirol, Österreich

Şekil 4.95. Menschen, Städte, Sprachen Funk, Kuhn 2017: 51

Städte – Länder – Sprachen | 3

4 Die **Lindenstraße** – eine deutsche TV-Serie

1 Hypothesen vor dem Lesen. Lesen Sie die Überschrift und die Wörter. Worum geht es?

Sprachen und Kulturen in der TV-Serie Lindenstraße. Heute: Familie Sarikakis

Lindenstraße – seit 1985 – Film-Familie Sarikakis – aus Griechenland – Panaiotis und Elena – Restaurant – Griechisch und Deutsch – Vasily – Mary – verheiratet – Nikos (12)

2 Lesen und Hypothesen prüfen. Lesen Sie den Zeitungsartikel. Stimmen Ihre Hypothesen?

TV – sehen & hören

Sprachen und Kulturen in der TV-Serie Lindenstraße. Heute: Familie Sarikakis

Die Lindenstraße ist eine deutsche TV-Serie. Es gibt sie seit 1985. Die Serie spielt in München. In der Lindenstraße wohnen Familien, Paare, Singles und Wohngemeinschaften mit und ohne Kinder. Die Film-Familie Sarikakis kommt aus Thessaloniki. Das liegt im Norden von Griechenland. Panaiotis und Elena haben ein Restaurant in der Lindenstraße, das „Akropolis“. Sie sprechen Deutsch und Griechisch. Sie sind jetzt 30 Jahre in Deutschland. Panaiotis und Elena haben einen Sohn, er heißt Vasily. Er arbeitet auch im Restaurant. Er war mit Mary verheiratet. Mary kommt aus Nigeria. Sie spricht Yoruba, Englisch, Deutsch und ein bisschen Griechisch. Vasily und Mary haben einen Sohn, Panaiotis Nikos, kurz: Niko. Er ist 12. Mary und Niko leben jetzt in Köln.

3 Nach dem Lesen Informationen ordnen

a) Wer ist wer auf dem Foto? Schreiben Sie die Namen zum Foto in 1.

b) Sammeln Sie Informationen zu den Personen und berichten Sie im Kurs.

Name	Land	Wohnort	Sprachen

AB

„fünfundfünfzig“

Şekil 4.96. Eine Deutsche TV- Serie Funk, Kuhn 2017: 53

Städte – Länder – Sprachen

5 Über Länder und Sprachen sprechen

1 Campus-Radio. Ein Interview mit internationalen Studenten. Hören Sie und kreuzen Sie an.

Laura (22), Pisa **Piet (24), Brüssel** **Laura und Piet**

studiert/studieren in Bologna
spricht/sprechen Niederländisch
braucht/brauchen Deutsch im Studium
studiert/studieren Deutsch

2 Sprachen in Europa. Beschreiben Sie die Grafik.

Mit fremder Zunge
Von je 100 EU-Bürgern sprechen neben ihrer Muttersprache
(Stand Ende 2000)

3 Länder und Sprachen. Hören Sie und ordnen Sie zu. Wo wechselt der Akzent?

*Dänemark – *Dänisch	*Frankreich – Fran*zösisch	Tschechien – Tschech
		Slowakei – Slowakisch
		Polen – Polnisch
		Italien – Italienisch

Şekil 4.97. Über Länder und Sprachen sprechen Funk, Kuhn 2017: 54

4.ünite ise ‘Menschen und Häuser’ başlığı altında verilmiştir. Bu bölümde Almanya ve almanca konuşulan ülkelerde yaşam hakkında bilgiler verilmiştir. Ev tipleri hakkında bilgiler verilmiştir. Almanya’da oldukça yaygın olan ‘Wohngemeinschaft’ birkaç kişinin birlikte yaşadığı ortak alanları olan bir daire kavramından da bahsedilmiştir. Bu sayede bireyler hedef dilin ülkesindeki ev tipleri ile kendi ülkesindeki ev tiplerini karşılaştırma fırsatı bulmuştur.

4 Übungen

1 Geräusche-Quiz

a) Hören Sie. Welches Foto passt? Notieren Sie die Nummer.

☐

☒

☐

☐

☐

☐

b) Ordnen Sie in a) zu.

das Einfamilienhaus – das Reihenheim – auf dem Land –
das Studentenwohnheim – die Altbauwohnung – in der Stadt

2 Adressen

a) Wer wohnt wo? Hören Sie und ergänzen Sie.

1 **Deniz Gülmaz**

Wiesenstraße

..... Berlin

2 **Hannah Schmidt**

An der 19

..... Jena

3 **Benno Heller**

.....

51817

b) Notieren Sie Ihre eigene Adresse.

Şekil 4.98. Übungen Funk, Kuhn 2017: 82

7 Wohnformen. Sehen Sie die Fotos an und ordnen Sie die Sätze zu.

1 ☐ Wohnen auf einem Hausboot – cool!
2 ☐ Bitte keine Schuhe in der Wohnung!
3 ☐ Viele Familien haben ein Esszimmer.
4 ☐ Kein Bett, kein Stuhl – ich finde das schön!

Und in Ihrem Land? Sprechen Sie im Kurs.

Bei uns gibt es auch ein ...
 Wir haben ein ...
 Wir haben kein Esszimmer.
 Hausboote finde ich ...

Şekil 4.99. Wohnen interkulturell Funk, Kuhn 2017: 81

4 Menschen und Häuser

Hier lernen Sie:
 - Wohnungen und Häuser beschreiben und kommentieren
 - Adressen schreiben
 - über Wohnen in anderen Ländern sprechen
 - Wörter zum Thema Wohnen und Möbel mit System lernen

1 Wohnen in Deutschland, Österreich und der Schweiz

1 **Wer wohnt wo? Lesen Sie die Texte und ordnen Sie die Fotos zu.**

1. ☐ Petra Galle (39) und ihr Mann Guido (41) wohnen in Olpe. Sie haben zwei Kinder: Mia (9) und Annika (5). Sie haben ein Haus mit Garten. Petra findet den Garten zu groß.
2. ☐ Uli Venitzelos (49) und seine Kinder David (22) und Lena (17) haben eine Altbauwohnung in der Goethestraße in Kassel. Sie leben gerne in der Stadt.
3. ☐ Hans-Jürgen und Eva Prohaska (beide 72) wohnen auf dem Land in der Nähe von Puchberg. Ihr Haus ist ziemlich alt, aber sehr groß. Sie sagen: „Unser Haus liegt sehr ruhig.“
4. ☐ Anja Jungblut (24) studiert in Berlin. Sie hat ein Zimmer im Studentenwohnheim in der Petersburger Straße. Das Zimmer ist 14 qm groß. Anja findet das Zimmer sehr klein und das Wohnheim sehr laut.
5. ☐ Paolo Monetti (55) und Katerina Guzieva (54) leben in Mainz. Sie wohnen in einem Reihenheim. Sie finden das Haus sehr gemütlich. Und die Nachbarn sind sehr freundlich.

Şekil 4.100. Menschen und Häuser Funk, Kuhn 2017: 72

Adressen

a) Welche Adresse ist richtig? Hören Sie und kreuzen Sie an.

1. ☐ Goethestraße 117 34119 Kassel 2. ☐ Goethestraße 17 34129 Kassel 3. ☐ Goethestraße 170 43119 Kassel

b) Wie ist Ihre Adresse? Diktieren Sie.

c) Wo wohnen Sie? Fragen Sie im Kurs.

über Wohnungen sprechen

Ich	wohne	gern	auf dem Land / in der Stadt / auf dem Bauernhof.
Wir	wohnen		im Hochhaus.
			in der Goethestraße.
Wir	haben		eine Altbauwohnung / ein Einfamilienhaus /...
Meine Wohnung / Unser Haus	ist		klein/groß.
			modern/alt.
			sehr gemütlich.

ABC

73

Şekil 4.101. Menschen und Häuser Funk, Kuhn 2017: 73

5. ünite 'Termine' başlığı altında verilmiştir. Bu bölümde haftanın günleri, resmi ve gayri resmi saat yapıları verilmiştir. Aynı zamanda bir kişinin bir gün içindeki yaşadığı durumlar günlük akış verilmiştir.

5 Termine

Hier lernen Sie

- ▶ Zeitangaben machen (Uhrzeiten/Wochentage)
- ▶ Termine machen und sich verabreden
- ▶ sich für eine Verspätung entschuldigen
- ▶ über Tagesabläufe sprechen

1 Uhrzeiten

a

Ab 16:05 IC 1893 Frankfurt(Main)Hbf

b

c

d

1 Die Zeit. Hören Sie. Welche Fotos passen?

2 Nach Uhrzeiten fragen. Üben Sie im Kurs.

Redemittel

nach Uhrzeiten fragen

Wie spät ist es?
Entschuldigung, wie spät ist es?
Entschuldigung, wie viel Uhr ist es?

Es ist zwei.
Es ist zwei Uhr.
Punkt zwei.
Es ist 14 Uhr.

Şekil 4.102. Termine Funk, Kuhn 2017: 90

5 Termine

2 Wochentage und Zeiten

1 Wochentage. Hören Sie und sprechen Sie nach.

2 Uhrzeiten – formell und informell.

a) Lesen Sie und vergleichen Sie.

das Frühstück

Es ist ...
7 Uhr.
sieben.

das Mittagessen

12 Uhr 30.
halb eins.

das Abendessen

13 Uhr 45.
Viertel vor zwei.

20 Uhr 15.
Viertel nach acht.

21 Uhr 55.
fünf vor zehn.
kurz vor zehn.

22 Uhr 10.
zehn nach
kurz nach.

b) Hören Sie und markieren Sie die Uhrzeiten in a).

3 Über Tagesabläufe sprechen. Arbeiten Sie zu zweit. Fragen Sie und antworten Sie.

aufstehen

frühstücken

arbeiten

Sport machen

ausgehen

ins Bett gehen

1. Wann stehst du am Sonntag auf?
2. Und wann stehst du am Montag auf?
3. Um wie viel Uhr frühstückst du?
4. Wann machst du Mittagspause?
5. Von wann bis wann arbeitest du?
6. Wann gehst du am Freitag aus?
7. Wann machst du Sport?
8. Wann gehst du ins Bett?

Von Viertel nach zwölf bis Viertel vor zwei.

Am Sonntag um neun.

Um 23 Uhr.

Zwischen ein

Minimemo am um von zw

Şekil 4.103. Wochentage und Zeiten Funk, Kuhn 2017: 92

5 Termine

4 Hören Sie und sprechen Sie nach. Finden Sie andere Wörter.

Papier – Büro – Beruf – Praxis – ab Bochum – ab Paris

5 In der Freizeit. Sehen Sie die Fotos an und lesen Sie die Fragen. Was geht (nicht)?

1. Gehen wir am Dienstag um sechs schwimmen / ins Schwimmbad?
2. Gehen wir morgen Nachmittag zum Oktoberfest? Es gibt ein bayrisches Buffet.
3. Gehen wir am Samstagabend in die Oper? Ich möchte die Oper von Prokofjew sehen.
4. Gehen wir am Sonntag um drei ins Museum?
5. Gehen wir am Montag ins Fitness-Studio? Um halb sieben gibt es einen Yoga-Kurs.

6 Anja ruft Hannah an

a) Führen Sie den Dialog.

Hallo, Anja! Gehen wir zusammen ins Kino?

Ja gern, wann denn?

Morgen Abend? Der Film fängt um 20 Uhr an.

Ja, das geht.

Nein, das geht nicht. Morgen kann ich nicht.

Und am Freitag?

Freitag ist gut.

Um wie viel Uhr treffen wir uns?

Um sieben?

O.k., tschüss, bis dann!

b) Üben Sie zu zweit: andere Wochentage, andere Orte und Zeiten.

Minimemo in die Disko · in den Zoo
ins Fitness-Studio · ins Café
in die Stadt · ins Stadion

Şekil 4.104. In der Freizeit Funk, Kuhn 2017: 95

5 Tagesabläufe international. Lesen Sie und schreiben Sie Fragen und Antworten.

José lebt in Malaga. Das ist in Spanien. Er steht jeden Tag um 8 Uhr auf, dann frühstückt er. Von 9.30 bis 19.30 Uhr arbeitet er. Zwischen 12 und 14 Uhr macht er eine Pause. Am Dienstag macht er Sport, er spielt Tennis. Um 21 Uhr geht er mit Freunden aus. Er geht um 24 Uhr ins Bett.

My kommt aus China. Sie steht jeden Tag um 5 Uhr auf. Von 5.15 bis 6 Uhr macht sie Yoga. Um 6.15 Uhr frühstückt sie. Von 7.30 bis 16 Uhr arbeitet My. Um 18 Uhr liest sie Zeitung. Sie geht um 22 Uhr ins Bett.

1. Wann steht José auf?
2. Von wann bis wann arbeitet er?
3. Wann macht er eine Pause?
4.
5.
6.

Um 8 Uhr.

My macht von 5.15 bis 6 Uhr Yoga.
Sie arbeitet von 7.30 bis 18 Uhr.
Sie geht um 22 Uhr ins Bett.

6 Flüssig sprechen

a) Was machen Sie wann? Ergänzen Sie.

1. Am frühstücke ich um Uhr.
2. Am arbeite ich von bis Uhr.
3. Um Uhr habe ich Mittagspause.
4. Am mache ich von bis Uhr Sport.
5. Ich gehe um Uhr ins Bett.

b) Hören Sie und sprechen Sie nach.

1.43

c) Und am Sonntag? Schreiben Sie.

7 ck oder g?

a) Was schreibt man am Ende? Ergänzen Sie.

1. der Vormitta – das Frühstück
2. der Monta – Lübe
3. das Glü – der Sonnta

b) Hören Sie und sprechen Sie nach.

1.44

Şekil 4.105. Tagesabläufe international Funk, Kuhn 2017: 100

4.4.3. Meijer und Jenkins Kriterlerine Göre Studio 21 Ders Kitabı İncelemesi

İşlevsellik bölümünde ise Studio 21 A1.1 düzeyi ithal almanca ders kitabında birçok kültürel unsura yer verilmiştir. Sadece Almanya değil almanca konuşulan diğer ülkelerle ilgili bilgilerde verilmiştir.

Örneğin şekil 4.106'da Almanya ve Almanca konuşulan ülkelere ait yerlerin görselleri ve isimleri verilmiştir. Şekil 4.107'de ise bir kafeye gittiklerinde nasıl hesap ödeyecekleriyle ilgili diyaloglara yer verilmiştir. Şekil 4.108'de Almanya'nın para birimi olan Euro verilmiştir.

Hangi ülkelerin para birimi olarak Euro kullandığını bulmaları ve bununla ilgili bir araştırma projesi yapmaları istenmiştir. Bu proje için kâğıt para ve madeni para örnekleri gösterilmiş ve madeni paraların hangi ülkelere ait olduğu istenmiştir.

3.ünitte Avrupada gezilecek görülecek yerlerin görselleri ve isimleri verilmiş öğrencilerden kendi dillerindeki karşılığını söylemeleri istenmiştir. Aynı zamanda 3.ünitte Almanya, İsviçre ve Avusturya'nın eyalet haritası verilmiştir. Burada yönler de verilerek eyaletlerin hangi yönde bulunduğu istenmiştir. Almanya'nın televizyon dizisi olan Lindenstrasse ile ilgili bir gazete yazısına yer verilmiştir.

Burada verilen tüm bilgiler öğrencilerin ilgi ve ihtiyacına yöneliktir ve aynı zamanda öğrencilere hedef dilin kültürü hakkında farklı ve gerçek bilgiler sunulmuştur. Bireylere amaç kültürü yüzeysel bir şekilde değil de daha anlamlı ve derin bir şekilde tanımlarına fırsat verilmiştir.

3 Übungen

1 Fragen und Antworten. Ordnen Sie zu.

Was ist das? 1	a Der Markusplatz ist in Venedig.
Wo ist das? 2	b Das ist in Italien.
In welchem Land ist das? 3	c Das ist der Markusplatz.

2 Kennen Sie das? Was? Wo? In welchem Land? Schreiben Sie Sätze.

1 das Bauhaus-Museum, Weimar (D)

3 die Elbphilharmonie, Hamburg (D)

5 die Hofburg, Wien (A)

2 das Kunsthaus, Graz (A)

4 die Kapellbrücke, Luzern (CH)

6 das Zentrum Paul Klee

1. Das ist das Bauhaus-Museum in Weimar.
Weimar ist in Deutschland.

2.

Şekil 4.106. Übungen Funk, Kuhn 2017: 56

4 Bezahlen im Café

a) Lesen Sie und sprechen Sie den Dialog.

Wir möchten bitte zahlen!

Zusammen, bitte.

Bitte.

Kaffee oder Tee?

Zusammen oder getrennt?

Zwei Wasser und zwei Kaffee, das macht 8,60 Euro.

Danke! Auf Wiedersehen

b) Üben Sie den Dialog mit verschiedenen Partnern.

Zahlen!

→ Zusammen/Getrennt?

Zusammen/Getrennt.

→ 2/3/4 ... Cola/Wasser/Cappuccino ..., das macht ... Euro.

Bitte.

→ Danke, ...

Redemittel

Bezahlen im Café

Zahlen, bitte! /

Ich möchte zahlen, bitte!

Zusammen/Getrennt, bitte.

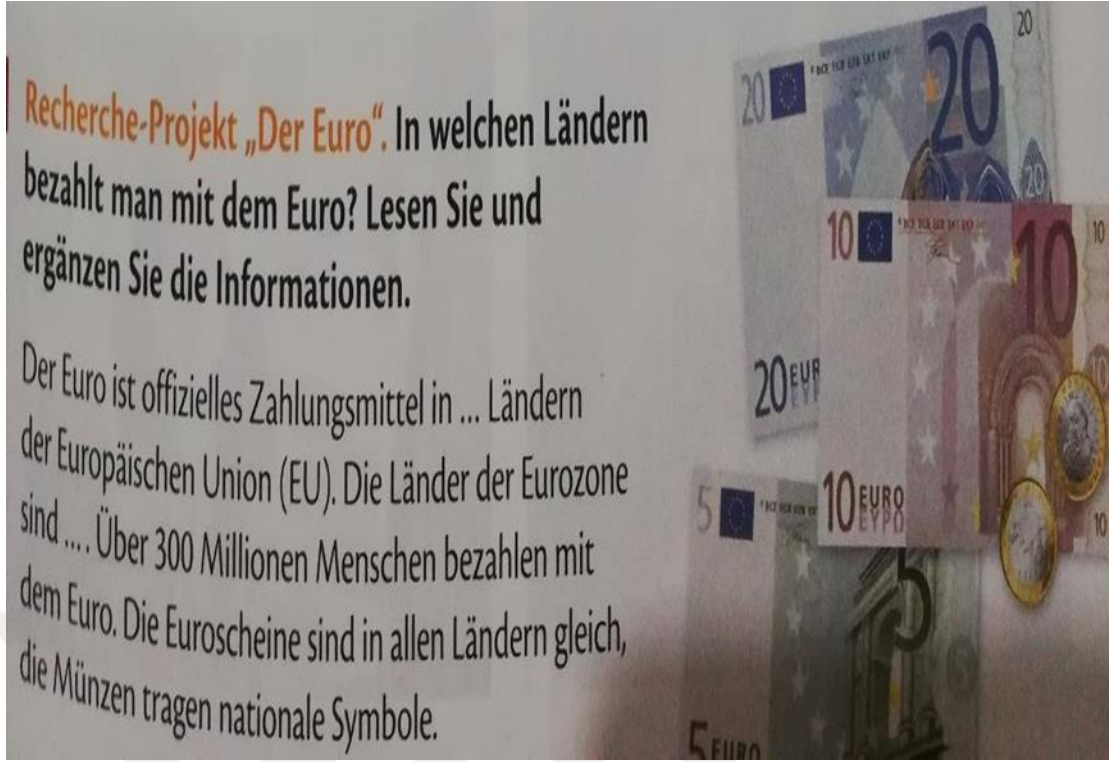
Bitte!

Zusammen oder getrennt?

Das macht ... Euro.

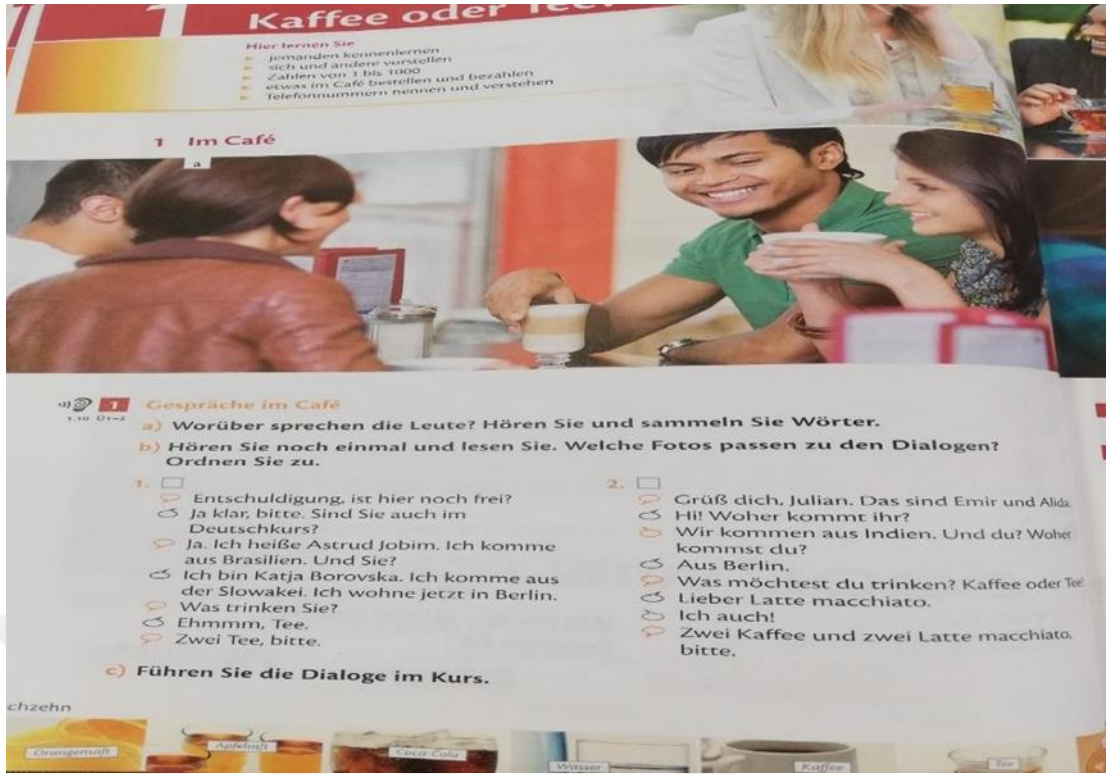
Danke! Auf Wiedersehen!

Şekil 4.107. Bezahlen im Café Funk, Kuhn 2017: 23

Şekil 4.108. Bezahlen im Café Funk, Kuhn 2017: 23

Studio 21 A1.1 düzeyi ithal ders kitabı almanca bilmeyen yurt içinde ve yurt dışında almanca öğrenmek isteyen yetişkinlere yönelik daha geniş bir kesime hitap etse de kitabın 9.sınıf düzeyinde de işlendiği bilinmektedir. Ortaöğretim Almanca dersi (Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12.sınıflar) Öğretim programında yer alan Ortak referans seviyelerine uygun A1 düzeyi kazanımlarda bireyler somut ihtiyaçlara yönelik bilinen günlük ifadeleri ve oldukça basit cümleleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini başkalarına tanıtabilir ve başka kişilere onlar hakkında nerede oturdukları, kimleri tanıdıkları ya da ne tür şeylere sahip oldukları gibi sorular yöneltebilir ve bu tür sorulara cevap verebilir. Karşısındaki kişiler yavaş ve anlaşılabilir bir biçimde konuşuyor ve yardımcı oluyorsa, onlarla basit yollardan anlaşabilir gibi kazanımlara yer verilmiştir. Bununla birlikte kitapta yer alan konu içerikleri buyaş düzeyine ve onların bakış açısına uygun şekilde verilmiştir. Şekil 4.109’da Studio 21 ders kitabında bir kafede arkadaşlarıyla buluşan gençler görülmektedir. Yine bu bölümde yer alan bilgiler öğrencilerin bir kafeye gittiğinde bir şeyler siparişdebilmesinde ihtiyaç duydukları ve onların günlük yaşantısına uygun olan bilgilerdir.

Şekil 4.109. Kaffee oder Tee? Funk, Kuhn 2017: 16

Bölgesel çeşitlilik bölümünde Studio 21 A1.1 ders kitabında ise Almanya ve almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgilere yer verildiği gözlemlenmiştir. Şekil 4.110'da Almanya, İsviçre ve Avusturya'nın eyalet haritası verilmiştir. Şekil 4.111'de ise Almanya'nın komşu ülkelerinde hangi dillerin konuşulduğu verilmiştir. Şekil 4.112'de ise Almanya, İsviçre ve Avusturya'da selamlaşma ve vedalaşma ifadelerine yer verilmiştir. Almanya'da 'Hallo und Tschüss' sık duyulan selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri ancak resmi olmadığı belirtilmiştir. Avusturya'da selamlaşma ifadesi olarak 'Servus', İsviçre'de ise 'Grüezi' ifadeleri kullandığı belirtilmiştir. Kuzey Almanya'da yaşayan insanların 'Guten Tag' yerine 'Moin, Moin' ifadesi kullanıldığı, Güney Almanya'da ise selamlaşma ifadesi olarak 'Grüss Gott' ifadesinin kullanıldığı belirtilmiştir. Burada yer alan farklı bilgiler bireyin dikkatini amaç dilin kültürüne daha çok çekmektedir.

Şekil 4.110. Menschen, Städte, Sprachen Funk, Kuhn 2017: 51

Welche Sprache sprechen die Nachbarn von Deutschland?

Deutschland liegt im Zentrum von (West-)Europa. Es hat neun Nachbarländer. Im Osten liegt Polen, hier spricht man Polnisch. Südlich von Polen liegt Tschechien, dort spricht man Tschechisch. Südlich von Deutschland liegen Österreich und die Schweiz. In Österreich spricht man Deutsch und Slowenisch. Westlich von Österreich liegt die Schweiz. Hier spricht man vier Sprachen: Deutsch, Italienisch, Französisch und Rätoromanisch. Französisch spricht man in Frankreich. Das liegt südwestlich von Deutschland. Im Westen und Nordwesten sind Luxemburg, Belgien und die Niederlande. In Luxemburg spricht man drei Sprachen: Deutsch, Französisch und Luxemburgisch. Das ist die Nationalsprache in Luxemburg. In Belgien spricht man auch drei Sprachen: Niederländisch, Deutsch und Französisch. In den Niederlanden spricht man Niederländisch und Friesisch. Nördlich von Deutschland liegt Dänemark. In Dänemark spricht man Dänisch und Deutsch.

Land	Sprache(n)
Belgien	Französisch, Deutsch, Niederländisch
Dänemark	
Frankreich	
Luxemburg	
Niederlande	
Österreich	
Polen	
Schweiz	
Tschechien	

Şekil 4.111. Nachbarländer- Nachbarsprachen Funk, Kuhn 2017: 62

2 Themen und Texte

1 Begrüßungen. Was sagt/macht man wo?

Begrüßung international

In Deutschland und in Österreich gibt man meistens die Hand. Aus Frankreich, Spanien und Italien kommt eine andere Tradition: Man küsst Bekannte einmal, zweimal oder dreimal. Und in Ihrem Land?

Du oder Sie?

Es gibt keine Regeln. „Sie“ ist offiziell, formal und neutral. Freunde und gute Bekannte sagen „du“. Aus England und aus den USA kommt eine andere Variante: „Sie“ mit Vornamen. Das ist in Deutschland in internationalen Firmen und auch an Universitäten sehr populär.

Begrüßung und Verabschiedung regional

„Guten Morgen“, „Guten Tag“, „Guten Abend“ (ab 18 Uhr) und „Auf Wiedersehen“ sind neutral. „Hallo“ und „Tschü“ hört man sehr oft. Das ist nicht so formal. In Österreich sagt man auch „Servus“ und in der Schweiz „Grüezi“ und „Wiederluege“. In Norddeutschland sagen viele Menschen nicht „Guten Tag“, sie sagen „Moin, Moin“. In Süddeutschland grüßt man mit „Grüß Gott“.

Begrüßung und Verabschiedung	
in Deutschland / Österreich / der Schweiz	in Ihrem Land

Şekil 4.112. Themen und Texte Funk, Kuhn 2017: 66

Studio 21 ders kitabında sayfa 51’ de Almanya’nın komşu ülkeleri harita üzerinde gösterilmiştir ve bu ülkelerde hangi dillerin konuşulduğu bilgisi verilmiştir. Şekil 4.113’te Leipzig şehrine ait bilgiler verilmiştir. Şekil 4.114’te ise almanlar nasıl yaşar başlığı altında almanlar hakkında bilgiler verilmiştir. Bubilgilerin altında kaynak olarak istatistik kurumu verilmiştir. Tüm verilen bilgiler incelendiğinde burada yer alan bilgilerin de gerçeği yansıttığı görülmektedir. Gerçek bilgilerin yer alması amaç kültür hakkında yanlış bir yorum yapılmasının önüne geçmektedir.

Die Stadt Leipzig – zwischen Bach und Porsche

Informationen über Leipzig. Sammeln Sie Wörter zu den Themen Musik und Wirtschaft.

1 Leipzig ist eine Großstadt mit Tradition. Seit 1497 finden hier Messen statt und seit 1409 gibt es die Leipziger Universität. Viele berühmte Leute waren in Leipzig:

5 Johann Wolfgang von Goethe war hier Student. Der Komponist Richard Wagner war Schüler in der Nikolaischule. Johann Sebastian Bach war Kantor an der Thomaskirche und war Leiter vom

10 Thomanerchor. Der Chor existiert auch heute noch und gibt international Konzerte.

Der Thomanerchor

Leipzig ist auch eine Industriestadt. Porsche und BMW produzieren hier Autos. An der Universität studieren

15 Studenten aus der ganzen Welt. Das Stadtzentrum mit Einkaufspassagen, alten Häusern und vielen Restaurants ist für Touristen attraktiv.

20 Musikkfans besuchen die Oper und das Gewandhaus oder ein Konzert von den Prinzen.

Konzert mit den Prinzen

Bücherfreunde kommen jedes Jahr im März zur Leipziger Buchmesse.

Eintrittskarte Leipziger Buchmesse, 2011

25 Und noch ein Tipp: Kommen Sie nach Leipzig mit der Bahn. Der Hauptbahnhof ist ein Shopping-Paradies!

Einkaufen im Hauptbahnhof

Şekil 4.113. Die Stadt Leipzig Funk, Kuhn 2017: 113

Wie leben die Deutschen?

An einem Tag ...

arbeiten sie 5 Stunden und 18 Minuten 	schlafen und entspannen sie 10 Stunden und 24 Minuten
arbeiten sie 2 Stunden und 13 Minuten im Haushalt 	treffen sie 1 Stunde und 36 Minuten Freunde
machen sie 29 Minuten Sport 	konsumieren sie 5 Stunden und 18 Minuten Medien (fernsehen, Radio hören, im Internet surfen, lesen)
spielen sie 14 Minuten mit den Kindern 	gehen sie 15 Minuten ins Kino, Theater, Konzert, Museum ...

... und Sie?

(Quelle: Statistisches Bundesamt, Forum der Bundesstatistik, Bd. 43/2004)

Şekil 4.114. Wie leben die Deutschen Funk, Kuhn 2017: 129

Metin çeşitliliği bölümünde ise Studio 21 ders kitabında diğer ders kitaplarına karşın edebi metinlerin daha yoğunlukta kullanıldığı görülmektedir. Aynı zamanda bu kitapta yabancı dil öğretimi amacıyla hazırlanmamış fakat konuşma, düşündüğünü ifade etme, öğrenilen dil bilgisi kurallarını ve kelimeleri uygulama sahasına aktarmaya yarımenden yazılı otantik dokümanlarda kullanılmıştır. Şekil 4.115'te Almanya'nın bir televizyon dizisi hakkında verilen gazete yazısı dikkat çekmektedir. Şekil 4.116' da Hans Manz'ın 'Ich denke 'adlı şiiri verilmiştir. Şekil 4.117'de ise Türk asıllı Alman yönetmen Fatih Akın'ın kısa bir biyografisi verilmiştir.

Städte – Länder – Sprachen 13

4 Die **Lindenstraße** – eine deutsche TV-Serie

1 Hypothesen vor dem Lesen. Lesen Sie die Überschrift und die Wörter. Worum geht es?

Sprachen und Kulturen in der TV-Serie Lindenstraße. Heute: Familie Sarikakis

Lindenstraße – seit 1985 – Film-Familie Sarikakis – aus Griechenland – Panaiotis und Elena – Restaurant – Griechisch und Deutsch – Vasily – Mary – verheiratet – Nikos (12)

2 Lesen und Hypothesen prüfen. Lesen Sie den Zeitungsartikel. Stimmen Ihre Hypothesen?

TV – sehen & hören

Sprachen und Kulturen in der TV-Serie Lindenstraße. Heute: Familie Sarikakis

Die Lindenstraße ist eine deutsche TV-Serie. Es gibt sie seit 1985. Die Serie spielt in München. In der Lindenstraße wohnen Familien, Paare, Singles und Wohngemeinschaften mit und ohne Kinder. Die Film-Familie Sarikakis kommt aus Thessaloniki. Das liegt im Norden von Griechenland. Panaiotis und Elena haben ein Restaurant in der Lindenstraße, das „Akropolis“. Sie sprechen Deutsch und Griechisch. Sie sind jetzt 30 Jahre in Deutschland. Panaiotis und Elena haben einen Sohn, er heißt Vasily. Er arbeitet auch im Restaurant. Er war mit Mary verheiratet. Mary kommt aus Nigeria. Sie spricht Yoruba, Englisch, Deutsch und ein bisschen Griechisch. Vasily und Mary haben einen Sohn, Panaiotis Nikos, kurz: Niko. Er ist 12. Mary und Niko leben jetzt in Köln.

3 Nach dem Lesen Informationen ordnen

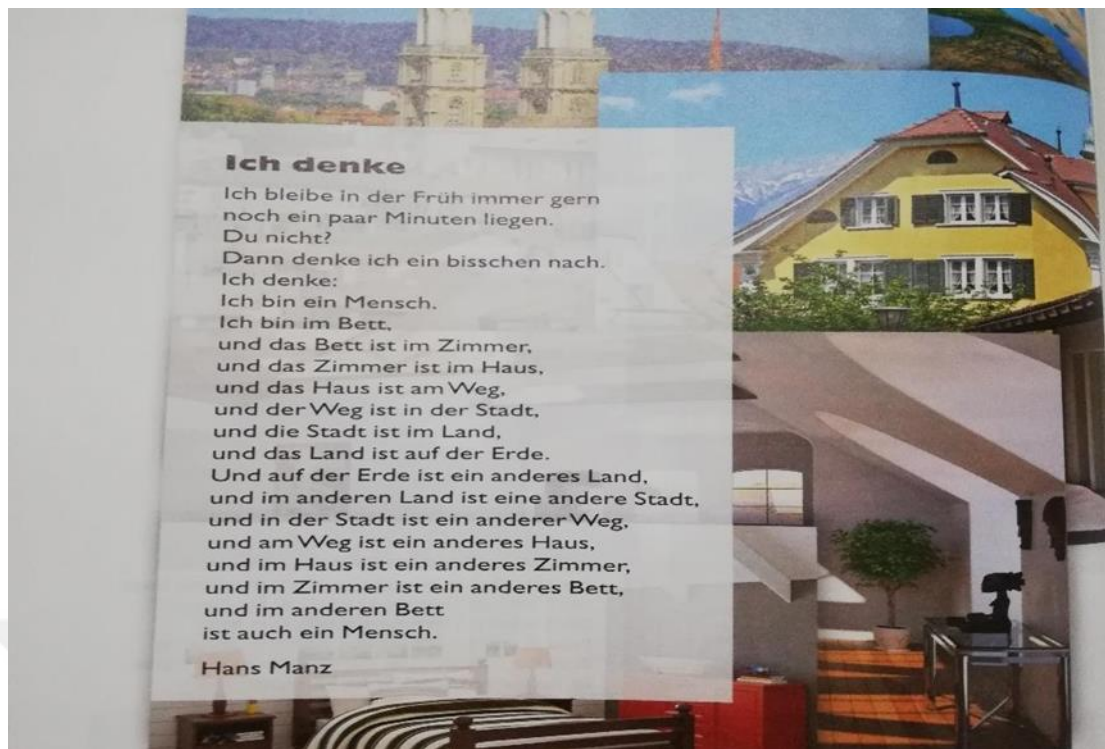
015–16 a) Wer ist wer auf dem Foto? Schreiben Sie die Namen zum Foto in 1.

b) Sammeln Sie Informationen zu den Personen und berichten Sie im Kurs.

Name	Land	Wohnort	Sprachen
.....			
.....			

AB
ünf und fünfzig

Şekil 4.115. Eine Deutsche TV- Serie Funk, Kuhn 2017: 53

Şekil 4.116. Magazin Funk, Kuhn 2017: 128

14 Wer ist Fatih Akin? Lesen Sie. Korrigieren Sie die Sätze und schreiben Sie sie

Fatih Akin (*25. 8. 1973 in Hamburg) kommt aus Deutschland in Hamburg. Seine Eltern kommen aus der Türkei und wohnen in Hamburg. Er spricht Deutsch, Türkisch und Englisch. Er ist Regisseur, macht Filme und arbeitet manchmal auch als DJ.

1. Fatih Akin kommt aus der Türkei.
2. Seine Eltern leben in der Türkei.
3. Er spricht Deutsch und Türkisch.
4. Er macht Filmmusik.

Şekil 4.117. Übungen Funk, Kuhn 2017: 60

Studio 21 ders kitabında da olumsuz bir ifadeye veya önyargılara rastlanmamıştır. Ancak yine Almanya ve Almanlar denilince akla gelen alışlagelmiş durumlar ve onları yansıtan görseller şekil 4.118’de görülmektedir. Böylece bireyler amaç dilin kültürü hakkında kısa sürede genel bir bilgiye sahip olmaktadır. Ancak bu kısa sürede edinilen bilgilerin geniş bir zamana yayılarak neden-sonuç ilişkisi içinde aktarılması oldukça önemlidir.

Şekil 4.118. Magazin Funk, Kuhn 2017: 70

Görseller bölümünde ise Studio 21 ders kitaplarında hedef dilin ülkesi hakkında verilen bilgilerin çizimlerden daha çok fotoğraflarla aktarıldığı görülmektedir. Bu ders kitaplarında verilen fotoğraf ve çizimler kaliteli ve ilgi çekicidir. Görsellerin ilgi çekici olması bireylerin amaç kültüre ait yer alan bilgilere daha çok odaklanmasını sağlamaktadır.

Kültürlerarasılık bölümünde ise Studio 21 ithal ders kitabında 3.ünite sayfa 48’ de Avrupa’da gezilecek görülecek yerlerin görselleri ve almanca isimleri verilmiştir. Öğrencilerden de bu bölümde verilen isimlerin kendi dillerindeki karşılığı istenmiştir. 3.ünite sayfa 58’ de bir blog yazısı içerisinde ‘güle güle ‘ifadesi kullanılmıştır. 3.ünitenin sonunda sayfa 64’te okuma metni bölümünde dil enstitüsünden bahsedilmiştir. Burada birçok farklı ülkeden gelen öğrencilerin ders kitapları, sözlük, video ve internet aracılığıyla çalıştıkları ve öğrencilerin istasyon, alışveriş merkezi, tiyatro gibi yerleri ziyaret ederek bu yerlerde almanca konuştukları bir proje yaptıkları belirtilmiştir. 4.ünite sayfa 81’de ise alman bir ailenin kahvaltı masasında resmi verilmiştir. Bu bölümde ev biçimleri ile ilgili bilgiler verilmiş ve öğrencilerden kendi ülkelerinde benzer veya farklı olan noktalar olup olmadığı bilgisi istenmiştir. Böylece bireylere iki kültürü karşılaştırma fırsatı verilmiştir.

Studio 21 kitabı entegre alıştırmalar bölümü ve e- kitap içeren, multimedya ders kitabı ağıının merkezinde yer almaktadır. Kitap 6 ünite ve iki istasyondan oluşmaktadır. Bu istasyonlarda öğrenilen bilgiler tekrarlanmakta ve genişletilmektedir. Bu bölümde farklı meslekleri olan insanlar tanıtılmakta ve videolar ile alıştırmalar yapılmaktadır. Kitapta dinleme-anlama alıştırmaları, telaffuz alıştırmaları, dil bilgisi alıştırmaları yer almaktadır. E-kitapta yer alan ek materyaller ise kelime öğrenimi, etkileşimli kelime alıştırmaları, etkileşimli dil bilgisi ve video klipler ile konuşma alıştırmaları yer almaktadır. Aynı zamanda bu kitapta 1.ünite sayfa 23’te Almanya’nın para birimi olan Euro’nun hangi ülkelerde kullanıldığı ile ilgili bir araştırma projesi yer almaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Hallo Anna 3 ithal ilköğretim düzeyi, Hallo, Kinder! yerel 4.ve 5.sınıf düzeyi, Wie Bitte? yerel A1.1 düzeyi ve Studio 21 ithal A1.1 düzeyi Almanca ders kitaplarında yer alan kültürel öğeler kültürlerarasılık bağlamında incelenmiştir. Ders kitapları, kültürlerarasılık durumuna dikkat çektiği için “Meijer und Jenkins Kriterienkatalog zur Beurteilung Landeskundlicher Inhalte in Lehrwerken” ölçütü ile değerlendirilmiştir. Söz konusu ölçütün öngördüğü ifadelerin incelenen ders kitaplarında nasıl ele alındığı incelenmiştir. Ele alınan ders kitaplarında Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde öngörülen kültürel unsurlara yer verilip verilmediği de incelenmiştir. İlk olarak Hallo Anna 3 ithal almanca ders kitabında kültürel öğelerin incelenmesi sonucunda, bu kültür öğelerinin kültürlerarası öğrenmeye katkı sağladığı, kültürel öğelerin çocuklara eğlenceli bir ders ortamı ve oyunlar ile aktarıldığı gözlemlenmiştir. Hedef dilin kültür öğeleri sunularak bireylerin sahip oldukları kültürün sergiledikleri davranışlarla ilişkisi olduğu gösterilmiştir. Hallo Anna 3 ders kitabında hedef dilin ülkesinin bayramları ve festivalleri, seyahat hakkında bilgiler, hava durumu, sağlık ve hijyen, alışveriş gibi kültürel öğelere yer verilmiştir. Kitapta öğrencilerin kendi yaşlarında olan ana karakterler Anna ve Benno ile bir bağ kurmalarına fırsat verilerek hedef dilin ülkesindeki insanlara karşı saygı, hoşgörü ve duygudaşlık kazanmaları sağlanmıştır. Kitapta gerçek fotoğraflar, özgün çizimlerin bulunması derse ve hedef dilin ülkesine olan ilgiyi de artırmaktadır. Baş karakterler Anna ve Benno ile hedef dilin ülkesi ve almanca konuşulan diğer ülkelerin gezilmesi görülmesi gereken yerlerine ait bilgiler aktarılmıştır. Hedef dilin ülkesine ait gezilip görülebilecek yerleri tanımlarına ve o yerler hakkında bilgi edinmelerine fırsat verilmiştir. Bu kitapta odaklanılan nokta küçük çocukların kendi yaş ve düzeylerine uygun bir şekilde hem hedef dilin ülkesine ait kültürel bilgileri hem de hedef dilin ülkesindeki insanların sosyal ilişkilerini eğlenceli bir ders ortamında sunmaktır. Hedef dilin ülkesindeki çocukların günlük yaşamda kullanabilecekleri temel kelime hazinesi aktarılmıştır. Hallo Anna ders kitabının hem görsel hem işitsel materyaller açısından oldukça zengin olduğu görülmektedir. Kitapta farklı konuşmacılara ait ses cd’leri bulunmaktadır. Bu ses cd’leri sayesinde öğrenciler hedef kültürün dilsel çeşitliliği hakkında bilgi edinmektedirler. Kitapta verilen kültürel bilgiler halen günceldir. Böylece öğrenciler hedef dilin ülkesindeki yaşama yakın olmaktadır.

Ders kitabında hedef dilin kültürüne ait önemli gün ve festivallere yer verilmektedir. Bu önemli gün ve festivaller için sembol olan nesnelere de çalışma kitabında yer verilmektedir. Gerekli olan el işi malzemeleri sunularak hedef dilin kültürünün bayramları ve festivalleri hakkındaki bilgilerin çocukların da etkin katılımını sağlayarak daha kalıcı ve etkin bir biçimde kazanılmasına yardımcı olunmaktadır. Kitapta baş karakterler Anna ve Benno'nun farklı kültürlerden de arkadaşları olduğu görülmektedir. Böylece çocuklara farklı kültürlerden oluşan bireylerin birbirleriyle paylaşabilecekleri, birbirlerine aktarabilecekleri şeyler olabildiği gösterilmektedir. Kitapta verilen kültür öğeleri kültürlerarasılık bağlamında değerlendirildiğinde, hedef dilin kültürünü yansıtırken çocukları eğlendirdiği, verilen metinlerde durumların gerçek yaşamla ilişkili olduğu, hedef dilin kültüründeki insanların sosyal ilişkilerini yansıttığı, hedef kültüre ait bilgilerin çocukların düzeyine göre verilerek anlaşılır kılındığı, hedef kültürü yansıtan fotoğraf ve çizimlerin ilgi çekici olduğu gözlemlenmiştir.

Bir diğer incelenen Hallo, Kinder! yerel almanca ders kitabı 1998 yılında Almanca Komisyonu tarafından 4. ve 5. sınıf öğretim programına uygun olarak yazılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'de bu yaş grubu için yazılan ve 1998'de basılan ilk yerel almanca ders kitabıdır. Hallo, Kinder! ders kitabında ise selamlaşma ve vedalaşma, kişi hakkında bilgiler, insan ilişkileri, eğitim, boş zaman gibi kültürel unsurlara yer verildiği görülmektedir. Yerel bir ders kitabı olduğu için bazı metinlerde Türkçe isimlere yer verilmiştir. Gül, Selma, Frau Kaya gibi isimlere yer verildiği bilinmektedir. Türkiye'nin başkenti Ankara'ya ve İstanbul'a ait fotoğraflar bulunmaktadır. Bu durum öğrencilere kendi kültürü ve hedef dilin kültürü arasında benzer veya farklı olan noktaları görmesinde yardımcı olmaktadır. Hallo, Kinder! ders kitabının içinde de ana karakterler yer almaktadır. Toni ve Tina bu kitapta ana karakterler olarak karşımıza çıkmaktadır. Hallo, Kinder! ve Hallo Anna 3 ders kitabı ilköğretim düzeyinde okutulduğu için verilen ana karakterler ile hitap ettiği yaş grubunun dikkatini konuya daha fazla çekmektedir. Hallo Anna 3 ithal ders kitabının hedef grubu ana dillerinde okuma ve yazmayı öğrenen altı yaşından büyük çocuklardır.

Hallo, Kinder! ders kitabının ise hedef grubu 4. ve 5. sınıf düzeyi çocuklardır. İthal ders kitapları daha geniş bir kesime hitap ederken yerel ders kitaplarının daha belirli bir hedef grubuna hitap ettiği bilinmektedir.

Hallo Anna 3 ders kitabı ithal bir ders kitabı olduğu için daha geniş bir kesime hitap etse de hedef dili öğrenen bireylerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Hallo Anna 3 ithal almanca ders kitabında alıştırmalar, konular hedef grubun düzeyine yönelik oyunlar ve şarkılar aracılığıyla eğlenceli hale getirilmiştir. Hallo, Kinder! yerel almanca ders kitabında da hitap ettiği hedef gruba yönelik herünite sonunda şarkılara yer verilerek ders daha eğlenceli hale getirilmiştir. Hallo, Kinder! ders kitabında kültürel unsurlar daha çok okuma bölümü kısmında verilmiştir. Kitapta Almanya'nın başkentinin Berlin olduğu ve Almanya'da yaşayan Türklerin sayısı hakkında bir bilgi verilmiştir. Aynı zamanda Türkiye'nin başkentinin Ankara olduğu bilgisi verilmiştir. Böylece bireyler hem kendi ülkesine hem de hedef dilin ülkesine ait bilgiler edinmiştir. Ancak hedef dilin ülkesiyle ilgiliverilen bilgiler çok sınırlı kalmıştır. Kitapta Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ve ailesi hakkında bilgiler verilmiştir. Aynı şekilde hedef dilin ülkesinin önemli kişilikleri verilerek bireylerin hedef dilin ülkesini daha iyi tanımalarına fırsat verilmesi gerekmektedir ancak kitapta hedef dilin ülkesine ait böyle bir bilgi verilmemiştir. Bireylerin kendi ülkesine ve hedef dilin ülkesine ait bilgileri eş zamanlı olarak bulabilmesi ve karşılaştırma yapabilmesi kültürlerarasılık bağlamda önemli bir yere sahiptir. Hallo, Kinder! kitabı yerel bir ders kitabı olduğu için bireylere hem hedef dilin ülkesi hem de kendi ülkesine ait bilgiler karşılıklı sunulmaya çalışılmıştır. Ancak kitapta hedef dilin ülkesine ve kendi ülkesine ait bilgiler aynı dengede verilememiştir. Bunlara ek olarak kitapta Almanya dışında Almanca konuşulan diğer ülkeler hakkında bilgi verilmemiş olması bireylerin bölgesel çeşitlilik hakkında bilgi edinebilmeleri bakımından eksik kalmalarına neden olmuştur.

Hallo Anna 3 ders kitabında ise hedef dilin ülkesi ile bilgiler ve aynı zamanda Almanca konuşulan diğer ülkeler hakkında birçok bilgi verildiği gözlemlenmiştir. Hallo Anna 3 ders kitabı ithal bir ders kitabı olduğu ve daha geniş bir kesime hitap ettiği için bireyler kendi ülkesi hakkında bilgiye rastlamamaktadır. Bu durumda Hallo Anna 3 ders kitabı öğrencinin hedef dilin ülkesi ve kendi ülkesi arasındaki farklı ve benzer noktaları görebilmesinde eksik kalmaktadır.

Bireyler bu farklı ve benzer noktaları ancak dersin öğretmeninin sorularla yönlendirmesi ile görebilmektedir. Ders kitaplarında bu noktalar aktarılırken özellikle ilköğretim düzeyi çocukların dikkatini konuya daha fazla çekebilmek için kullanılan görsellerin kalitesi ve ilgi çekici olması çok önemlidir.

Hallo Anna 3 ders kitabında görseller oldukça ilgi çekici ve kaliteli bir şekilde verilirken Hallo, Kinder! ders kitabında kullanılan fotoğraf ve çizimlerin kalitesi düşüktür. Bu durum bireyleri hedef dilin ülkesini zihinlerinde canlandırmak istediğinde olumsuz yönde etkilemiştir. Tüm bu bilgiler ışığında incelenen ilköğretim düzeyi ders kitaplarında kültürel unsurlara oldukça yer verildiği ancak bu kültürel unsurların aktarımında ithal ve yerel ders kitabı olma özelliğinden Hallo Anna 3 ders kitabında bireylerin kendi ülkesine ait bilgilerin eksik olduğu, Hallo, Kinder! kitabında ise hedef dilin ülkesine ait bilgilerin yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Bu noktada Hallo Anna 3 ders kitabını işleyen ders öğretmenin konu bağlamında öğrencileri sorularla yönlendirmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Hallo, Kinder! ders kitabında ise hedef dilin ülkesi hakkında öğrencinin az bilgiye sahip olması öğretmenin sorularla yönlendirmesi ile tamamlanacak bir eksiklik değildir. Çünkü bireyler kendi ülkesi hakkında yaş düzeyine uygun konular bağlamında bilgi birikimine sahiptir ve gerekli yönlendirmeler ile bir yorumda bulunabilmektedir ancak bireylerin hedef dilin ülkesi hakkında bilgi sahibi olmadan kendi yorumuyla bir değerlendirmede bulunması oldukça zordur. Ortaöğretim düzeyinde ise Wie Bitte? yerel ve Studio 21 ithal ders kitabı ele alınmıştır. İlk olarak Wie Bitte? yerel ders kitabında insanlar hakkında bilgiler, aile yapısı, sosyal ilişkiler, eğitim, boş zaman aktiviteleri, yiyecekler ve içecekler, alışveriş, festival ve bayram günleri, günlük yaşama dair bilgiler gibi birçok kültürel unsura yer verilmiştir. Ders kitabı Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi kriterlerine ve ilgili düzeye göre hazırlanmıştır.

Ders kitabında üniteye giriş yapmadan önce hedef dilin ülkesi hakkında bilgiler verilerek konuyla ilgili hazırbulunuşluk sağlanmıştır. İlköğretim ithal ve yerel ders kitaplarını incelediğimizde karşılaşılan duruma ortaöğretim düzeyinde de karşılaşılmıştır. WieBitte? yerel ders kitabı 9.sınıf düzeyinde işlenmektedir.

Yerel ders kitabı daha belirli bir kesime hitap ederken Studio 21 ithal ders kitabı almanca bilmeyen yurt içinde ve yurt dışında almanca öğrenmek isteyen yetişkinlere yönelik daha geniş bir kesime hitap etmektedir. Ancak bu durum olumsuz bir etki yaratmamıştır. Studio 21 ders kitabının da 9.sınıf düzeyinde işlendiği bilinmektedir ve daha geniş bir kesime hitap etse de içerikler 9.sınıfdüzeyine uygundur. Wie Bitte? yerel ders kitabında da Almanya dışında Almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgi verilmediği gözlemlenmiştir.

Studio 21 A1.1 düzeyi ithal ders kitabında ise Almanya ve Almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgiler verilmiştir. Sayfa 51’de Almanya, İsviçre ve Avusturya’nın eyalet haritası verilmiştir. Sayfa 62’de ise Almanya’nın komşu ülkelerinde hangi dillerin konuşulduğu verilmiştir. Sayfa 66’da Almanya, İsviçre ve Avusturya’nın selamlaşma ve vedalaşma ifadelerine yer verilmiştir. Almanya’da ‘Hallo und Tschüss’ sık duyulan selamlaşma ve vedalaşma ifadelerine yer verilmiştir ancak resmi olmadığı belirtilmiştir. Avusturya’da selamlaşma ifadesi olarak ‘Servus’, İsviçre’de ise ‘Grüezi’ ifadeleri kullandığı belirtilmiştir. Kuzey Almanya’da yaşayan insanların ‘Guten Tag’ yerine ‘Moin, Moin’ ifadesini kullandığını, GüneyAlmanya’da ise selamlaşma ifadesi olarak ‘Grüss Gott’ ifadesinin kullanıldığı belirtilmiştir.

Bu durumla birlikte bireylerin bölgesel çeşitlilik hakkında daha fazla fikir sahibi olmalarına ve dil içi kültür farklılıklarını görmelerine fırsat verilmiştir. WieBitte? yerel ders kitabında bireylere hedef dilin ülkesi ile kendi ülkesindeki bilgilerikarşılaştırma fırsatı verilmiştir. Ancak Studio 21 A1.1 düzeyi ithal ders kitabında bireylere iki kültürü karşılaştırma fırsatı daha çok verilmiştir.

Diğer incelenen ders kitaplarına karşın Studio 21 ithal ders kitabında Almanya haricinde Almanca konuşulan ülkeler hakkında yüzeysel olmayan ve ilginç bilgiler verilerek bireylerin dikkatleri hedef dilin kültürüne daha çok çekilmiştir. Kitabın birçok bölümünde hedef dilin ülkesi hakkında bilgiler verilerekson kısımda bireylerden kendi ülkelerindeki farklı ve benzer noktaları da aktarmaları istenmiştir.

Bu durum bireylerin hedef dilin kültürünü daha iyi tanımlamasına yardımcı olmaktadır. Buna ek olarak Studio 21 ithal ders kitabında diğer ders kitaplarına karşın otantik dokümanlara da rastlanmıştır.

Bu dokümanlar sayesinde bireylere kurgusal metinler haricinde farklı metin türlerini görmelerine fırsat verilmiştir. Aynı zamanda bireylerin hedef dili daha iyi bir şekilde üretmelerine yardımcıolmakta ve bireyler gerçek dile maruz kalmaktadır.

Çalışmada elde edilen bulgularneticesinde incelenen hem ilköğretim hem de ortaöğretim düzeyi ithal ve yerel derskitaplarında Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde yer alan kültürel unsurların birçoğu kısmına yer verildiği söylenebilir. İthal ders kitapları daha genişbir kesime hitap etse de incelenen ithal ders kitaplarında içeriklerin hedef grubun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak verildiği görülmektedir.

İthal ders kitaplarında hedef dilin ülkesi ve Almanya dışında Almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgiler verilirken yerel ders kitaplarında hedef dilin ülkesi hakkında verilen bilgilerin daha az olduğu ve Almanya dışında Almanca konuşulan ülkeler hakkında bilgi verilmediği tespit edilmiştir. Alıştırmalar konusunda ise ithal ve yerel ders kitaplarının hepsinde dört temel beceriye de yer vermeye çalışılmıştır. Diğer ders kitaplarına karşın Hallo, Kinder! yerel ders kitabının baskı ve kâğıt kalitesinin oldukça düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum öğrencilerin derse karşı ilgilerinin düşmesine sebep olmaktadır. İthal ders kitaplarında ise yerel ders kitaplarından farklı olarak daha geniş bir kesime hitap edildiği için bireyler kendi ülkesine ait bilgilere çok az rastlamıştır. Bütün bu hususlar doğrultusunda bireylerin hedef dilin ülkesindeki insanlarla sağlıklı bir iletişim kurabilmesinin yolu hedef dilin kültürünü doğru bir şekilde öğrenmekten geçtiği görülmektedir. Yabancı dil ders kitaplarında bireylerin yanlış çıkarımlarda bulunmaması ve hedef dilin kültürünü iyi bir şekilde anlayıp farklı kültürden insanlarla uyum içerisinde yaşamaları için kültürel unsurların doğru, bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun, hedef dilin ülkesi ve kendi ülkesindeki farklılık ve benzerlikleri dengeli bir biçimde görebilmesi gerekmektedir. Dersin öğretmenin amaç dilin kültürü hakkında bellibir bilgi birikimine sahip olması ve öğrencileri amaç dilin kültürü hakkında doğru bilgilerle yönlendirmesi oldukça önemlidir. Bu noktada özellikle hedef dilin ülkesinde yaşama ve hedef dilin ülkesini görme fırsatını bulamayan öğretmenlerin kendilerini amaç dilin kültürü hakkında eksik hissetmemeleri için ve hedef dilin ülkesi hakkında güncel bilgilere sahip olabilmeleri adına okulların öğretmenler için çeşitli seminerler, çok çeşitli kültürel etkinliklere yer veren, Türk eğitim sisteminde 'Yabancı Dil olarak Almancayı destekleyen Goethe enstitüsü ile iş birliği yaparak öğretmenlere bu yönde seminer planlaması yapması amaç dilin kültürüne ait bilgi eksiklerinin giderilmesinde önemli ölçüde katkısı olacaktır. İncelenen yerel ders kitabı örneklerinde hedef dile ait bilgiler yetersiz kalmış ve bölgesel çeşitlilik hakkında bilgiye yer verilmemiştir. Yerel ders kitaplarının içeriği özellikle almanca konuşulan ülkelere ait bilgilere de yer verilecek şekilde düzenlenmelidir. Kitapta amaç dilin kültürüne ait eksik olan bilgileri dersin öğretmeni destekleyici materyaller, otantik dokümanlar aracılığı ile gidermeye çalışmalıdır. Aynı zamanda dersin öğretmeni Goethe enstitüsünün web sitesinde yer alan “Deutsche Städte und Landschaften” başlığı altında yer alan çalışma kağıtlarını sınıf sayısına göre hazırlayarak öğrencilerin amaç dilin ülkesinin bazı şehirleri hakkında bilgi edinimini sağlayabilmelerinde yardımcı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ABCD-Thesen. (1990). *Zur Rolle der Landeskunde im Deutschunterricht*. Leipzig.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil. Ana Çizgileriyle Dilbilimi I*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Alpar, M. (2013). “Yabancı dil öğretiminde kültürel unsurların önemi”. *The Journal of Language and Linguistic Studies*, 9(1). 95-106.
- Aytuna, H. A. (1974). *Orta dereceli okullarda öğretmenlik ve problemler*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Bakır, N. (2014). “Interkulturelles Leseverstehen an der Abteilung Für Lehramt Deutsch”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1.
- Bolat, H., Kırca, Ç. (2018). “Stereotypen in DaF und TRaF- Lehrwerken als Störfaktor oder Impulsgeber”. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 6 (1). 172-182.
- Büyüköztürk, Şener., vd. (haz). (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (1.baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Philadelphia, PA: Multilingual Matters.
- Byram, M., and Risager, K. (1999). *Language Teachers, Politics And Culture*. London: Clevedon Press.
- Cırık, İ. (2008). “Çok Kültürlü Eğitim ve Yansımaları”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education), 34. 27-40.
- Çakır, İ. (2011). “Yabancı Dil Öğrenme Ortamlarında Kültürün Rolü”. *Milli Eğitim Dergisi*, 41 (190). 248-255.
- Demirel, Ö. ve K. Kırdoğru (drl.). (2020). *Ders Kitabı İncelemesi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dick, M., Jenkins, E-M. (1998). “Landeskundliche Inhalte- die Qual der Wahl? Kriterienkatalog zur Beurteilung von Lehrwerken”. *Klett Verlag*, 1, S. 18-25
- Döndü, Öztürk., vd. (haz). (2017). *Wie Bitte?* Ankara: Meb Yayınları.
- Fay, B. (2017). *Çağdaş Sosyal Bilimler Felsefesi / Çokkültürlü Bir Yaklaşım*. İsmail Türkmen (çev.), İstanbul: Ayrıntı. (Orjinal yayın tarihi, 1996)
- Genç, A. ve A. Kalaycı. (2016). “AOÖÇ'nin Yerel Almanca Ders Kitaplarına Yansımaları “. *Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi*
- Genç, A. ve Y. Tuğlu, (2015). “Dünün ve Bugünün Yerel Almanca Ders Kitapları “. *5th International Conference on Research in Education-ICRE*, Edirne, Turkey.
- Genç, A. ve Ünver, Ş. (2012). “Türkiye’de geçmişten günümüze Almanca öğretimi için yazılan ders kitaplarındaki metinlerin incelenmesi”. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37, 163, 67-80.
- Genç, A. (2002). “İlk- ve ortaöğretim okullarında yabancı dil ders kitabı seçimi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22. 74-81.
- Göçer, A., (2013). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının ‘Kültür Dil İlişkisi’ne Yönelik Metaforik Algıları”. *Turkish Studies*, vol.8, 253-263.
- Hansen, Klaus P. (2000). *Kultur und Kulturwissenschaft. Eine Einführung*. 2. Überarb. Aufl., Tübingen: UTB Wissenschaft

- Humboldt, Wilhelm von (1995). *Schriften zur Sprache*. Stuttgart: Philipp Reclam jun.
- Internationale Kompetenzen in der Berufsbildung Stand der Wissenschaft und praktische Umsetzung (2010). Bonn: Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB)
- Kuhn, C. and H. Funk (eds.). (2017). *Studio 21*. Berlin: Cornelsen.
- Krumm, H. (1994a). *Stockholmer Kriterienkatalog*. München: Langenscheidt. Krumm, H. (1994b). *Zur Situation der Lehrwerkkritik und Lehrwerkforschung Deutsch als Fremdsprache*. München: Langenscheidt.
- Lee, B.K, Chen, L. (2000). "Cultural Communication Competence and Psychological Adjustment, A Study of Chinese Immigrant Children's Cross- Cultural Adaptation in Canada". *Communication Research*, 27(6). 764-792.
- Müller, B-D. (1990). Wortschatz, interkulturelle Kommunikation und interkulturelle Didaktik. *Handbuch für Spracharbeit Teil 3*. München: Goethe Institut.
- Oya, Kerman., vd. (haz). (1998). *Hallo, Kinder!* Ankara: Meb Yayınları.
- Öz, J. (2010). *Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Kültürlerarası Öğrenme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Günday, R., Aycan, A. (2018). "Yabancı Dil Öğreniminde Kültürlerarası İletişim Becerisi Edinimi". *IJLET*, 6, 3, 9 / [Uluslararası]
- Pauldrach, A. (1992). "Eine unendliche Geschichte: Anmerkungen zur Situation der Landeskunde in den 90er Jahren". *Fremdsprache Deutsch*. 6. 4-12.
- Stuart, H., et al. (1992). *Modernity and its Features*. The Open University and Political Press.
- Swerlowa, O. (2013). *Hallo Anna Deutsch für Kinder Lehrbuch 3* Poznan: Klett
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2019). "2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Ders Kitapları". *Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*. 82.
- Taslak ders kitabı ve eğitim araçları ile bunlara ait e-içeriklerin incelenmesinde değerlendirmeye esas olacak kriterler ve açıklamalar* (2019). Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB)
- Taylor, E. W. (1994). "Intercultural Competency: A Transformative Learning Process". *Adult Education Quarterly*, 44(3). 154-174.
- Temel Eğinli, A. (2012). "Kültürlerarası Yeterliliğin Kazanılmasında Kültürel Farklılık Eğitimlerinin Önemi". *Öneri Dergisi*, 9 (35). 215-227.
- Topçu, N. (2004). *Kültür ve Medeniyet*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tükel Kılıç, Y. (2011). "Wilhelm von Humboldt'ta Ulusal Kimlik ve Dil Sorunsalı: Yabancıliğin İçinden Bütüne Ulaşma Çabası ". *Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, 1 (21). 41-57.
- Trim, John, Brian North, Daniel Coste, and Joseph Sheils. (2001). *Gemeinsamereuropäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen*. Berlin: Langenscheidt,
- Ulrich E., et al. (1977). *Mannheimer Gutachten zu ausgewählten Lehrwerken Deutsch als Fremdsprache*. Heidelberg: Julius Groos Verlag.
- Ülker, N. (2007). *Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Zakaria, N. (2000). "The effects of cross-cultural training on the acculturation process or the global workforce". *International Journal of Manpower*, 21(6). 492-510.

ÖZ GEÇMİŞ

Zerrin Şanlı Fatsa Necip Fazıl Kısakürek Anadolu Lisesi'ni bitirdikten sonra Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2018 yılında mezun oldu. 2020 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Yüksek Lisans programına girdi. Mezuniyetinden bu yana Almanca Öğretmeni olarak görev yapan Zerrin Şanlı, iyi derecede İngilizce/Almanca bilmektedir.

İletişim Bilgileri

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3292-0605>

